

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů

Katedra zahradní a krajinné architektury

Rodinná zahrada v Proseči pod Ještědem

Bakalářská práce

Anna Plecháčová

Krajinářská architektura

Vedoucí práce doc. Ing. Matouš Jebavý, Ph.D.

© 2023 ČZU v Praze

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Rodinná zahrada v Proseči pod Ještědem" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne datum odevzdání _____

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala panu doc. Ing. Matouši Jebavému, Ph.D. za jeho čas, trpělivost a cenné rady při tvorbě návrhu i celé bakalářské práce. Děkuji také panu architektovi Vladimíru Baldovi za čas a ochotu se semnou sejít a poskytnout mi informace o jeho projektu domu, u kterého jsem vypracovala návrh zahrady. Dále děkuji mé rodině a mému partnerovi za podporu v celém studiu.

Rodinná zahrada v Proseči pod Ještědem

Souhrn

Tato bakalářská práce byla rozdělena do tří hlavních částí – literární rešerše, zhodnocení podkladových údajů a vlastní projekt.

V literární rešerši byly porovnány různé definice pojmů týkajících se se bakalářské práce a pozdějšího návrhu. Byla prozkoumána témata spojená s vývojem zahrad, v čem je specifická rodinná zahrada, uvedeny hlavní funkce a přínosy zahrady a uvedeny příklady jiných podhorských a horských zahrad.

V části zhodnocení podkladových údajů byly prozkoumány širší vztahy a přírodní podmínky okolí pozemku v Proseči pod Ještědem, které byly důležité pro výběr vegetačního sortimentu v návrhu zahrady. Byl také proveden rozbor rodinného domu a samotného pozemku a k němu vypracovány grafické výstupy. Tato část také zahrnuje základní informace a historické shrnutí obce Proseč pod Ještědem.

V poslední části, ve vlastním projektu, byla na základě všech získaných informací vypracována studie návrhu rodinné zahrady v podhorské oblasti – v obci Proseč pod Ještědem. Tato studie je prezentována vlastními grafickými výstupy s popisy a ilustračními fotografiemi sortimentu a dalších navrhovaných částí zahrady. Tato část je uzavřena průvodní zprávou a orientačním rozpočtem.

Klíčová slova: krajinářská architektura, zahradní design, návrh rodinné zahrady, podhorská oblast

Family garden in Proseč pod Ještědem

Summary

This thesis was divided into three parts – literary research, evaluation of background data and the project.

In the research part different definitions of terms related to the thesis were compared and then applied in the project. Themes associated with the development of gardens were analysed, in particular, what makes a family garden unique, the main functions and benefits of a garden, and some examples of other foothills and mountain gardens.

In the part of the evaluation of the background data, the broader relationships and natural conditions surrounding the land/field/property in Proseč pod Ještědem were examined. This analysis was key for selecting the vegetation assortment in the garden design. An analysis of the family house and the property was also carried out, and graphic outputs were created. This part also includes basic information and a historical summary of Proseč pod Ještědem.

In the project, a study of the design of a family garden in the foothills – of the village of Proseč pod Ještědem was developed on the basis of all the information obtained in the previous parts. This study is presented with its own graphic outputs with descriptions and illustrative photos of the assortment and other proposed elements of the garden. This part is concluded with a covering report and indicative budget.

Keywords: landscape architecture, garden design, project of a family garden, foothills area

OBSAH

01 Úvod	10
02 Cíl práce	11
03 Literární rešerše	12
3.1 Vymezení pojmů	14
3.1.1 Rodina	14
3.1.2 Zahrada	15
3.1.3 Krajinářská architektura, design	16
3.1.4 Podhorská oblast	16
3.2 Sociologické hledisko	17
3.2.1 Vztah rodiny k zahradě	17
3.3 Vztah domu a zahrady	18
3.3.1 Dům jako zahrada	18
3.3.2 Zahrady na konstrukcích	18
3.3.3 Vertikální zahrady	18
3.4 Vztah v historii k rodinné zahradě	19
3.5 Zahrada, vegetace a jejich funkce	20
3.5.1 Žulová zahrada	21
3.6 Typy rodinných zahrad	21
3.7 Současné zahradní trendy	22
3.7.1 Stavební materiály	23
3.8 Příklady horských/podhorských zahrad	24
3.8.1 Příklady dalších návrhů zahrady	32

04 Zhodnocení podkladových údajů	34
4.1 Základní údaje	36
4.1.1 Proseč pod Ještědem	36
4.1.2 Občanská vybavenost	36
4.1.3 Pamětihodnosti a zajímavosti	37
4.2 Historie obce	38
4.2.1 O názvu obce	39
4.3 Zhodnocení podkladových údajů	40
4.3.1 Doprava	40
4.3.2 Územní plán obce	41
4.4 Přírodní podmínky	42
4.4.1 Klimatická oblast	42
4.4.2 Využití území	43
4.4.3 Geobotanická mapa	44
4.4.4 Potencionální přirozená vegetace	45
4.5 Analýza pozemku	46
4.5.1 Současná dendrologie	47
4.5.2 Stávající stav pozemku	48
4.5.3 Dům na Ještědském hřebeni	49

05 Vlastní projekt	50
5.1 Rodina zadavatele	52
5.2 Koncepty	53
5.3 Návrh kácení a bourání	54
5.4 Moodboard	56
5.5 Finální studie	58
5.6 Axonometrie	60
5.7 Řezopohled	61
5.8 Vizualizace	62
5.9 Vegetační studie	64
5.9.1 Současný ponechaný sortiment	64
5.9.2 Navrhovaný sortiment	66
5.9.3 Travnový záhon	68
5.9.4 Osazovací plán - trvalkový záhon	69
5.9.5 Cibuloviny	70
5.9.6 Tabulka kvetení	70
5.9.7 Osazovací plán - cibuloviny	71
5.10 Proměnlivost v ročních obdobích	72
5.11 Technický detail	74
5.12 Mobilíář	76
5.13 Průvodní zpráva	78
5.14 Orientační rozpočet	82
5.15 Model	84

06 Diskuze	86
07 Závěr	87
08 Literatura	88
09 Seznam obrázků	90

01 ÚVOD

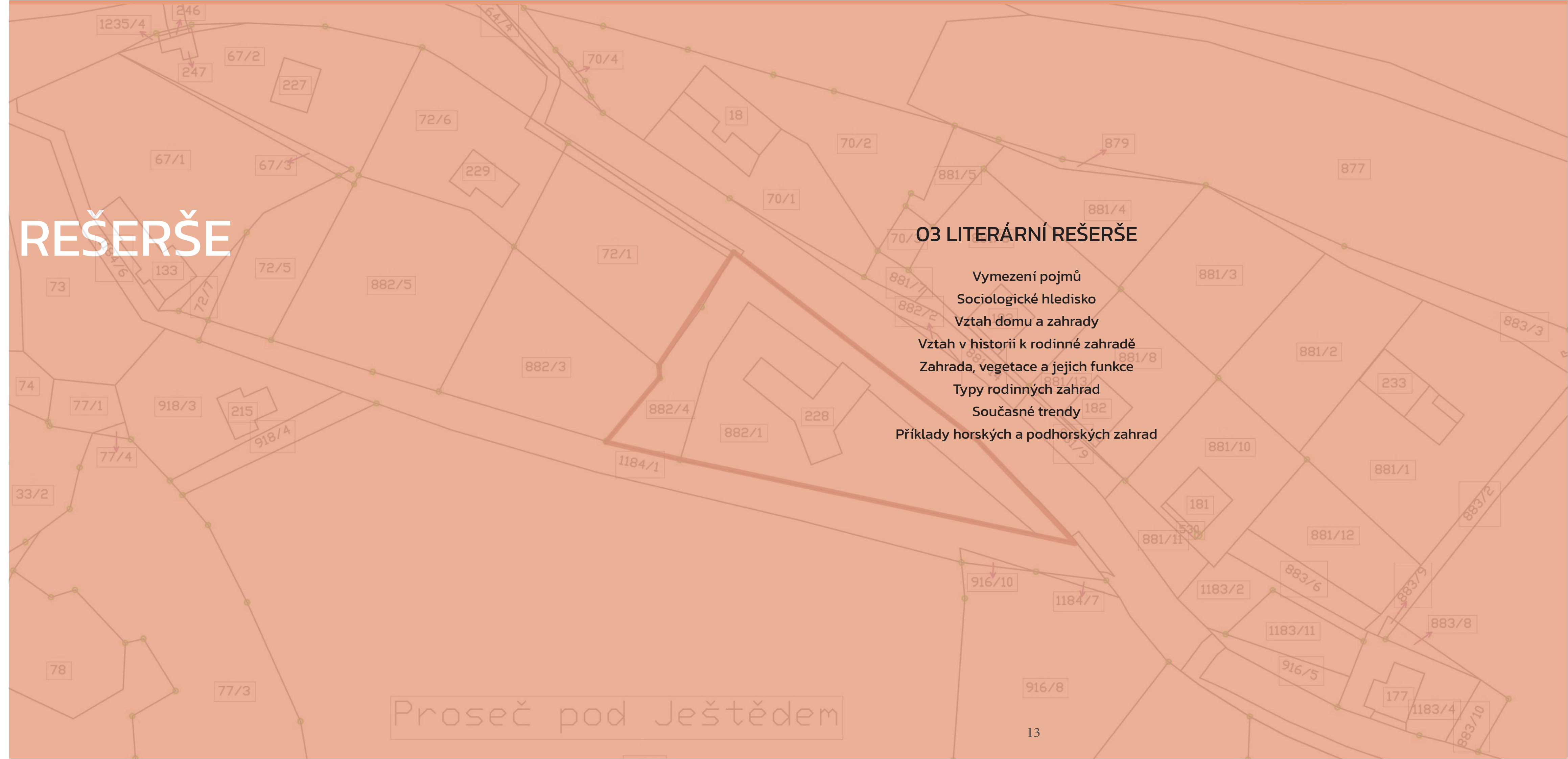
Zahrady jsou součástí života lidí tisíce let, i když se jejich podoba, funkce a význam značně vyvíjel a proměňoval. Mají nezastupitelnou funkci v různých oblastech života, ať už z hlediska ekologického, hospodářského, či sociálního a rekreačního. Ačkoli si každý z nás pod pojmem „zahrada“ dovede něco představit, definice, jak přesně zahrada vypadá, a co vše za zahradu považovat, není tak jednoznačná, a když zabředneme dále do této problematiky a snažíme se dojít k jednomu, jasnému závěru, nenalezneme žádnou správnou odpověď.

Proto tato práce není o nalezení jednoho závěru a definice, nýbrž o hledání hranic, porovnávání vědění různých odborníků a autorů a zkoumání toho, jak tyto věci uchopit v pozdějším vlastním návrhu rodinné zahrady.

03 LITERÁRNÍ REŠERŠE

03 LITERÁRNÍ REŠERŠE

- Vymezení pojmů
- Sociologické hledisko
- Vztah domu a zahrady
- Vztah v historii k rodinné zahradě
- Zahrada, vegetace a jejich funkce
- Typy rodinných zahrad
- Současné trendy
- Příklady horských a podhorských zahrad

03 LITERÁRNÍ REŠERŠE

Mým původním cílem literární rešerše k této práci byla co nejpřesnější definice a vymezení pojmů, kterými se moje bakalářská práce ve své studii návrhu zabývá. Záhy jsem ale zjistila, že nalézt jednotné a přesné definice na první pohled nesložité a všem známých pojmů je nadmíru složitý, ne-li nemožný úkol. Může se zdát, že ozřejmit význam slov jako „rodina“ a „zahrada“ je snadná aktivita. Když ale zabředneme dále do této problematiky a snažíme se dojít k jednomu, jasnému závěru, nenalezneme žádnou správnou odpověď. Proto tato rešerše není o nalezení jedné konečné definice, nýbrž o hledání hranic, porovnávání vědění různých odborníků a autorů a zkoumání toho, jak tyto věci uchopit v pozdějším vlastním návrhu rodinné zahrady.

Krajinářská architektura

„Ačkoli tvorba krajiny jakožto přetváření zemského povrchu a usměrňování jeho přírodních podmínek má velmi dlouhou historii, pojmenování této činnosti jako architektonické disciplíny je poměrně nedávné. Termín „architecte-paysagiste“ se poprvé objevil ve Francii na počátku devatenáctého a v anglickém jazykovém prostředí se termín „landscape architect“ objevuje až koncem čtyřicátých let devatenáctého století. Jeden z prvních, kdo byli takto titulováni a sami se s tímto označením identifikovali, byl tvůrce newyorského central parku Frederic Law Olmsted“ (Tichá 2017).

Podle Toma Richardsona se nacházíme ve velmi vzrušujícím období, co se krajinného a zahradního designu týče. Designéři a krajinářští architekti mají jasné poslání v dnešní globální ekologické situaci, ve spojení s nově nalezeným povědomím udržitelnosti a zodpovědnosti klientů. V posledním desetiletí se architekti stali otevřenější spolupráci s krajináři, a z komerčního hlediska, korporáty i soukromí klienti jsou nyní více nakloněni zahrnout přírodní a krajinné prvky jako významnou součást rozpočtu v nových projektech. V rámci samotné krajinářské profese vzinklo produktivní napětí mezi těmi, kteří zahrnují ekologickou složku přímo do své metodologie, a těmi, kteří preferují zakomponování přírody přes své vlastní umělecké vyjádření (Richardson 2011).

3.1 VYMEZENÍ POJMŮ

Jelikož se moje bakalářská práce zabývá návrhem rodinné zahrady v podhorské oblasti, je nutné si tyto termíny nejprve definovat. Ačkoli se nám tyto pojmy jeví jako základní věci všem dobře známé a prosté, jejich vymezení není tak jednoduché. Proto se v následujících odstavcích budu věnovat srovnáním definic těchto pojmů z několika zdrojů.

3.1.1 RODINA

Základní definici rodiny jsem hledala v sociologickém slovníku, a podle něho je rodina nejdůležitější původní společenská skupina a instituce s hlavními funkcemi reprodukce,

výchovy, socializace a přenosu kulturních vzorů. Hlavní úlohou rodiny je zajistit rození dětí a péči o ně v období jejich nesoběstačnosti, podle obecně sdílených vzorů chování (Petrušek 1996).

Podle Jozefa Výrosta je rodina nejuniverzálnějším socializačním činitelem, učí ho reagovat žádoucím způsobem během interakce a umožňuje mu praktické ověření získaných dovedností v rámci rodiny. Vlivem rodinného působení se vytváří postoj k sobě samému i společnosti obecně (Výrost & Slaměník 2008).

„Rodina je společenská skupina spojená manželstvím nebo pokrevními vztahy, odpovědností a vzájemnou pomocí“ (Hartl & Hartlová 2010).

Rodina je v sociologii skupina osob navzájem spjatých manželstvím, příbuzenstvím nebo adopcí, dlouhodobě spolu žijící. Za výchovu dětí jsou zodpovědní její dospělí členové. Základní neboli jádrovou rodinu tvoří muž, žena a jejich děti, rozšířená rodina zahrnuje i další příbuzné (prarodiče, tety, strýce, bratrance atd.) Mimo párového uspořádání rodiny může být i rodona polygamní, nebo neúplná. („Rodina“ 2022)

Různí psychologové a sociologové definují rodinu trochu jinak, ať už jako základní jednotku, společenskou skupinu, či systém.

„Definujeme-li rodinu jako systém, můžeme využít nejjednodušší klasickou pracovní definici systému – „systém je soubor částí a vztahů mezi nimi“. Autoři pojednání z oblasti teorie rodinných systémů se však přímým definic rodiny spíše vyhýbají a omezují se na vyjádření ne příliš exaktní. Vzhledem k nesmírné složitosti definovaného jevu se domnívám, že jednotné a obecně přijímané definice rodiny by bylo těžké dosáhnout.“ (Sobotková 2007)

Typy rodiny:

1. rodina základní – patří sem muž+žena+dítě (děti)
2. rodina orientační – rodina, ze které pocházím
3. rodina prokreační – taková rodina, kterou sám vytvářím (vyhledání partnera, soužití, děti)
4. rozšířená rodina – taková rodina, kde jsou další členové rodiny (babička, strýc, synovec aj.)
5. neúplná rodina – dítě (děti) žijící pouze s jedním rodičem (prarodičem aj.)(Máchová 1974).

Rodina je také jakákoliv skupina jedinců, mezi nimiž existují příbuzenské a citové vazby. Je to nejdůležitější sociální skupina, která je pak základním článkem sociální struktury. Rodina má mnoho funkcí, mezi nimiž jsou například funkce:

- Biologicko-reprodukční – pokračování rodiny početím a porodem nového jedince.

- Ekonomická – vyživovací, zabezpečuje její členy po ekonomické stránce.
- Socializační a enkulturační –rodina je první socializační skupinou jedince, umožňuje začleňování do společnosti, člověk získává určitý sociální status.
- Emocionální – rodina vytváří neformální a citově pozitivní prostředí, je důležitá pro soudržnost rodiny (Sobotková 2012).

Další eventální funkce mohou být např. ochranná, pečovatelská, statusová

Druhy rodin:

Rodinu můžeme typizovat dle různých vlastností:

Při dělení rodin podle velikosti rozlišujeme rodinu na atomární (nukleární) – to je malá rodina, tedy rodiče + děti, dříve byla častá binukleární rodina, kterou tvořilo soužití prarodičů, rodičů a dětí. Naproti tomu stojí rodina rozšířená/širší – tyto osoby svazují pokrevní pouta, tradice nesené v rodině, postoje, rysy, jazyk apod. Rozšířená rodina zahrnuje prarodiče, strýce a tety, bratrance a sestřenice (Hartl & Hartlová 2010).

Dle struktury rodiny rozlišujeme rodinu úplnou – matka, otec, děti, a rodinu neúplnou – chybí jeden z rodičů, případně rodinu rekonstruktovanou – doplněnou.

Podle druhu příslušnosti k rodině je to rodina orientační, tedy ta, ze které pocházíme, a rodina prokreační – ta, kterou sami vytvoříme.

Rozšířená typizace rodiny může být např: Podle autority v rodině (patriarchální x matriarchální), podle okruhu výběru partnera (endogamní x exogamní), podle počtu partnerů (monogamní x polygamní), podle pohlaví partnerů (heterosexuální x homosexuální)...

- Agregátní – nepřímé příbuzenské vztahy – po rozvodu znovu konstituovaná rodina
- Kohabítace (konkubinát) – je dnes častou formou, jedná se o společné soužití bez manželství
- Registrované partnerství – je úředně nebo jinak zaznamenané partnerství. Je to svazek jednopohlavních párů, podobný manželství.
- Singles – nevázaný partnerský život

3.1.2 ZAHRADA

Zahrada byla prvotním dobrodiním Boha, prvním útočištěm šťastného člověka; touto ideou, od věků posvátnou pro všechny národy, se řídila i samotná příroda, jež vnuká člověku potěchu ze vzdělávání zahrady jakožto nejjistější prostředek proti nemocem duše i těla.“ (Girardin)

Zahrada představuje člověkem záměrně využívaný a uspořádaný prostor, zpravidla s úplně nebo částečně omezeným přístupem veřejnosti. V historii vývoje lidské společnosti a ve vztahu k ní specifickým způsobem uplatňoval vztah člověka k přírodě vůbec. Projevoval se od nepaměti vždy nejen na úrovni potřeb a projevů hospodářských, ale velmi výrazně

i na úrovni sociální (Naučný slovník zemědělský 1992).

Podle Šonského je zahrada je ve své podstatě přírodou, která je člověkem záměrně uspořádána k jeho bytí a uspokojení jeho životních potřeb (Stejskalová & Řeháková 2015) .

Filozofka Millerová nahlíží na zahrady spíše jako na umělecké dílo a ve své práci se mimo jiné zaobírá tím, proč už o současných zahradách jako o „umění“ téměř nikdo nesmýšlí. V úvodu své práce píše: „v 18. století byly zahrady považovány za důležitý druh uměleckých děl, srovnatelný s významem poezie a malířství. Dnes nicméně tento význam klesl k bodu, kde o současných zahradách jako o uměleckých dílech téměř nikdo nesmýšlí“ (Miller 1993).

Zahrada je jakékoli účelné uspořádání přírodních objektů (jako je písek, voda, rostliny, kameny, aj.) vystavené obloze nebo otevřenému prostoru, kde forma není plně zohledněna čistě praktickým úvahám, jako je pohodlí (Miller 1993).

Millerová svou definici ještě doplňuje o tři význačné rysy:

1. „Zahrada musí zahrnovat alespoň nějaké přírodní objekty, jinak jde o zahradu v metaforickém smyslu.“
2. Zahrada musí být „otevřena k obloze nebo do otevřeného prostoru.“ Uzavřené zahrady musí vytvořit novou kategorii – například skleníky nebo oranžerie (greenhouses, orangeries). V případě uzavřené zahrady tedy mluvíme pouze o imitaci zahrady.
3. V zahradě jde o překročení formy „(excess of form)“ (Miller 1993).

Oxfordský slovník angličtiny definuje zahradu jako „uzavřený pozemek věnovaný pěstování květin, ovoce nebo zeleniny (často s přívlastkem květinová, ovocná, kuchyňská atd.)“ (Phillips 2020) (Sydney Hornby et al., Turnbull, Lea 2010).

Ta je ale podle Mary Millerové nedostačující. Kdybychom se jí řídili, označovali bychom za zahradu i jakoukoliv půdu zemědělskou, pokud by byla oplocená a využívána k pěstebním účelům, např. ovoce – ale pro takovou plochu už bychom podle Millerové měli použít jiný název, jako třeba ovocný sad (Miller 1993).

Podle Coopera otázka „Co je to zahrada?“ nemusí být nutně jenom žádost nalézt definici. Místo toho to může být hledání různých řešení souvisejících s problémy ontologického druhu: Jaký druh bytí zahrada má? Jaký druh entity nebo objektu zahrada je? Je to pouze komplex fyzických věcí? Otázky tohoto typu se samozřejmě podobají těm, které byly položeny v ontologii umění o uměleckých objektech: Je obraz jednoduše fyzickým objektem? Zahrady jsou mezi uměleckými díly jedinečné v tom, že obsadily konkrétní místa – takže stejná zahrada nemohla v průběhu času změnit své umístění. Kritéria identity zahrad jsou tedy jiné od obrazů nebo váz (Cooper 2006).

Podle Marca Treiba v průběhu dějin zahrada sloužila k dvěma základním účelům. Zaprvé, byla prostředím modulovaných a intenzifikovaných smyslových zážitků a zadruhé, prostředkem k vyjádření symbolických, politických a náboženských idejí přesahujících její materiální podobu. Neexistuje, podle něho, jediná definice zahrady, jež by byla všem lidem na světě společná. V naší kultuře se však dá říci, že pojem zahrady předpokládá alespoň částečně vymezené hranice a nějaké rostliny. Bez hranic je pole nebo park, bez rostlin je nádvoří nebo dvorek (Treib 1993).

Podle Markéty a Petra Veličkových slovo zahrada původně v českém jazyce znamenalo ohrazený prostor, bezpečně oddělený od okolního světa. Toto bylo podobné v dalších evropských jazycích – garden, Garten, jardin, giardino, ogród apod. V anličtině slovo garden souvisí i s výrazem pro délkovou jednotku – yard a zároveň má význam ohrazení – fenced in yard (Veličková et al. 2020).

Dle Drahoslava Šonského se pod pojmem „rodinná či obytná zahrada“ skrývají následující kategorie: soukromí, klid, bydlení v krásném prostředí, reminiscence na krásné přírodní scenérie, bezpečné zázemí pro život rodiny, možnosti klidové relaxace prací, neformální prožívání společenských událostí, uskutečnění pěstitelských zájmů, ekonomický přínos a radost z vlastní práce (Šonský 2009).

3.1.3 KRAJINÁŘSKÁ ARCHITEKTURA, ZAHRADNÍ DESIGN A MĚSTSKÝ DESIGN

Krajinná architektura vyrostla ze zahradního designu, a proto krajinná architektura a zahradní design jsou nadále propojeny. Zásadní rozdíl mezi těmito dvěma je v tom, že zahrady mají tendenci být uzavřené a určené pro soukromé osoby, zatímco krajinná architektura se zabývá otevřeným prostorem, veřejným prostorem a vztahem mezi rozvojovými aktivitami lidstva a přírodním prostředím. Krajinařská architektura se zabývá veřejným blahem, komunitními hodnotami a lidským rozvojem a jeho vlivem na krajinu. Rozsah krajinného plánování může být regionální nebo dokonce národní: zahradní architekti mohou navrhovat zcela nové zemědělské krajiny a lesy. Krajina zahrnuje městskou krajinu, a proto se krajinná architektura také zabývá městským designem. Zatímco jeho původ je v designu, určité formy praxe krajinařské architektury jsou založeny na plánování a řízení. V některých oblastech, jako jsou parky a zahrady, může docházet k překrývání zahradního designu a krajinařské architektury. Jestliže krajinná architektura vyrostla z krajinařského zahradnictví a byla v devatenáctém století především záležitostí estetiky, ve století dvacátém se stala více ekologicky zaměřenou. Ve dvacátém prvním století se znovu rozvinula, aby se čím dál více zabývala udržitelností. Nyní se zabývá otázkami, jako je změna klimatu a biologická rozmanitost – přičemž samozřejmě pokračuje v řešení vizuálních záležitostí. Je to užité umění založené na vědeckém poznání (Holden & Liversedge 2014).

3.1.4 PODHORSKÁ OBLAST

Podhůří, též významem shodné podhoří nebo také krajina pod horami, je geograficky krajinná oblast na širším úpatí pohoří (horského pásma, horstva, hor) (Trávníček & Váša 1937), geomorfologicky vymezené území typu vrchoviny nebo i pahorkatiny ve tvaru zemského povrchu (georeliéfu). Krajinná oblast horopisně a vývojem vzniku navazuje v georeliéfu vrchoviny na terén s převládající relativní výškovou členitostí 300 – 600 m typu hornatiny nebo v georeliéfu pahorkatiny na terén s převládající relativní výškovou členitostí 150 – 300 m typu vrchoviny (Balatka et al. 2006).

V české geografii může být příkladem Svatoborská vrchovina na úpatí podhůří se zeměpisným jménem Šumava nebo v geomorfologickém regionálním členění Skutečská pahorkatina navazující na georeliéf typu vrchoviny v rámci geomorfologického celku Železné hory (Bína & Demek 2012).

V reliéfu krajiny je podhůří území v nižších nadmořských výškách, než navazující terén typu hornatinného či vrchovinného. Stavbou zemské kůry je podhůří propojeno s vypuklým georeliéfem ve vyšších nadmořských výškách, pojmenovávaným jako pohoří (Balatka et al. 2006). Krajina pod horami je někdy uváděna také ve slovním spojení podhorský kraj

(Trávníček & Váša 1937).

Obrázek č. 1: Podhůří Jizerských hor, zdroj: autorka práce

Obrázek č. 2: Podhůří Jizerských hor, zdroj: autorka práce

3.2 SOCIOLOGICKÉ HLEDISKO

*„Je to gesto proti divočině,
Neovladatelné moře trávny;
Místo, kde se dá vzpomenout na lásku,
Být na chvíli osamělý;
Zapomenout na hlasy dětí
Volající ze zamčené místnosti;
Nahradit péči
Jednoho kverulantního člověka
Stovky hloupých potřeb.*

*Je to staré království člověka.
Odpovídající na jejich jména,
Z půdy vycházejí pupeny,
Tiché detonace
O moci svařené bez hříchu“* (Thomas 1963).

3.2.1 VZTAH RODINY K ZAHRADĚ

Moderní zahrada je místem, kde rodina tráví čím dál více času, proto stoupají i její nároky na vybavení, a to z hlediska výtvarného i funkčního. Zahradní architektura se stává velmi důležitou komponentou zahrad a mnohdy přebírá funkci výtvarného prvku (Stejskalová & Řeháková 2015).

Člověk v dnešním světě se více vzdaluje od přírody, než tomu bylo dříve, existuje k ní ale existenciální potřeba, a právě větší vzdálení se od ní může vést k civilizačním problémům. Otázkou tedy zůstává, jak se přírodě znovu přiblížit? Bylo by řešením vytváření kvalitních zahrad? Ve sborníku přednášek ze semináře konaného v Luhačovicích se Lucie Tomcová zabývá potenciálem zahrady korespondujícím s životním stylem rodiny. Dochází k závěru, že určité věci jsou pro většinu rodin společné – sociální kontak, soukromí, odpočinek, potřeba krásna... Zahrada by měla nabídnout prostor pro aktivní i pasivní odpočinek, seberealizaci a kreativní činnost. Podle jejího sociologického šetření dochází k tomu, že zahrady v současné době často vyhovují potřebám pouze některých uživatelů, zatímco požadavky určitých skupin (staří lidé, dospívající) nejsou naplněny.

Děti a jejich potřeby

Pro velmi malé děti, které stále poznávají svět především hmatem, je velmi důležitá povrchová a strukturová rozmanitost různých prvků (trávník, dřevo, štěrka, voda), které jsou bezpečné pro jejich zkoumání. Jako celek je důležitý pocit bezpečí a prostor pro vhodné umístění kočárku či postýlky. Pro děti předškolního věku je vhodný dostatek podnětů pro jejich zvědavost a učení (rostliny s hmyzem, vodní prvek s živočichy, jedlé plodiny). V tomto věku také musíme dbát na zabezpečení potencionálně nebezpečných částí zahrady (opatření u bazénu, vstup na ulici) protože roste mobilita a nezávislost

dítěte. Zároveň s tím se rozvíjí koordinace dítěte, jsou tedy vhodné prvky jako pískoviště, velký trávník na hraní s přáteli a podobně. Se školním věkem přichází větší nezávislost na rodičích a s tím potřeba vytváření vlastního prostoru – bunkry, vlastní zahrádka... Prostředí zájmu dítěte se rozšiřuje mimo bezprostředního okolí domova a část her se přesouvá na ulici, veřejné hřiště či k domovním vstupům. V období dospívání nastává potřeba samostatnosti a nezávislosti, je proto vhodné umožnit jim prostor k seberalizaci a respektovat vyžadující osobní prostor – na zahradě může fungovat např. „zahradní pokoj“ s omezeným vstupem rodičů.

Rodiče a jejich potřeby

Otec většinou značnou část svého času tráví v zaměstnání a volný čas s dětmi tráví spíše fyzickou aktivitou, jako jsou různé sporty a aktivity – velký trávník na hru fotbalu, vzrostlé stromy pro šplhání. K chodu domácnosti se snaží přispět údržbou zahrady, jako je sekání trávníku, úklid zahrady, popř. bazénu. Část pracovních povinností do práce může být přesunuta na zahradu, pokud se vhodně přizpůsobí, třeba zásuvkami na notebook a wifi připojením. Oproti tomu pro matky, zvláště jsou-li doma s dětmi, je velmi důležitá možnost sociálního kontaktu a k tomu vhodně uspořádány prvky zahrady, jako třeba způsob oplocení umožňující konverzaci se sousedy a kolemjdoucími. Lze také prostor přizpůsobit k možnosti vykonávat domácí práce venku – propojení interiéru s exteriérem velkými okny, napojením terasy přímo na dům. To umožňuje prodloužení pobytu na zahradě a také lepší dohled nad dětmi hrajícími si venku. Dalším důležitým aspektem zahrad pro matky může být prostor pro tvůrčí činnost v podobě zahradničení, kde výsledky práce jsou vidět. S dětmi čas tráví obvykle spíše intelektuální činností.

Manželé v pozdějším věku

S rostoucím věkem a zhoršením celkového stavu lidí, přichází snížení mobility a orientačního smyslu. Důležitost zahrady se zvyšuje, protože aktivity starších lidí se obvykle více koncentrují na blízké okolí domova. Zahradní prostředí by se mělo přizpůsobit bezpečí a pohodlí jeho užívání a zaměřit se především na následující aspekty, jako jsou neklouzavé povrchy, zábradlí, skouromí, možnost sociálního kontaktu, vhodný mobiliář, uzpůsobené pracovní plochy a nerušený pohled do zahrady z domu (Člověk jako tvůrce a uživatel prostoru: Dny zahradní a krajinařské tvorby: 26.-28. listopadu 2008 n.d.).

3.3 VZTAH DOMU A ZAHRADY

3.3.1 DŮM JAKO ZAHRADA

Myšlenkou, že prostor, který odebereme vegetaci vystavěnou architekturou bychom měli kompenzovat v podobě prostoru určeném pro vegetaci na konstrukcích se zabýval umělec Fiedensreich Hundertwasser již kolem roku 1968. Jeho myšlenky se o necelých 50 let později začaly uplatňovat a stávat realitou, především jako reakce na situaci některých měst. To bylo například přelidnění, nedostatek přírody ve městech a také přicházející globální problémy s nedostatkem vody či potravin. To vše ruku v ruce se zvyšující se hranicí komfortu a kvality života lidí. Dům v zahradě, zahrada v domě, dům jako zahrada – to je reakce na myšlenku, že struktura stavby v prostoru může být vytvořena tak, aby podporovala existenci různých forem zahrady prostřednictvím teras, balkonů, lodžii, střech, předsunutím či zasunutím částí do okolního prostoru... S příchodem nových materiálů fasád a režimu hospodařícím s dešťovou vodou se začínají tvořit nové formy zahrad, jež zprostředkovávají další složku přírody ve veřejném prostoru. K tomuto tématu je však třeba komplexní přístup, aby řešení mohlo ovlivnit nejen jednotlivé domy, ale celé zastavěné území a městskou krajinu (Wilhelmová & Damec 2020).

Podle Drahoslava Šonského v současné době probíhá výstavba většiny rodinných domů na malých stavebních pozemcích v soustředěné zástavbě a s absencí starší vegetace. Všechny tyto faktory jsou pro zakládání zahrad komplikací a vyžadují komplikované a kreativní řešení. Prostorové uspořádání zahrady závisí na jejích plošných možnostech. V malých zahradách se řešení dělají jako jedna pohledová kompozice navazující na dům, zatímco ve větších zahradách je možné navrhnout více propojených částí s rozílnou úpravou.

V rodinné zahradě je hlavním bodem zájmu dům a jednotlivé části zahrady jsou mu ve všech detailech podřízeny. Šonský rozděluje zahradu v tradiční zástavbě rodinných domů na následující prostory:

- Vstupní prostoru s předzahrádkou
- Obytná terasa
- Hlavní zahradní prostor
- Hospodářský prostor
- Užitková část (pouze v některých zahradách)

(Šonský 2009).

3.3.2 ZAHRADY NA KONSTRUKCÍCH

Zahrady na konstrukci, tedy bez spojení s rostlým terénem a se zemí jsou dnes běžnou součástí městské krajiny. Jsou to také zahrady ve stejné výškové úrovni jako původní terén, přesto jsou na konstrukci, která zastřešuje hluboké podzemí. Zahrady na konstrukci se poprvé objevují již ve starověku – např. systém zahrad, založený na stupňovité stavební konstrukci – zikkurat v Babylonu (Wilhelmová & Damec 2020).

3.3.3 VERTIKÁLNÍ ZAHRADY

V reakci na nedostatek místa ve městě se dnes začínají uplatňovat tzv. vertikální zahrady, živé přírody i na vertikálních povrchových staveb. Výměnou za neživé materiály se do urbánních prostorů dostává živý proměnlivý materiál s nespočtem vhodných fyzikálních vlastností. Lze využít jednoduché formy, jako třeba využití popínavých rostlin až po vyspělé technologické systémy pěstování. Je však velmi důležitá perfektní znalost rostlin, kterým jsou podobní extrémní stanoviště v přírodě vlastní (Wilhelmová & Damec 2020).

3.4 VZTAH V HISTORII K ZAHRADĚ

Počátek zakládání a rozvoje zahrad a zahradního umění sahá až do starověku. Od kdy ale můžeme mluvit o zahradách rodinných, jak je chápeme dnes? Jako soukromý pozemek přilehlý ke stavbě označené jako rodinný dům?

Podle Christophera Thackera je historie zahrad jako studium ledovců: zatímco kousek se ukazuje nad povrchem, mnohem více se skrývá pod ním. Většina ledovce je pod vodou, u zahrad, většina z nich zmizela úplně – i ty nejkrásnější – brzy poté, co byly vytvořeny. Ve srovnání s ledovci jsou poměrně dlouhověké, ale jejich životnost, stejně jako u hradů z písku a jepic, je stále nevyhnutelně krátký (Thacker 1979).

Podle Jiřího Kroupy zahradní architektura v moderním slova smyslu vznikla teprve na počátku raného novověku v 15. století. Tímto tvrzením však nechce zpochybňovat výskyt zahrad ve starších dobách a jiných kulturách než v evropské. Jako důležitý moment pro vznik novověké zahrady včetně jejího vnímání a poržívání člověkem vyzdvihuje objev linerární perspektivy ve florentském prostředí 15. století (Filippo Brunellesco, Leone Battista Alberti). „perspektiva jako nová „symbolická forma“ (dle Erwina Panofského) byla nyní propojena se starším zahradním způsobem pěstování zemědělských, okrasných a vonných rostlin do nově sjednoceného uměleckého a architektonického celku“ (Kroupa 2004).

„Posláním zahrad v našem životě je často chápáno velmi jednostranně a zkráceně, v názorech na funkčnost zahradního prostředí existuje velmi mnoho krajních poloh. Na jedné straně jsou to názory, které snižují poslání zahrady na jakousi společenskou nutnost, takzvaně něco udělat s plochou, která zbyla po dostavbě našeho domu, jindy je na zahradu nahlíženo jako na výhodný prostředek k dalšímu získávání peněz za prodej jejích plodů. Dlouho po druhé světové válce byl u nás rozvíjen názor, že okrasné zahrady a obytné zahrady jsou nežádoucím přežitkem předválečné minulosti a práce na zahradě pak zastíraným únikem před požadovanou společenskou aktivitou. Dnešní určitá větší či menší bezradnost nad tím, co se zahradami dál, je tedy víceméně přirozená“ (Mareček 1992).

Podle Marečka je zahrada jedním z mnoha hmotných vyjádření vztahu člověka k přírodě i společnosti. Jeho hodnoty a formy se projevovaly ve dvou základních směrech, a to na úrovni hospodářské a úrovni společenské. Z těchto směrů je hospodářské poslání zahrad nesporně prvotním a vůbec nejstarším způsobem jejich využití. Jejich prostorové vymezení a umístění co nejbližší k uživatelovu obydlí bylo způsobeno vyšší intenzitou využití těchto ploch. Společenské využití zahrad pak spočívalo v plnění estetických, obytných a reprezentačních funkcí. Jako člověk od samého počátku své kultury potřebovat mít předměty své denní potřeby nejen praktické, ale současně krásné, pociťoval později i potřebu současně účelných i krásných zahradních teras či zdí, závlah, tvarů pěstitelských ploch... (Mareček 1992).

Podle Stejskalové a Řehákové se po staletí soukromá zeleň vázala na šlechtická sídla a církevní rezidence. Drobné užitkové zahrady se vyskytovaly i v prostředí středověkých měst. K přelomu docházelo během 19. století s nově vznikajícím majetným měšťanstvem, kdy se zahrady staly nedílnou součástí architektury soukromých sídel.

Rodinné zahrady v této době zaujímají značnou plochu zeleně, kterou nelze pominout. Jde o důsledek mohutného rozvoje výstavby rodinných domů, jež se v poslední době rozmohl a přináší s sebou také velkou řadu problémů. Jedná se především o jejich úpravu, kompoziční ztvárnění, volba sortimentu rostlin i způsob založení (Stejskalová & Řeháková 2015).

Dle Drahoslava Šonského dochází k radikálnímu přerodu myšlení lidí a jejich vztahu k zahradě, která se stává rozšířeným obytným prostorem, kde se vedle krásy nachází také prostor pro další nezbytnou činnost. Dobře založená zahrada přináší člověku ještě více užitku než jen dříve prioritní sklizené plody. Správně založený zahradní prostor by podle něho měl být symbiózou výtvarných, biologických a technických prvků.

„Konečně jsme se dočkali doby, kdy i v naší zemi nastala renesance zahradní kultury. Tvorba zahrad se stává nezbytnou životní potřebou.“ (Šonský 2014)

V minulosti, když se kvality životního prostředí v každodenním životě nedostávalo, představovala toto právě zahrada. Kde bylo sucho, zahrady bujely vegetací a vodou. Kde byly lesy, zahrada mohla být vykácená světlina. Zahrada tak nabízela alternativu a zhmotňovala fyzické potřeby i sociální a metafyzické směřování. Dokonalost zahrady se projevuje tím, co je v ní obsaženo, ale stejně i v tom, co je vynecháno (Treib, Tichá 2017).

Podle Veličkových zahrada ještě předcházela přibytku, první však byl samotný ráj. Z počátku byly zahrady využívány k pěstování nejrůznějších plodin – víno, ovoce, chmel, zelenina, nebo řeba byliny. Současně s tím hrála důležitou roli duchovní funkce, spojená především s prostředím středověkých klášterů a rostlinné symboliky která se pojí k rajským dvorům. Zahrada byla také prostředek k reprezentaci bohatství a moci, to můžeme pozorovat již u nejstarších civilizací u palácových komplexů, později v barokních a renesančních areálech nebo u anglických parků. Zahrady také umožňovaly rozvoj vědy, především v lékarnictví a botanice. U českých zahrad, církevních i šlechtických, můžeme pozorovat převážně přejímání trendů francouzského baroka, italské renesance či krajinnářského anglického stylu. Podněbí naší země a mentalita jejích obyvatelů však vedla k originálním výsledkům. V dvacátém století se nesetkáme s jedním architektonickým stylem, ale s různorodostí (Veličková et al. 2020).

Dle Šonského se ve vývoji zahradního umění vystřídaloby hodně slohů, vždy v úzkém spojení s vývojem architektury a umění a které odrážely společenské a hospodářské poměry doby.

3.5 ZAHRAHA, VEGETACE A JEJICH FUNKCE

Zdravé a čisté životní prostředí je hlavní podmínkou pro harmonický vývoj lidské společnosti. Přesto je civilizační vývoj provázen především technické složky a s tím doprovázené znečišťování přírodních zdrojů. Jako následek přílišné hlučnosti, napětí a spěchu působí negativně na nervový systém a poté i na fyzický a psychický stav člověka. Východiskem je vrátit člověku přírodní prostředí, ve kterém se přirozeně vyvíjel. V sídlech je touto složkou projektovaná, založená a udržovaná vegetace neboli zeleň. Jsou to především vegetační úpravy jako zahrady, parky a jiné sadovnické úpravy sloužící pro odpočinek a rekreaci (Hurych 2020).

Dle Bohdana Dlouhého je každá zahrada, bez ohledu na její velikost, součástí nějakého jiného kompozičního celku. Může se jednat o malý celek, jako je obytný prostor s domem (zahrady u domu), může být součástí ulice (předzahrády), nebo krajiny jako takové (zahrady na okraji města či vesnice). S tímto faktem je třeba počítat a pamatovat na něj již od počátku navrhování zahrady a brát na okolní prostředí ohled. Tak, jak náš výtvar bude ovlivňovat okolí, okolí bude zase ovlivňovat nás a náš výtvar (Dlouhý 2004).

Jako skoro všechny věci na světě, i zahrada může plnit a nábyvat řadu funkcí, od praktického využití (ovocný sad, zeleninová zahrada), vědeckou či teoretickou funkci (botanická zahrada, arboretum) a nepochybně i funkci estetickou (Stibral et al., Zuska 2012).

Podle Václava Hurycha (2020) je pozitivní vliv zeleně velmi široký a uvádí především následující významy:

Klimatický význam

Toho dosahuje schopností snižovat teplotu, ovlivněním proudění vzduchu a zadržováním vody. Stromy poskytují stín, nezbytný především v letních horkých dnech a zvyšují vlhkost vzduchu. Tato změna může být velmi citelná, neboť teplota ve větších porostech v létě může být až o 3,5 °C nižší, než na volném prostranství. Dobře umístěné pásy vegetace zmírňují nežádoucí horizontální proudění vzduchu a větry. Ovlivňují také vertikální proudění a napomáhají tak výměně vzduchu v prostorách zástavby.

Zdravotní a hygienický význam

Rostliny během fotosyntézy přeměňují oxid uhličitý na kyslík, potřebný k dýchání všech živočichů. Částečně mají také schopnost vzduch zbavovat některých škodlivých plynů, zplodin a pachů. Rostliny obsahují různé látky, jako jsou třeba fytoncidy, silice, pryskyřice a estery, které snižují množství mikroorganismů v ovzduší a odpuzují hmyz. Významná je také protiprašná funkce zeleně.

Psychický a rekreační význam

Zelená barva, barevnost a proměnlivost vegetačních úprav, zvuk listů a vody... to vše má podle Václava Hurycha pozitivní vliv na nervovou soustavu a regeneraci sil. To je velmi důležité v dnešní přetechtizované době.

Kulturní, estetický a reprezentační

Vegetace hraje svou význačnou roli jako kompoziční prvek a také spoluvytváří architektonický prostor. Člení prostor, doplňuje stavby, ale také zakrývá nedostatky a nevzhledné technické prvky.

Hospodářský (ekonomický) význam

Vegetace, jako jsou lesy, remízky, stromořadí i jednotlivé stromy mají hospodářský význam pro svou dřevní hmotu, ale i jako klimatický a protierozní činitel. V sídelních systémech je však tento význam zanedbatelný, naopak s její údržbou se pojí finanční výdaje. Je zde ale důležitý například protipožární a izolační účinek nebo přístiňování objektů (Hurych 2020).

3.5.1 ŽULOVÁ ZAHRAHA

„Z vesmíru vypadá země jako jedna velká zahrada, planeta života, plná modrých a zelených odstínů ve vlhde atmosféře. V noci se dole v dálce třpytí světla měst a tvoří souhvězdí neméně vzdálená a rozmanitá jako ta na nebi. S úsvitem nového dne světla měst pohasínají, přemožena svitem Slunce, objevují se modravé hladiny moří a zelené lesy a pastviny, které obklopují rozlehlé městské konstelace a prorůstají do nich. Dokonce i z téhle velké dálky se města jeví jako šedavá mozaika, prolínaná pramínky a tečkami zelené barvy velkých řek a praků ve městech“ (Spirn 1985).

Podle Anne Whiston Spirn je město něco jako žulová zahrada. Je složená ze spousty malých zahrad a zasazená do zahradního světa. Na první pohled by se nám mohlo zdát, že vegetace je tím jediným, co zbylo z přírody ve městech. S tím ale Spirn nesouhlasí. Říká, že příroda ve městech je mnohem víc než jenom stromy, zahrady a parky.

„Je to vzduch, který dýcháme, země, na které stojíme, voda, kterou pijeme a vylučujeme, a organismy, s nimiž sdílíme naše životní prostředí... Příroda ve městě je večerní vánek, poryv větru, slunce a nebe. Jsou to psi a kočky, krysy ve sklepech, holubi na chodníku i draví ptáci dosedající na mrakodrapy. Město je součástí přírody.“

Také říká, že problémy životního prostředí a lidské potřeby jsou staré jako nejstarší město a opakují se každou generací i na každém kontinentu, jen se liší mírou a toxicitou. Příroda je všudypřítomná, obklopuje a protůstá celé město. Proto bychom ji měly vnímat jako mocnou sílu, nikoliv jako povrchní okrasu a luxus. Společenskou hodnotu přírody bychom měli kultivovat jako zahradu, ne ji přehlížet a potlačovat (Whiston Spirn 1998).

3.6 TYPY RODINNÝCH ZAHRAD

„Ve skutečnosti jsou jen dvě formy zahrad: formální zahrada, která je místem setkání domu s přírodou, protože je produktem obou dvou, a krajinářská zahrada, která je napodobením přírody. Obecné pravidlo bude vždy znít: používat jak zdravý rozum, tak představitost, a to platí pro všechny zahrady všude na světě“ Jean Charles Moreaux.

Podle Moreauxe není nic takového, jako moderní a nemoderní zahrady, pouze formální a neformální.

Bohdan Dlouhý říká, že zahrady můžeme rozdělit dle mnoha kritérií, například na užitkové a okrasné (a jejich libovolné kombinace). Ptá se však, zda má takové dělení vůbec nějaký praktický význam, protože důležité je, aby vyhovovala jejím uživatelům, lhostejno je-li zahrada taková či oná. Nevidí smysl snažit se zahrada zaškatulkovat na jakoukoliv definici, protože zahrada má být od toho, aby sloužila. *„Zahrada nemusí být ani čistě okrasná, ani čistě užitková. Je zcela na rozhodnutí osob, které ji budou užívat, jaká zahrada bude“ (Dlouhý 2004).*

Podle Drahoslava Šonského je velmi obtížné charakterizovat soudobý zahradní styl, a je to předmětem diskuzí odborných teoretiků umění. Styl řešení návrhu zahrady by neměl souviset s módou, která je vletem pomíjivá. Je spíše odrazem života společnosti a jejího životního stylu. Návrh by neměl opouštět jednoduchost a střízlivost, ale zároveň vycházet z potřebné funkčnosti a zachovat potřebná výtvarná hlediska, jako je krása. Návrh by měl také vždy být v souladu s architekturou budovy a okolním prostředím a krajinou (Šonský 2009).

Obrázek č. 4: Zahrada se skleníkem, zdroj: Pinterest

3.7 SOUČASNÉ ZAHRADNÍ TRENDY

V současné době je populární co nejvíce smazat tvrdou hranici mezi domem a zahradou, dbá se na jejich co největší propojení, a to jak koncepčně, materiálově i prostorově. Dům a zahrada se snaží nebýt dva rozlišné oddělené světy, jak tomu často bylo v minulých letech. Je-li to možné, nové domy často disponují velkými otevírajícími francouzskými okny a skleněnými plochami z hlavních obytných částí domu. Často bývá v tomto prostoru venkovní terasa, která se při otevření velkých skleněných ploch stává jakýmsi prodloužením obývací plochy domu.

Christopher Bradley-Joe říká, že dělat zahrady by mělo být vysvobozením, příležitostí k svobodnému myšlení a projevu. Přesto až příliš často zjišťujeme, že jsme omezeni naší společnou zkušeností, tím známým nebo pohodlným, co ostatní dělali a dělají. Pokud tyto konzervativní vlivy brzdí naši kreativitu, také to dělá hojnost trendů a novinek, kterými nás média nás živí. Skutečná inovace nepochází z následování známého nebo módního, ale z toho, když poznáme, kde máme své kořeny a pochopíme, proč jsou věci takové, jaké jsou. Při zakládání zahrad bychom měli inspiraci hledat nejprve v krajině. To je konečným hlavním zdrojem materiálů, z kterých se zahrady dělají (Bradley-Hole & Griffiths 2007).

TERASA

„Terasa je zpevněná obytná plocha, která navazuje na dům“. Může na dům přímo navazovat, nebo být trochu vysunutá s přidáním lemu květinového záhonu. Důležité je, aby byla dostatečně velká, často právě terasa bývá místem, kde lidé na zahradě tráví nejvíce času. Je důležité vytvořit dostatek prostoru k veškerému vybavení, jako je nábytek, květináče, gril a také manipulační plocha kolem věcí. Současným atraktivním trendem je použití materiálu povrchu terasy navazující na podlahu v obývacím pokoji, i směr jejího položení.

PERGOLA

Pergola je jdním z nejvýraznějších prvků zahradní architektury, buduje se přímo nad terasou u domu, nebo jako samostatná konstrukce v zahradě. Je důležité, aby byla sladěná s architekturou domu a celkovým stylem místa. Pokud je pergola postavena přímo v návaznosti na dům, vzniká tím rozšíření domu o venkovní pokoj. Takový zásah ale může výrazně proměnit celkový architektonický koncept domu, proto je vhodné její velikost i materiál konzultovat s architektem domu. Oblíbeným materiálem na stavbu pergoly jsou masivní dřevěné trámy, které se ale hodí spíše ke starším roubenkám. K soudobé architektuře je vhodnější např. tmavý matný kov, případně v kombinaci se dřevem. V případě použití čistě dřeva se hodí štíhlé jednoduché sloupy z lokálních dřevin, které časem zežednou a stanou se přirozenou součástí zahrady. Jako zastřešení lze zvolit kovovou lanku s popínavými druhy rostlin, jako je vinná réva, chmel, nebo lonicera. Je také možné pergolu ponechat bez zastřešení a vytvořit tak vzdušný otevřený prostor. Konstrukce může být využita k zavěšování různých typů posezení, sítí, či květináčů.

OSVĚTLENÍ

Osvětlení nám umožní prodloužení pobytu na zahradě do večerních hodin. Dobře naplánované osvětlení dodá prostoru hloubku a tajemnost. Je důležité dobře promyslet

umístění světla, ale také jeho barvu a intenzitu. Ve dne může svítidlo působit až příliš výrazně. Lze použít jednoduché sloupkové osvětlení např. do záhonů, nebo zapuštěná světla. Vyhnout bychom se měli nerezovým prvkům – do zahrady nezapadají a poutají nežádoucí pozornost. Světelný zdroj je lepší použít v teplých odstínech, působí útulnějším dojmem.

ZAHRADNÍ KUCHYNĚ

Venkovní kuchyně se může stát dorým důvodem, jak na zahradě strávit ještě více času. Bude také krásným místem pro společně strávený čas s rodinou i přáteli. Tuto kuchyni lze vytvořit tak, aby nám nabídla jiné zážitky, než ta interiérová – můžeme do ní zakomponovat pec na chleba a pizzu, nebo otevřený oheň.

OHNIŠTĚ

Ohniště v zahradě může mít praktický účel, může se také stát dobrým místem setkávání. Může mít podobu výrazného designového prvku, nebo nenápadného placatého kamene s mobilní ohnišťovou mísou.

PĚSTOVÁNÍ OVOCE A ZELENINY

Sklízení vlastního ovoce a zeleniny je téma, je které se do soudobé zahradní architektury masivně navrací. Není potřeba ovocným stromům a keřům jeden užitkový kout, mají místo v zahradě prakticky kdekoliv. Vyvýšené záhony jsou zvláště v posledních letech velmi oblíbeným prvkem. Působí organizovaně a upraveně, rychleji se prohřejí a zůstávají nakypřené.

VODNÍ PRVKY

Voda v zahradě má tisíce podob – může to být obyčejná mísa s vodou v záhonu, nebo sofistikovaný vodní přepad s osvětlením. Voda v prostoru dodává pocit osvěžení, vnáší pohyb a láká živočichy. Obzvláště přírodní jezera jsou velkým soudobým trendem. Nabízí krásnou celoroční působnost, voda je bez chloru. Na druhou stranu často vyžadují velkou péči a voda nikdy nebude tak průzračná, jako bazénová.

DAYBED

Daybed, neboli venkovní postel. Může to být velká lavice s polstrováním, nebo opravdová postel, třeba s baldachýny. Tento prvek patří do nejkldnější části zahrady.

UMĚNÍ V ZAHRADĚ

Umění v zahradě může být zajímavým překvapivým doplňkem, který pomůže dotvořit zahradní atmosféru. Takové umění má mnoho podob, nemusí se jednat pouze o „historickou amforu na žulovém podstavci“. Může to být pítko pro ptáky, zákoutí se židlemi, zajímavě vyhotovené užitné věci jako lavice či brána, nebo svébytná abstraktní socha. Důležitý je osobní vztah k výtvarnému prvkem, nejlépe aby byl navržen a vyhotoven na míru do zahrady a pro nás. Vyhnout bychom se měli sériovým, často opakovaným prvkům (Leffler & Frcalová 2017).

3.7.1 STAVEBNÍ MATERIÁLY

Současným pozitivním trendem je využívání lokálních materiálů a zdrojů. Je však potřeba se připravit na přirozené stárnutí těchto materiálů a případné estetické změny, které ale, pokud je dopředu přijmeme, mohou na hodnotě prvků přidávat. Velkým antitrendem jsou v současné době napodobeniny různých materiálů.

DŘEVO

Dřevo je živým materiálem a v průběhu let se proměňuje – barvou i strukturou. Je dobré dřevo nechat v jeho přiznané (ne)dokonalosti a přirozeném stárnutí. V případě, že se dřevo začne barvit a lakovat, je potřeba pak tento proces pravidelně opakovat, aby se dřevo nezačalo kazit. Nebude-li tento proces opakován, bude docházet k postupnému slubování barvy, a to vytvoří nevzhlednější dojem, než kdyby se dřevo vůbec nenatíralo.

KÁMEN

Lomový kámen z blízkých kamenolomů bude v zahradě působit přirozeným dojmem. Lze použít lámavý, nebo hladce řezaný, který ladí s moderní architekturou. Velké solitérní kusy lze použít jako dekoraci různě po zahradě.

KOV

Kov má lepší konstrukční vlastnosti než dřevo, proto se hodí na pergoly, nebo jako základ sedacího nábytku. Ocelová pásovina je oblíbená jako nenápadné elegantní obruby záhonů. Hodí se také ke stavbě plotů a konstrukce na popínavé rostliny. Může být použit ve své surové formě, nebo natřený tmavými barvami.

BETON

Beton se vyznačuje svou trvanlivostí, praktičností, stabilitou a poměrně snadnou údržbou. Lze ho kombinovat s různými dalšími materiály, či propojit ostatní materiály navzájem. Trendem je používání čistého, nebarveného betonu bez reliéfu. Antitrendem je jakákoliv betonová náhražka, kdy se beton jeví jako kámen, nebo dřevěný trám.

TEXTIL

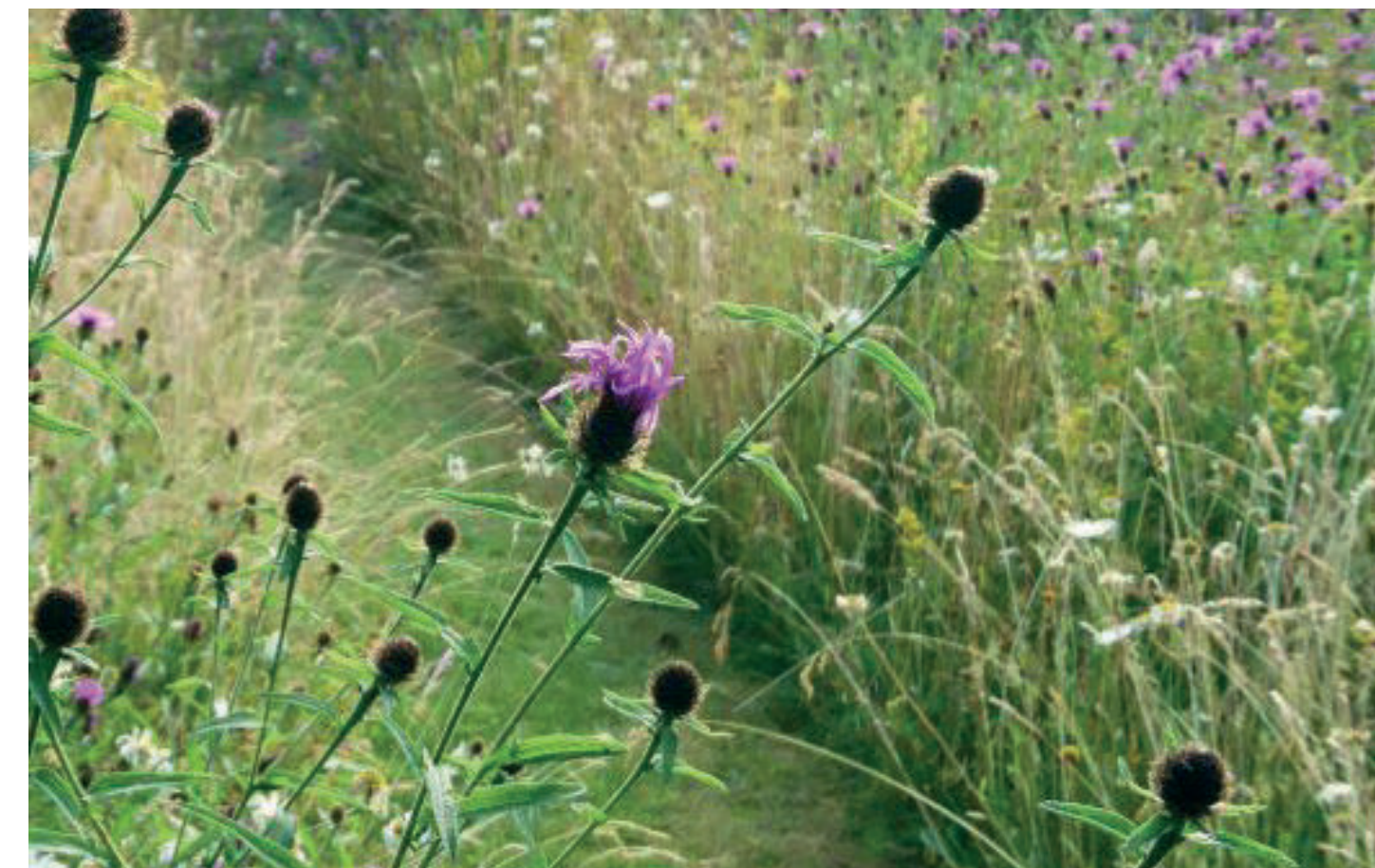
Použitím textilu se dá snadno docílit útulného a zabydleného dojmu, hodí se také k letnímu zastínění pergoly. Nenahraditelnost je jeho použití v doplňcích, lze ho snadno obměňovat.

KERAMIKA A TERAKOTA

Jsou to přírodní, avšak výrazné materiály, které dokážou prostor zútulnit. Terakotové květináče, zvláště starší s patinou jsou krásným přirozeným prvkem. S většími nebo glazovanými formami lze zacházet jako s prostorovými dominantami (Leffler & Frcalová 2017).

Obrázek č. 5: Zahradní postel, zdroj: Pinterest

Obrázek č. 6: Přírodní zahrada, zdroj: Pinterest

3.8 PŘÍKLADY HORSKÝCH/PODHORSKÝCH ZAHRAD

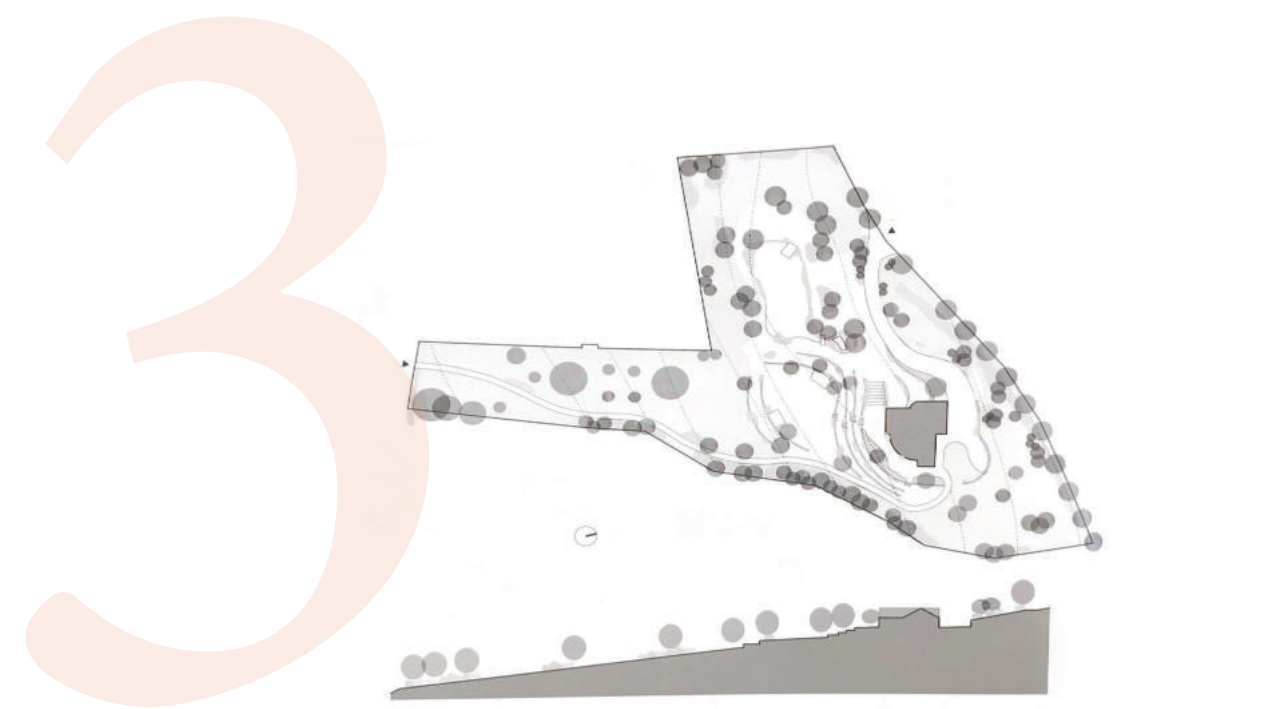
BÝKOVICE / TERRA FLORIDA

autor: Radka Šimková/www.terraflorida.cz
plocha pozemku: 10 190 m² zastavěná plocha: 250 m²
návrh-realizace: 2005-2006
foto: Marie Moravcová, Lucie Vybíralová

Pozemek se rozléhá na jižním svahu na kraji obce, s výhledy na Dražanskou vrchovinu a až k Moravskému krasu. Zahrada u rodinného domu má velkou rozlohu a je citlivě začleněna do krajiny. Na pozemek je několik vstupů – pšinou přes ovocný sad, nebo přímo ze silnice hlavním vjezdem, kterou od pozemku dělí javorová alej, přírodně rostoucí živý plot a skupiny dalších dřevin. Kamenná opěrná zídka, jež lemuje příjezdovou cestu, má v sobě vsazen vchod do sklípku a venkovní krb. Pro vyrovnání zatravněného svahu jsou zde další zakřivené zídky, které jsou zjemněny výsadbou okrasných travin a trvalek. Pod kamennou terasou u domu a několika terénními stupni se nachází plocha pro děti, kde nalezneme několik herních prvků, pískoviště a lavičku. K jezírku a prameni vede široké schodiště s výsadbou po okrajích. Prostor kolem vody dotváří molo, dřevěná lávka a posezení pod vrbou. Pod hrází se také nachází malá užitková zahrádka se zeleninou (Veličková et al. 2020).

Obrázek č. 7: Pohled do zahrady – Býkovice, zdroj: Terra Florida

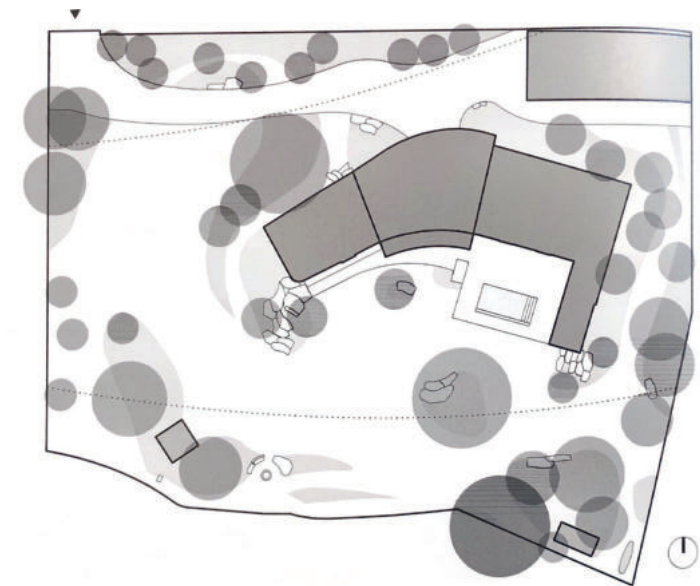
Obrázek č. 8: Půdorys zahrady v Býkovicích, zdroj: České zahrady

Obrázek č. 9: Zahradní jezero – Býkovice, zdroj: Terra Florida

24 Obrázek č. 10: Kamenná zídka – Býkovice, zdroj: Terra Florida

Obrázek č. 11: Půdorys zahrady v Trutnově, zdroj: České zahrady

Obrázek č. 12: Zákoutí zahrady – Trutnov, zdroj: České zahrady

Obrázek č. 13: Pohled do zahrady – Trutnov, zdroj: New Visit

TRUTNOV / NEW VISIT

Trutnov – New Visit
autor: Jitka Jiráňková, Tomáš Jiránek/www.newvisit.cz
plocha pozemku: 2 500 m² | zastavěná plocha: 330 m²
návrh-realizace: 2015-2019
foto: Lukáš Pelech, Tomáš Jiránek, Petr Velička

Zahrada se nachází nad údolím Dolnického potoka, na samotném okraji města, kde se vztahuje k pastvinám a protějším lesu. Byla snaha co nejvíce začlenit do krajiny také samotný dům, který je z velké části zanořen do svahu. Střecha je porostlá veřetací z travin a bylin a slouží také jako vyhlídková terasa. Celý dům má obloukový tvar, což napomáhá spojení s přírodou. Zahradu před povětrnostními vlivy krkonošského prostředí chrání prohnutí prosklené jižní fasády. Úpravy terénu také navazují na přirozené křivky údolí. Na travnaté ploše vyrůstají ostrůvky nové výsadby druhů přirozených v okolí – břízy, borovice, olše a jeřáby. Na původním místě zůstaly hlohy, lísky a několik bříz. Barvy se v zahradě v průběhu roku proměňují, stejně jako v celé krajině (Veličková et al. 2020).

25 Obrázek č. 14: Dům se zahradou – Trutnov, zdroj: New Visit

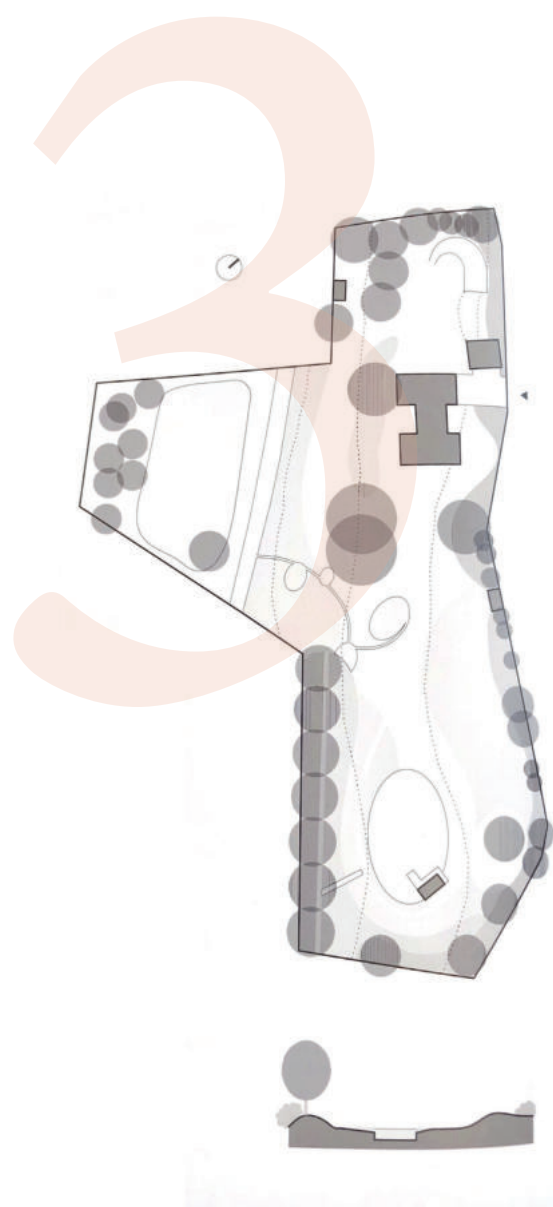
JINDŘICHOHADECKO / M&P ARCHITEKTI

autor: Petr Velička, Markéta Veličková/www.mparch.cz
plocha pozemku: 11 400 m² | zastavěná plocha: 270 m²
návrh–realizace: 2007–2016
foto: Petr Velička

Rozlehlá zahrada u novostavby domu se snaží o co největší propojení s venkovskou krajinou. Východní část pozemku byla dedikována jezírku, které má pravidelně vymezenou koupací část a mělkou čistící zónu s velkými kameny a rostlinami. Nádrž má přirozený vzhled a poskytuje útočiště také drobným živočichům. Terén kolem jezírka byl nejprve svažitý a byl přetvořen, aby poskytoval soukromí. Prostor z jižní strany je uzavřen dubovým stromořadím, keřovou clonou a umělými skalami. Ve středu pozemku se nalézají tůně spojené potůčkem a vytvářejí tak rozhraní dvou částí pozemku. Plocha je propojena pravidelně sečeným trávníkem a květnatou loukou s ovocnými stromy. V zahradě se nacházejí další stavby – pergola u jezera, stodola, venkovní domek s krbem, garážové stání a vinný sklípek ukrytý ve svahu (Veličková et al. 2020).

Obrázek č. 15: Terén u domu – Jinřichohradecko, zdroj: M&P Architekti

Obrázek č. 16: Půdorys zahrady na Jinřichohradecku, zdroj: M&P Architekti

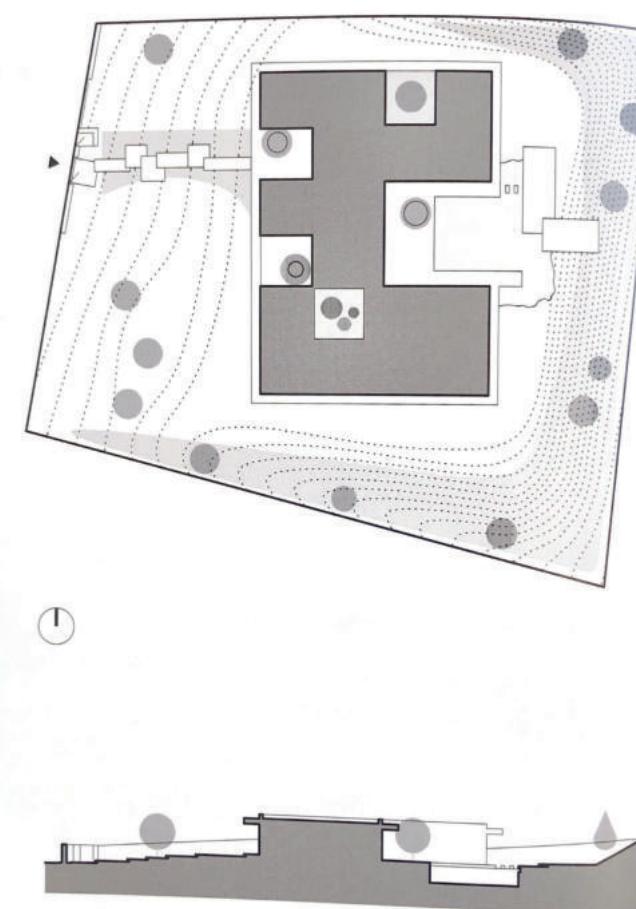
Obrázek č. 17: Vodní prvek – Jinřichohradeck, zdroj: M&P Architekti

Obrázek č. 18: Jezero u domu – Jinřichohradecko, zdroj: M&P Architekti

Obrázek č. 19: Jezírko s terasou – Tehov, zdroj: Hippodesign

Obrázek č. 20: Půdorys zahrady v Tehově, zdroj: České zahrady

Obrázek č. 21: Cesta z dřevěných palet – Tehov, zdroj: Hippodesign

TEHOV / HIPPODESIGN

autor: Radim Babák, Ondřej Tobola, Martina Fárová, Petr Mikula/www.hipposdesign.com
plocha pozemku: 1 900 m² | zastavěná plocha: 465 m²
návrh–realizace: 2014
foto: Filip Šlapal

V mírném svahu se nachází jednopodlažní rodinný dům se zahradou, která na mnohých místech obytným prostorem prostupuje. Vodní plocha osázená rostlinami je umístěna ve středu stavby a představuje hlavní spojující prvek. Dále se zde nacházejí čtyři atria, obsahující vždy jiný strom nebo travinu. Výsadbu kolem domu tvoří převážně druhy barevně kvetoucích a stálezelených keřů. V nejvyužívanější části zahrady se nachází množství trav, trvalek a drobných dřevin. Pravidelně stříženou trávníkovou plochu dotváří extenzivně udržovaná květnatá louka. Aby se docílilo propojení pozemku s okolní krajinou, byly po okrajích vysazeny vzrostlé borovice a smrky. Hlavní přístupová cesta svede po osvětlených dřevěných plátech. Zahradu ozvláštňují i soliterní kamenné bloky ve šterkových záhonech (Veličková et al. 2020).

Obrázek č. 22: Pohled na jezero – Tehov, zdroj: Hippodesign

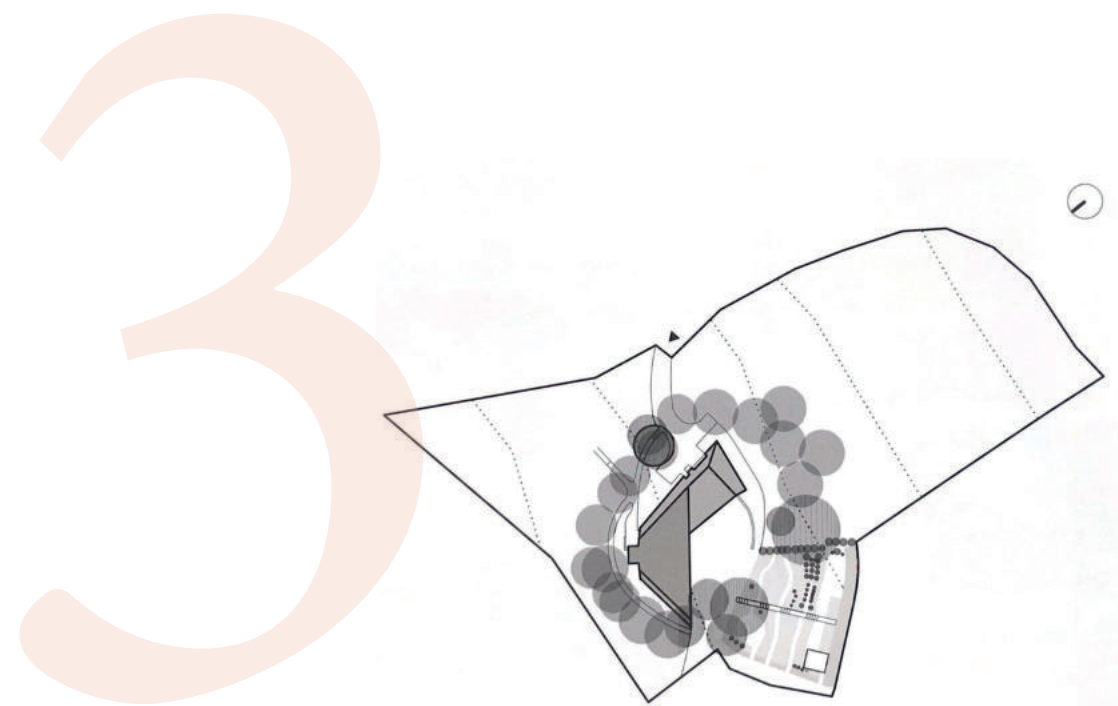
ZDISLAVA / MARGREET DE BOER

autor: Margreet de Boer/margreet.edeboer@gmail.com
plocha zahrady 800 m² | zastavěná plocha: 202 m²
návrh–realizace: 2006–2016
foto: Aleš Jungmann, Zdeněk Zavřel

Zahrada se rozléhá v jihozápadním svahu Ještědského hřbetu na odlehlém pozemku a nabízí výhled na celé České středohoří. Zahrada vznikala terasovitým rozšiřováním původní travnaté plochy. Zahrada je tak rozdělena celkem na čtyři úrovně, které se liší využitím i výběrem rostlin. Nejvyšší terasa je určena holandskému stylu, střídají se na ní různé druhy modrých květin. Na druhé se pěstují kuchyňské bylinky (máta, rozmarýn, fenykl či meduňka). Třetí terasa potěší rozkvetlými růžemi, japonskými pivoňkami a hortenziemi, poslední nejnižší terasu tvoří majitelčina zahrádka. Výběr rostlin musel být přizpůsoben horskému podnebí, téměř šestisetmetrové nadmořské výšce, kamenitému podloží i častým návštěvám lesní zvěře. Importovanou vegetaci, která se postupně asimiluje místním podmínkám, doplňují druhy z okolí. U vyšších rostlin s trvalým podrostem můžeme pozorovat proměnlivou barevnost i tvary v průběhu roku. V létě se zahrada stává rájem motýlů (Veličková et al. 2020).

Obrázek č. 23: Zahrada v krajině – Zdislava, zdroj: České zahrady

Obrázek č. 24: Půdorys zahrady ve Zdislavě, zdroj: České zahrady

Obrázek č. 25: Zahrada z ptáčích perspektivy – Zdislava, zdroj: České zahrady

28 Obrázek č. 26: Rozkvetlý záhon – Zdislava, zdroj: České zahrady

ZAHRADA V JIZERSKÝCH HORÁCH / FLERA

Autoři: Ferdinand Leffler, Eliška Mrháčková
plocha zahrady 2500 m²
Realizace: PLANTASTYL s.r.o.
Lokalita: Liberecký kraj

Jizerské hory jsou místem bučin, kam přirozeně patří právě buky, jeřáby nebo javory. Ze zahrady proto byly nové úpravě odstraněny stříhané kultivary, exotické dřeviny, ale také nepřírodně vypadající jezírko s uzavřenou cirkulací. To se zasypalo a nahradil ho jednoduchý vodní prvek u terasy. Řešené území zahrady je poměrně svažité, stejně jako krajina Jizerských hor, ve které se nachází. V zimě tam může napadnout až 1,5 metru sněhu, proto byly zachovány zpevněné plochy u vjezdu. Na přání majitelů tu zůstaly také

Obrázek č. 27: Zákoutí s lavičkou – Jizerské hory, zdroj: Atelier Flera

Obrázek č. 28: Ohniště se záhonem – Jizerské hory, zdroj: Atelier Flera

sochy s keramickou mozaikou od Alexandry Koláčkové. Jelikož se zahrada nachází v místě turistických tras, bylo třeba pozemek odclonit od okolních cest a pozemků, zároveň měl být zachován výhled na kostelní věž. Do zahrady proto byly vysázeny nové stromy a mnohokmeny, které zároveň vytvářejí příjemný stín. Na pozemku byla také výrazně redukována plocha trávníku, nahradily ho trvalkové záhony a horská louka, díky které zahrada víc splyne s okolní krajinou. Významné prvky a vertikály v zahradě byly osvětleny bodovými zemními svítidly. Prostor pro ohniště je definován mlatovou plochou o průměru 4 m, do které jsou zapuštěny nášlapy z liberecké žuly, jež se objevuje i na přilehlé zídce. Přímo na kamennou zídku u ohniště navazuje oblouková lavice, která zároveň slouží i jako dřevník. Majitelé chtěli v zahradě mít víc jedlých stromů a trvalkových záhonů, na přání majitelky je architekti ladili do bílo-modré kombinace. Byly tu vysázeny stovky trvalek: mezi nejpočetnější patří oměj, podzimní sasanky, hvězdnice, baptisie, náprstníky, kosatce, bezkolence, ozdobnice, proso nebo metlice (Leffler & Mrháčková n.d.).

29 Obrázek č. 29: Dům se zahradou ve svahu – Jizerské hory, zdroj: Atelier Flera

ZAHRAHA V ORLICKÝCH HORÁCH

Autoři: Ferdinand Leffler, Markéta Šindlarová
Lokalita: Královéhradecký kraj, Orlické hory
Realizace: OK ZAHRADY s.r.o.

Nově postavená roubenka se nachází na velké parcele, která má téměř hektar a plynule přechází do okolní krajiny, na okraji malé obce v Orlických horách. Velký pozemek architekti ve svých plánech rozdělili na několik menších celků a pro každý z nich našli využití. Ty s nejkrásnějším výhledem do okolí slouží jako posezení. Jako plot i dělicí příčky uvnitř zahrady pak místy nechali vystavět několik suchých kamenných zídek, které jsou osázeny trvalkami a vonnými bylinkami, například netřesky, mateřídouškou či šalvějemi. Zídky jsou na pozemku umístěny nahodile, ale s takovou velikostí a rozmístěním, aby nebránily výhledu do krajiny. Kámen na jejich stavbu byl použitý stejný jako na podezdívku domu. Projektanti ho v zahradě využili také na zpevnění pochozích ploch včetně kamenných nášlapů, které propojují jednotlivá zákoutí. A je z něj postavené i ohniště. Vzdálenější část pozemku architekti proměnili v kvetoucí louku. Ta do horské zahrady patří, navíc se seče jen dvakrát do roka, což je pohodlné. Směs je dobré vybrat podle toho, čemu se daří

Obrázek č. 30: Dům s okrasnými záhony – Orlické hory, zdroj: Atelier Flera

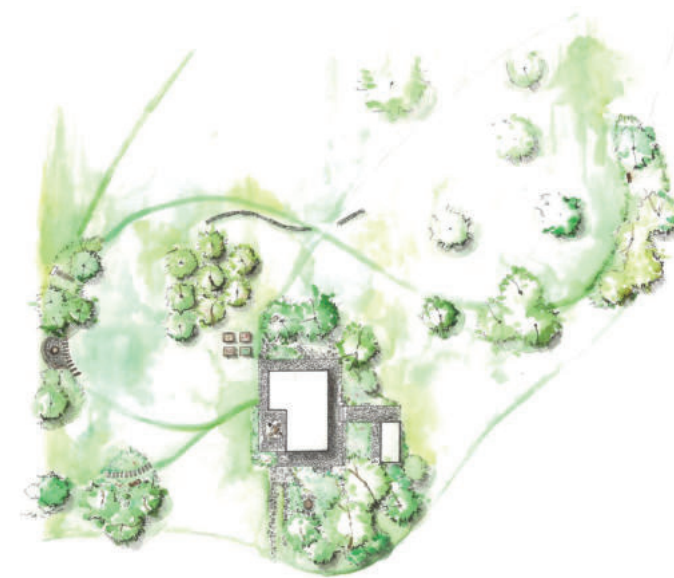
v okolí, jaká je na pozemku půda či klima. Na zahradě by neměl chybět ani sad. Proto se i tady nacházejí ovocné stromy. A také listnáče. Pokud se do velkého prostoru sází stromy, tak pořádně velké, klidně ve skupině podobné remízku, který nejpřirozeněji propojí vaši zahradu s okolní krajinou (Leffler & Šindlarová n.d.).

Obrázek č. 31: Louka s toaletou – Orlické hory, zdroj: Atelier Flera

30 Obrázek č. 32: Lavička u domu se záhonem – Orlické hory, zdroj: Atelier Flera

Obrázek č.33 : Půdorys zahrady u roubenky – Orlické hory, zdroj: Atelier Flera

Obrázek č. 34: Suchá zídka u roubenky – Orlické hory, zdroj: Atelier Flera

Obrázek č. 35: Pohled na vyvýšené záhony – Orlické hory, zdroj: Atelier Flera

ZAHRAHA U ROUBENKY V ORLICKÝCH HORÁCH / FLERA

Lokalita: Kunčina Ves
Autoři: Ferdinand Leffler, Markéta Šindlarová ve spolupráci s ateliérem Flera

Zahrada v krajině, zahrada u roubenky. Tahle krajinná zahrada je obklopena remízky a nekonečným výhledem do krajiny. Plochy kolem chalupy jsou vydlážděné místním kamenem. Nechybí ovocný sad, pořádný dřevěný sud ani prostorné ohniště. Otevřený prostor jedoplněn remízky, které nabízejí útulná zákoutí. Vybraná vegetace je z osvědčených venkovských zahrad – kopretiny, nebo fialové stračky. Na české venkovské zahradě by neměl chybět ovocný sad. Na přání majitelů bylo realizováno několik vyvýšených záhonů z modřínových trámů. Různě po zahradě je rozmístěno několik volně stojících suchých zídek doplněné o suchomilnou vegetaci. Nechybí ani ohniště – to je řešeno půlkruhovým tvarem, sezení je obloženo kamenem (Leffler & Šindlarová n.d.).

31 Obrázek č. 36: Pohled na roubenku – Orlické hory, zdroj: Atelier Flera

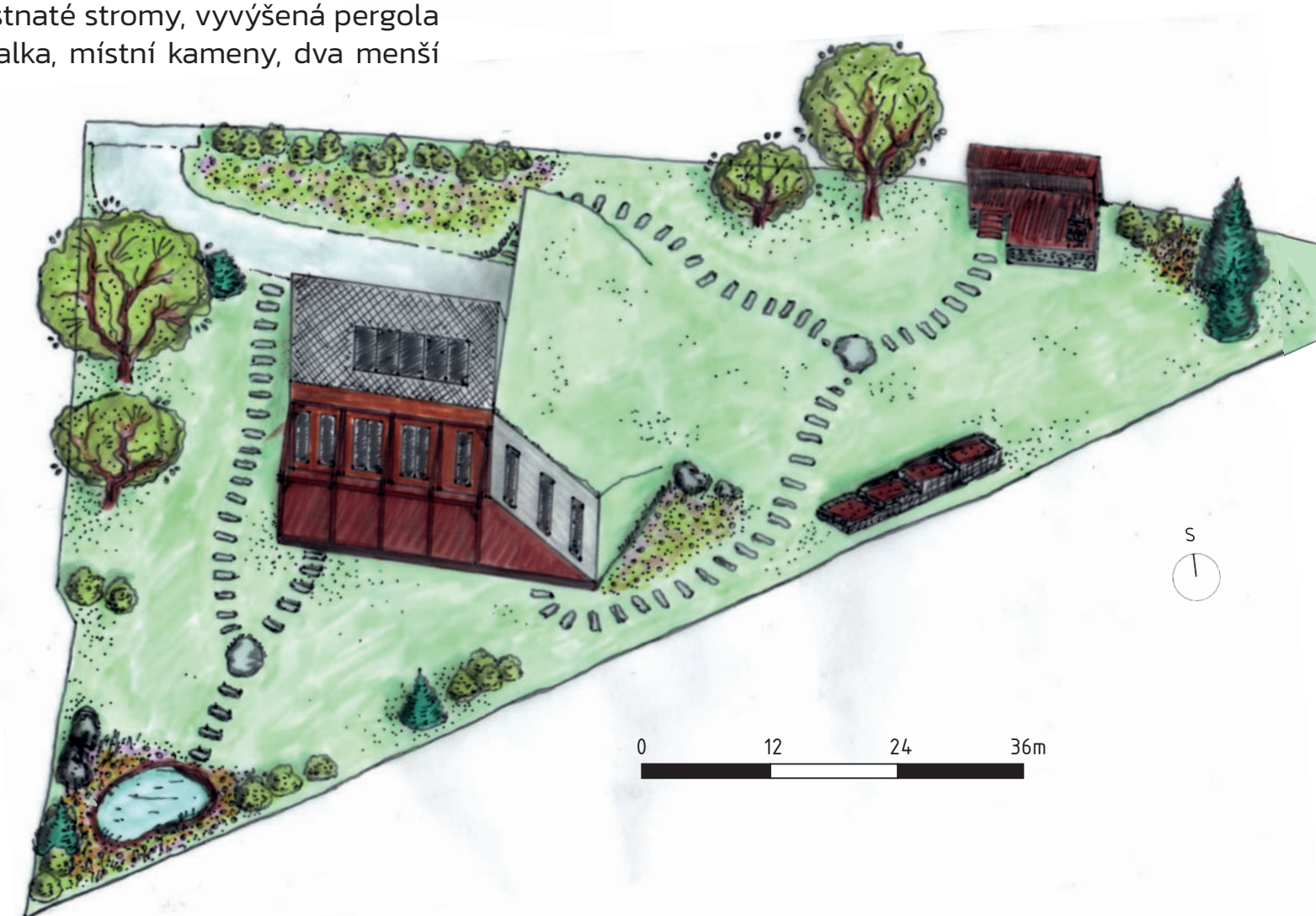
3.8.1 PŘÍKLADY DALŠÍCH NÁVRHŮ ZAHRADY

RODINNÁ ZAHRADA PROSEČ POD JEŠTĚDEM

autor: Martina Holíková
 návrh: ABAR ZS 2020
 vedoucí ateliéru: doc. Ing. Matouš Jebavý, Ph.D.
 asistentka: Ing. Yuliana Kostyunicheva DiS.

Popis návrhu

„Levá část zahrady – nahrazení většiny jehličnany listnatými stromy, propojení příjezdové cesty se spodní částí zahrady
 Spodní část zahrady – malé jezírko jako místo klidu a odpočinku, okolo původní keře a trvalky
 Z terasy vede šlapáková cesta ke čtyřem zeleninovým/ovocným záhonům kolem původní renovované skalky
 Horní a zadní část zahrady – u domu elegantní zámková dlažba, kolem ní skalka, šlapáková cesta spojující všechny části zahrady, dva dominantní listnaté stromy, vyvýšená pergola s ohništěm a výhledem do krajiny, malá nenáročná skalka, místní kameny, dva menší jehličnaté stromy, zeleninové záhony“ (Holíková 2020).

Obrázek č.37 : Axonometrie, zdroj: Martina Holíková

pohled na východní část zahrady

pohled na jezírko

Obrázek č. 38–39: Vizualizace, zdroj: Martina Holíková

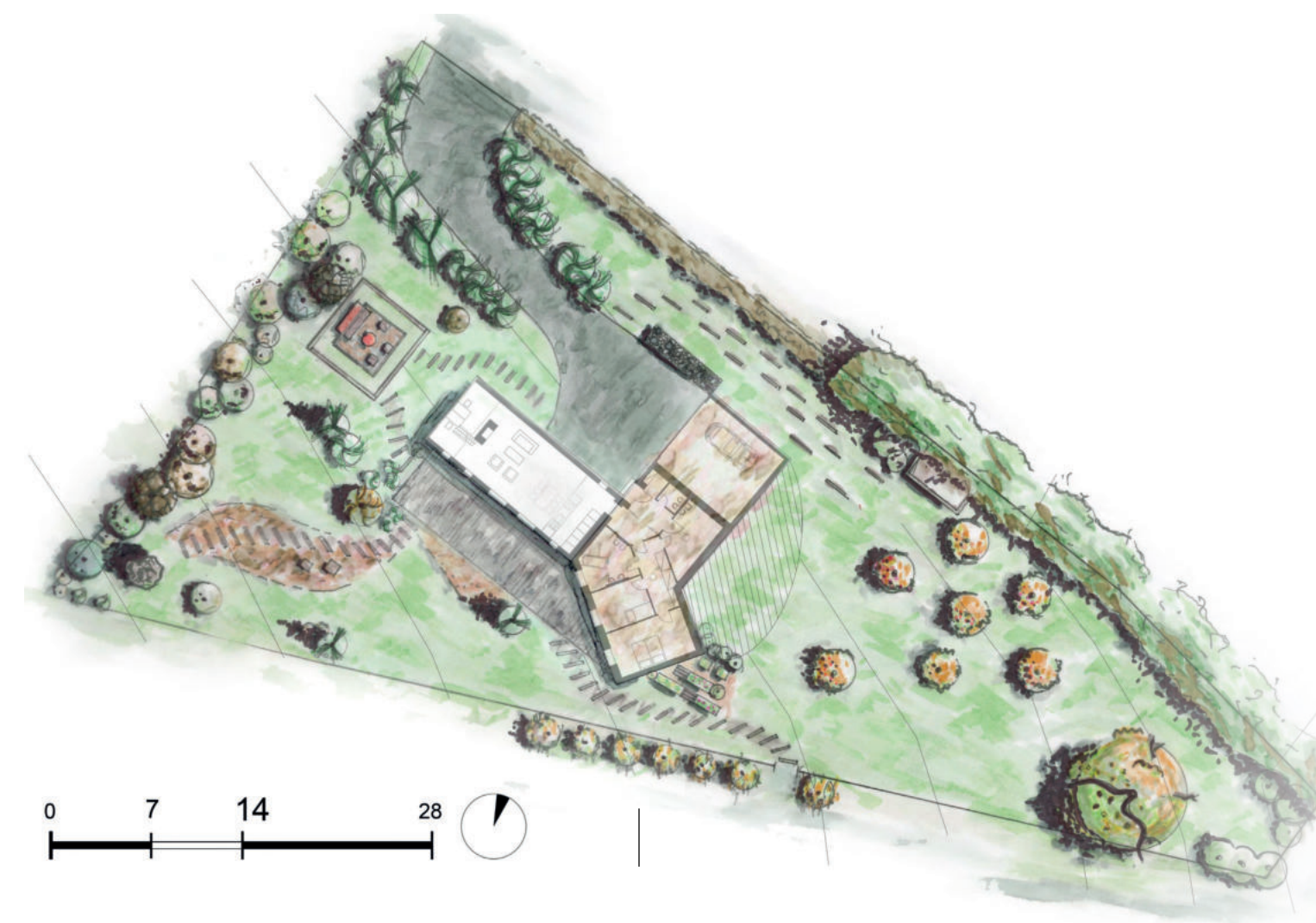
Obrázek č. 40: Vizualizace 3, zdroj: Andrea Šupová

RODINNÁ ZAHRADA PROSEČ POD JEŠTĚDEM

autor: Andrea Šupová
 návrh: ABAR ZS 2020
 vedoucí ateliéru: doc. Ing. Matouš Jebavý, Ph.D.
 asistentka: Ing. Yuliana Kostyunicheva DiS.

Popis návrhu:

„Ještědský štít je typický lesním prostředím, se začleněnou sídelní strukturou. Řešená parcela již slouží jako zahrada, návrh tedy dotváří ideu majitelů. Koncept zahrady navazuje na přirozenou vegetaci i typické prvky Liberecka, jako je Liberecká žula. V návrhu se tedy inspirovali horskými lesy, místní zemědělskou krajinou a přirozeně se vyskytující vegetací v okolí parcely. Pro vztah majitelů k vlastním výpěstkům návrh nově začleňuje zeleninovou zahrádku a úpravu ovocného sadu. Nenáročnou údržbu spojenou s místní flórou by měl návrh zajistit použitím trav a dalších trvalek“ (Šupová 2020).

Soliterní dřevina		Zeleninová zahrádka	
Ovocný sad		Travnatý záhon podél schodů	
Březové stromořadí		Extenzivní louka střešní zahrada	
Jehličnané dřeviny		Dominanta v podobě kamene	
Listnaté keře a stromy		Kompost	
Trávník		Ohniště s posezením v přírodním stylu	
navózka zeminy		Terasa	
Habrový plot		Opěrná zed	
Plot z plochého zebu		Příjezdová cesta	

Obrázek č. 41: Finální koncept – situace, zdroj: Andrea Šupová

04 ZHODNOCENÍ PODKLADOVÝCH ÚDAJŮ

04 ZHODNOCENÍ PODKLADOVÝCH ÚDAJŮ

4.1 ZÁKLADNÍ ÚDAJE

4.1.1 PROSEČ POD JEŠTĚDEM

je obec v podhůří Ještědsko-kozákovského hřbetu v okrese Liberec na severu Čech s počtem obyvatel 417 („Český statistický úřad“ 2022). Obec se nachází v nadmořské výšce 410 m.n.m. Na sever od obce se tyčí vrch Kamenný (615 m n. m.) a Ještěd (1012 m n. m.) se nachází zhruba 5 km vzdušnou čarou na sever („Obec Proseč pod Ještědem“ 2023).

Obec Proseč pod Ještědem tvoří vsi Proseč pod Ještědem, Domaslavice, Horka, Javorník a Padouchov. Skoro celá obec se nachází v přírodním parku Ještěd („Obec Proseč pod Ještědem“ 2023).

4.1.2 OBČANSKÁ VYBAVENOST

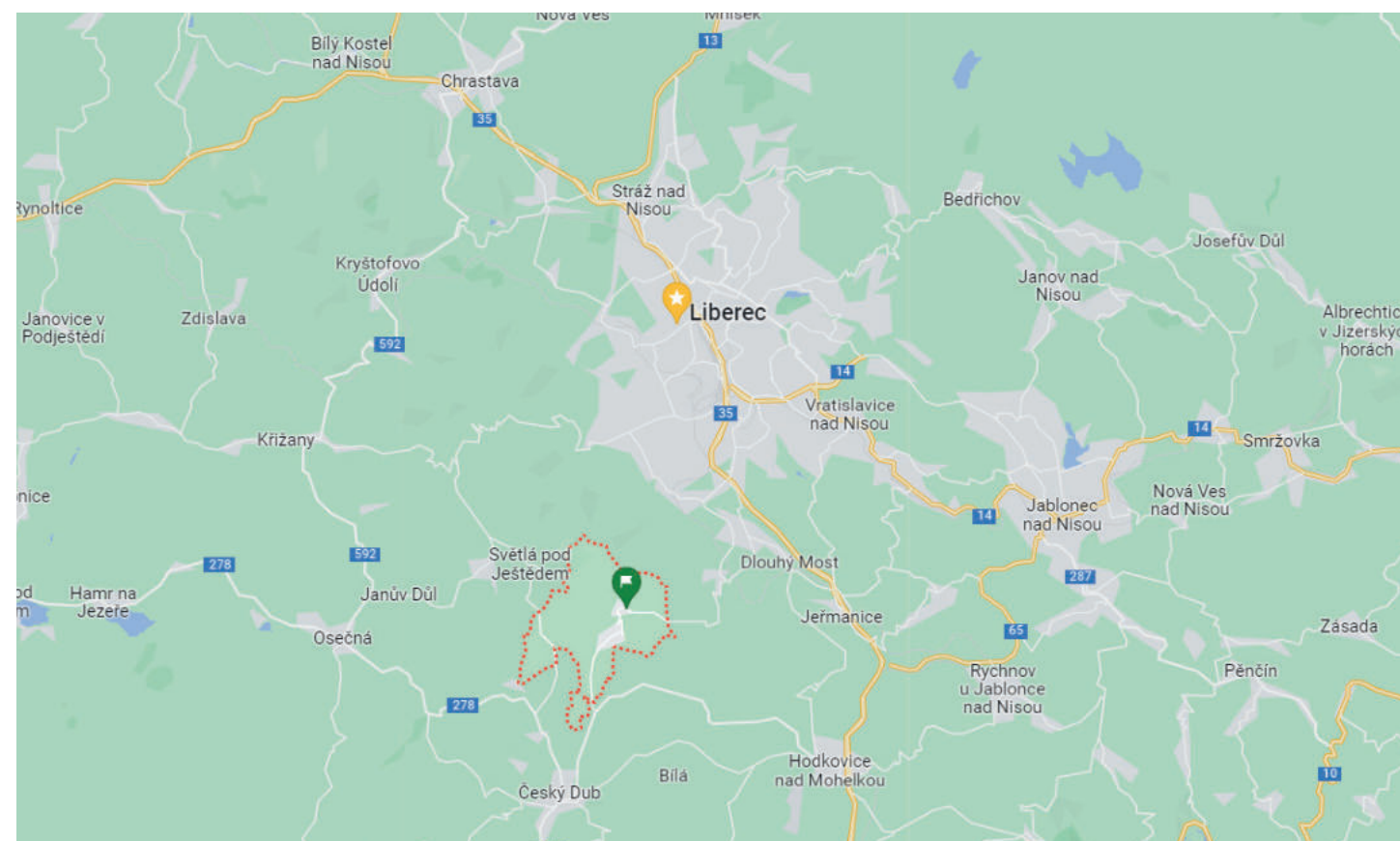
- Knihovna v obecním úřadě
- Sokolovna
- Hřiště a lesní sportovní areál
- Prodejna potravin
- Turistická ubytovna provozovaná obcí
- Hostinec na Farmě
- Restaurace v Trnčí

V obci funguje folklorní soubor Horačky, TJ sokol. Obcí prochází známý turistický pochod Karolína Světlá a po celém katastru obce vedou značené turistické cesty a síť cyklostezek.

Proseč pod Ještědem se nachází ve vzdálenosti 12 km od Liberce a 22 km od Jablonce nad Nisou. („Obec Proseč pod Ještědem“ 2023)

Obrázek č. 42: Proseč pod Ještědem – letecký snímek, zdroj: Obec Proseč pod Ještědem

36 Obrázek č. 43: Proseč pod Ještědem – umístění na mapě, zdroj: Mapy Google

4.1.3 PAMĚTIHODNOSTI A ZAJÍMAVOSTI

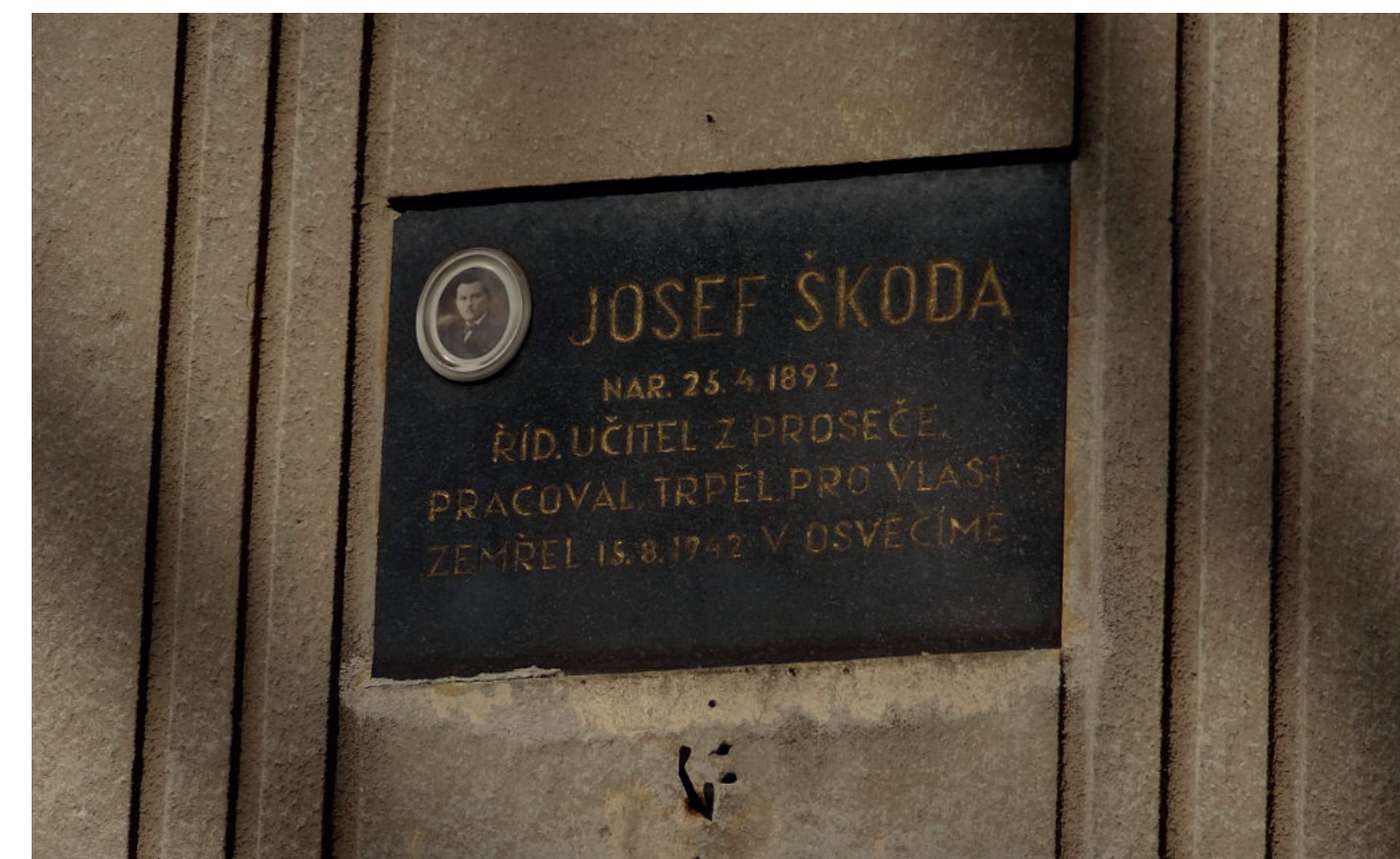
- Architektonicky pozoruhodný Škodův dům čp. 129
- Krucifix jižně od Škodova domu
- Kaplička v Hoření Proseči z 2. poloviny 18. století, opravena roku 2005
- Stavby podještědské lidové architektury
- Sokolovna čp. 135 s pomníkem Miroslava Tyrše a pamětní deskou řídícího učitele Josefa Škody, umučeného nacisty
- Obecní hřbitov jihovýchodně od sokolovny
- Sokolský sportovní areál v Borovičkách, vybudovaný již v meziválečném období
- Pískovcová Hrubá skála s pamětní deskou válečných obětí
- Opuštěný pískovcový lom pod Hrubou skalou
- Rázovitý výletní hostinec U Šámalů na Prosečských horách severně od vsi („Obec Proseč pod Ještědem“ 2023).

Obrázek č. 44: Bývalý hostinec U Jáchymů čp. 11, zdroj: Wikipedie

Obrázek č. 45: Starý pískovcový lom poblíž Hrubé skály, zdroj: Wikipedie

37 Obrázek č. 46: Pamětní deska Josefa Škody na budově sokolovny, zdroj: Wikipedie

4.2 HISTORIE OBCE

PROSEČ POD JEŠTĚDEM

První zmínky o vsi jsou doloženy z roku 1547, avšak již od 12. století probíhala forma osídlování. V té době byly za vzpoury proti králi Ferdinandovi I. zabaveny majetky Adama z Vartenberka, které šly panovníkovi. Desky zemské vypočítávají vsi patřící k „Dubu zámku“, mezi ně zapadala i Proseč spolu s Domaslavicemi a Padouchovem.

V roce 1552 koupil panství Český dub Jan z Oprštorfu. Ten byl, ještě se svými bratry, povýšen na stav svobodných pánů, čímž získal přídomek „z Dubu a Frýdštejna“. Jan z Oprštorfu zemřel bez potomků, proto v roce 1589 na chvíli český Dub získal císař Rudolf II.. Brzy ho ale získali Bedřich a Jiří z Oprštorfu, synovci zesnulého Jana a dětem jeho bratra.

Během jejich vlády, v roce 1590, vytvořili urbář (soupis povinností poddaných vůči vrchnosti) („Význam slova“ n.d.) panství dubského a frýdštejnského, kde je zmíněna také Proseč. Další rok ale panství prodali Zikmundovi Smiřickému ze Smiřic (+1608), ezletilého a duševně chorého nejmladšího Zikmundova syna Jindřicha Jiřího.

Valdštejn díky svému titulu vévody z Frýdlantu vyčlenil z panství Domaslavice, jehož součástí byla Proseč. To následně prodal Pavlovi Cornazanimu a jeho manželce. Po smrti manžela jí byl statek ponechán i po vraždě Valdštejna v roce 1635. Ta zemřela bez potomků a Domaslavice získal v dědickém držení Jan Ludvík hrabě z Isolani, který ho připojil zět k panství Český Dub, který získal po smrti Valdštejna.

Po hraběti panství zdědily jeho dcery Anna Marie, Alžběta a Regina. V roce 1648 se stala jedinou majitelkou Regina a díky jejímu odkazu se Český Dub stal majetkem kláštera sv. Jakuba ve Vídni. Zůstal tak po dobu 130 let. Po zrušení tohoto kláštera za vlády císaře Jsefa II. padl statek do správy Náboženského fondu Dolního Rakouska. Od něj jej koupil francouzský roh Rohanů, který držel Český Dub a s ním Proseč až do konce patrimoniální správy v roce 1850 („Obec Proseč pod Ještědem“ 2023).

Obrázek č. 47: Pohled na hoření Proseč, zdroj: obec Proseč pod Ještědem

4.2.1 O NÁZVU OBCE

Místní jméno Proseč se vyvynulo z podstatného jména proseč což znamenalo prosečená cesta („ein durchgehauener Weg“). Proseč, nebo prosek znamenalo osadu založenou na proseči nebo na proseku. Místní jméno Prosek je vykládáno odvozením od stejně znějícího podstatného jména s významem „prosekaná cesta v lese, výseka, průklest, průseč, proseč, prorub, průseka“. Na takové cestě, která vedla přes zalesněný hřbet Ještědu a spojovala Česko-dubsko s údolím Nisy, vznikla i ves Proseč.

V úplném názvu obce je i jméno hory Ještěd. Výklad názvu hory není zcela jednoznačný. Dříve byly pokusy vyložit jméno ze slovanského základu – Jěščěd hypoteticky odvozený od osobního jména Jěšek. Nyní se jazykovědci přiklánějí k názoru, že jméno je před slovanského původu a vykládá se jako označení pro jasanový les („Obec Proseč pod Ještědem“ 2023).

Obrázek č. 48: Hruškův hostinec Proseč čp. 89, zdroj: obec Proseč pod Ještědem

Obrázek č. 49: Hostinec U Šamalů, zdroj: obec Proseč pod Ještědem

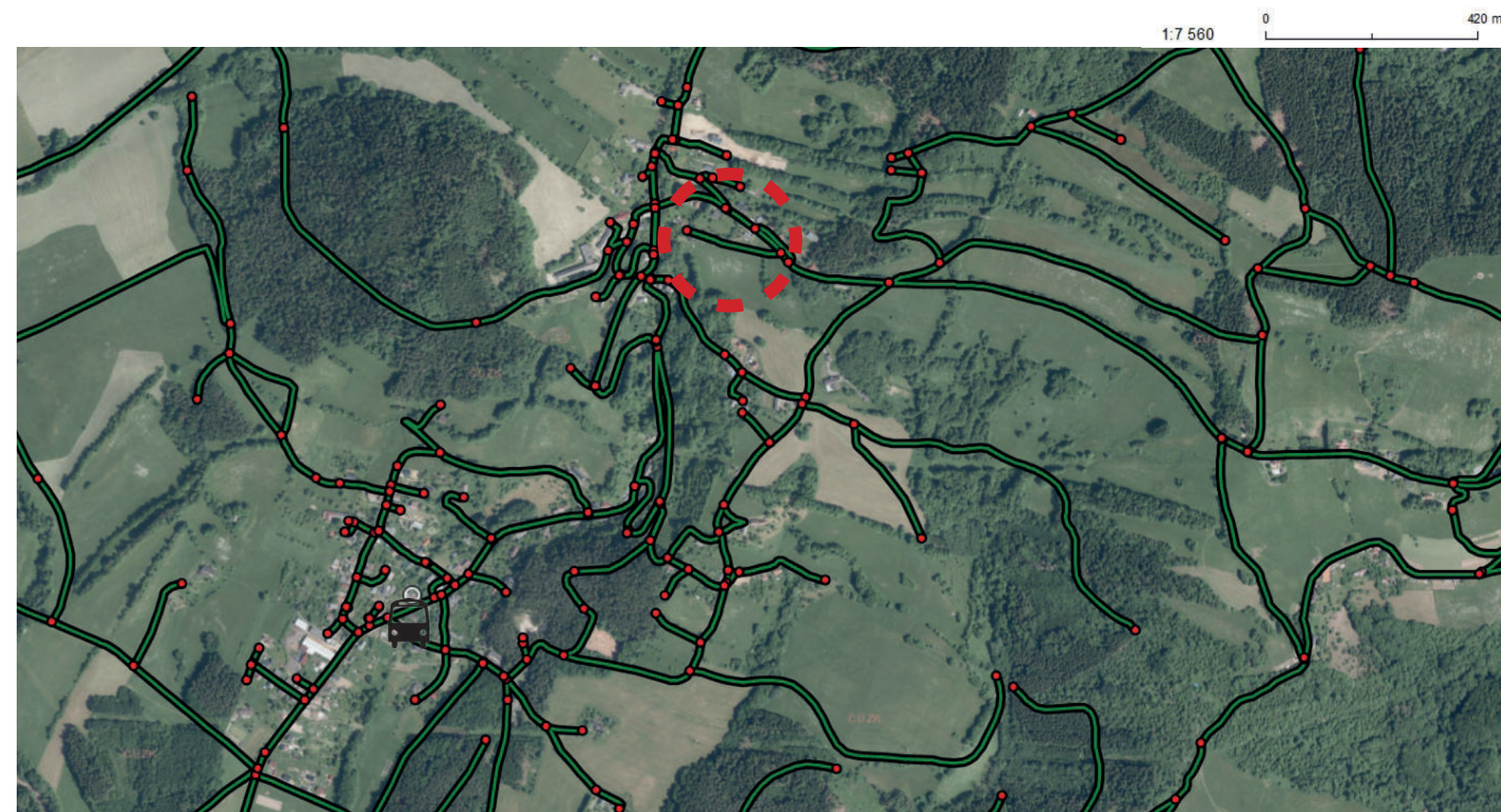

Obrázek č. 50: Josef Škoda, zdroj: obec Proseč pod Ještědem

4.3 ZHODNOCENÍ PODKLADOVÝCH ÚDAJŮ

4.3.1 DOPRAVA

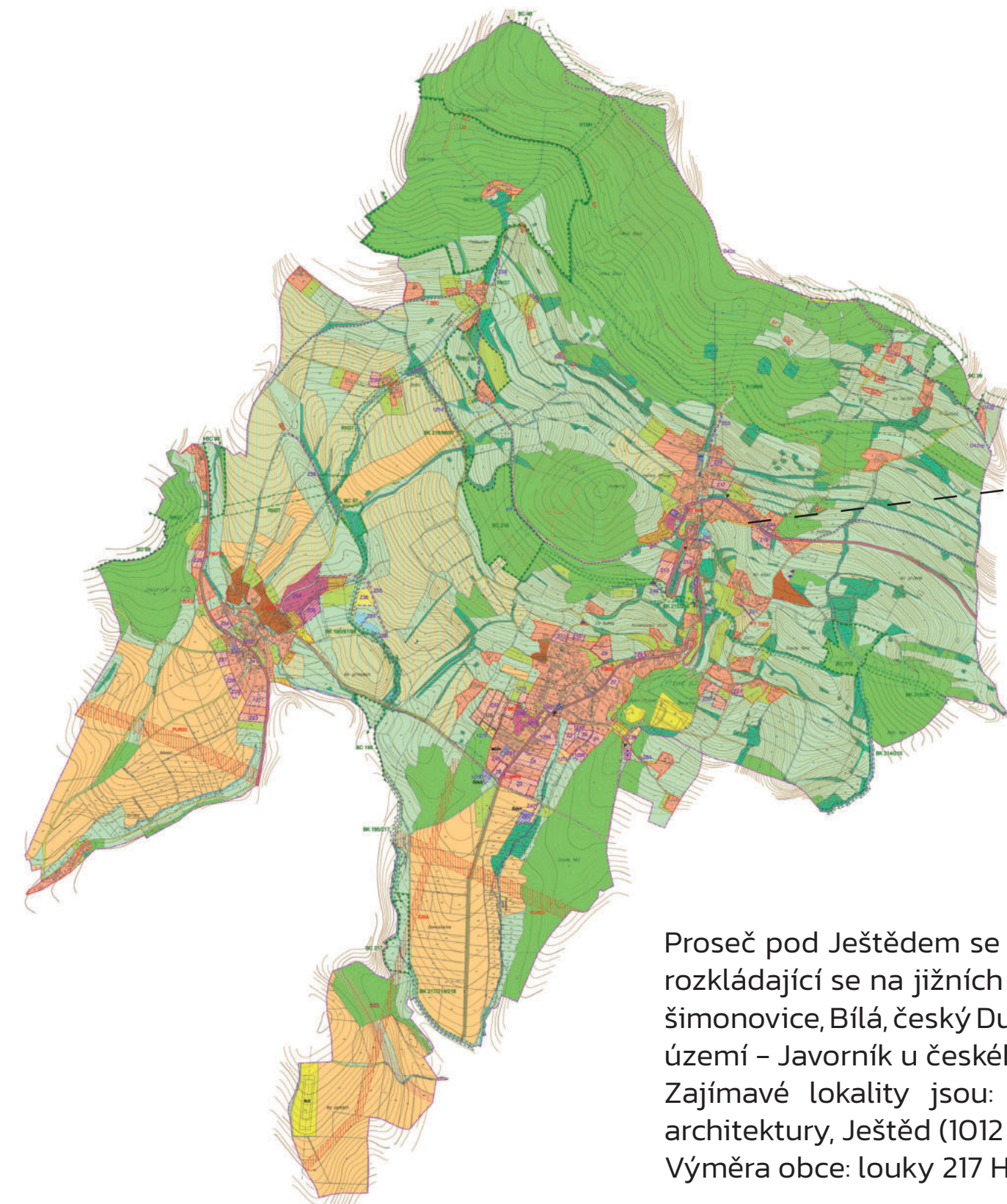
● automobilová infrastruktura   🚌 autobusová zastávka   - - - řešené území

Řešené území Proseč pod Ještědem čp. 155 se nachází ve vzdálenosti 12 km od Liberce a 22 km od Jablonce nad Nisou. V obci je jediná autobusová zastávka, 1,5 km vzdálená od čp. 155. V této lokalitě se tedy lidé bez auta neobejdou.

Obrázek č. 51-52: Mapa dopravy, zdroj: MapoMat, úprava vlastní

4.3.2 ÚZEMNÍ PLÁN OBCE

Obrázek č. 53: Územní plán obce Proseč pod Ještědem, zdroj: obec Proseč pod Ještědem

Proseč pod Ještědem se nachází v centrální části ORP Liberec. Jedná se o obec rozkládající se na jižních svazích Ještědského pohoří. Sousedí s obcemi Liberec, šimonovice, Bílá, český Dub a Světlá pod Ještědem. Skládá se ze dvou katastrálních území – Javorník u českého Dubu a Proseč pod Ještědem o výměře 830 Ha. Zajímavé lokality jsou: Pískovcová hrubá skála, domy podještědské lidové architektury, Ještěd (1012 m), město Liberec, Jizerské hory. Výměra obce: louky 217 Ha, orná půda 194 Ha, pastviny, zahrady, sady

ÚZEMNÍ PLÁN v právním stavu po vydání změny č. 1 Proseč pod Ještědem HLAVNÍ VÝKRES

LEGENDA – část I.

- HRANICE ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ (ÚZEMÍ OBCE)
- ZASTAVĚNÉ ÚZEMÍ K 31.12.2015
- ZASTAVITELNÉ PLOCHY 1. změna územního plánu
- ÚS PLOCHA, VE KTERÉ JE ROZHODOVÁNÍ O ZMĚNĚ PODMÍNĚNO ZPRACOVÁNÍM ÚZEMNÍ STUDIE
- PLOCHY PŘESTAVBY
- PLOCHY ASANACE
- TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA
- VODOJEM
- MALA ČIŠTÍRNA ODPADNÍCH VOD
- ČIŠTÍRNA ODPADNÍCH VOD
- ELEKTRICKÁ STANICE
- REGULAČNÍ STANICE PLYNU
- ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY
- NADREGIONÁLNÍ ÚSES
- nadregionální blokorytory K19H, K19MB
- regionální biocentrum RC197B
- regionální blokorytor BK07
- LOKÁLNÍ ÚSES
- hranice biocenter
- hranice blokorytorů

LEGENDA – část II.

- PLOCHY S ROZDÍLNÝM ZPŮSOBEM VYUŽITÍ
- PLOCHY ZASTAVĚNÉ A ZASTAVITELNÉ II
- BYDLENÍ
- rodinné domy, stavby rodinné rekreace
- OBČANSKÉ VYBAVENÍ
- veřejná infrastruktura
- komerční zařízení tělovýchovná a sportovní zařízení
- hibitov
- VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ
- veřejná infrastruktura
- DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA
- silnice III. tř.
- místní komunikace
- úcelové komunikace
- parkoviště letecká doprava - plocha pro SLZ TECHNICKÁ
- INFRASTRUKTURA
- plochy technické infrastruktury
- VÝROBA A SKLADOVÁNÍ
- výroba a sklady
- zemědělská výroba
- PLOCHY NEZASTAVITELNÉ
- PLOCHY VODNÍ A VODOHOSPODÁŘSKÉ
- vodní plochy
- PLOCHY ZEMĚDĚLSKÉ
- orná půda
- trvalé travní porosty
- PLOCHY LESNÍ
- pozemky určené k plnění funkcí lesa
- PLOCHY SMÍŠENÉ NEZASTAVĚNÉHO ÚZEMÍ
- vysoký nálet na nelesní půdě
- zahrady a sady
- PLOCHY S JINÝM ZPŮSOBEM VYUŽITÍ
- PLOCHY SMÍŠENÉ
- zemědělská výroba a bydlení
- polyfunkční využití území
- KRAJINNÁ ZELEN
- aleje, doprovodná zeleň
- ZAHŘÁDKY
- zahrady se zahrádkářskými chatami

Obrázek č. 54: Legenda územního plánu, zdroj: obec Proseč pod Ještědem

4.4 PŘÍRODNÍ PODMÍNKY

4.4.1 KLIMATICKÁ OBLAST

Obrázek č. 55: Mapa klimatické oblasti, zdroj: MapoMat, úprav: autorka práce

LEGENDA

- mírně teplá oblast
- chladná oblast
- řešené území

4.4.2 VYUŽITÍ ÚZEMÍ

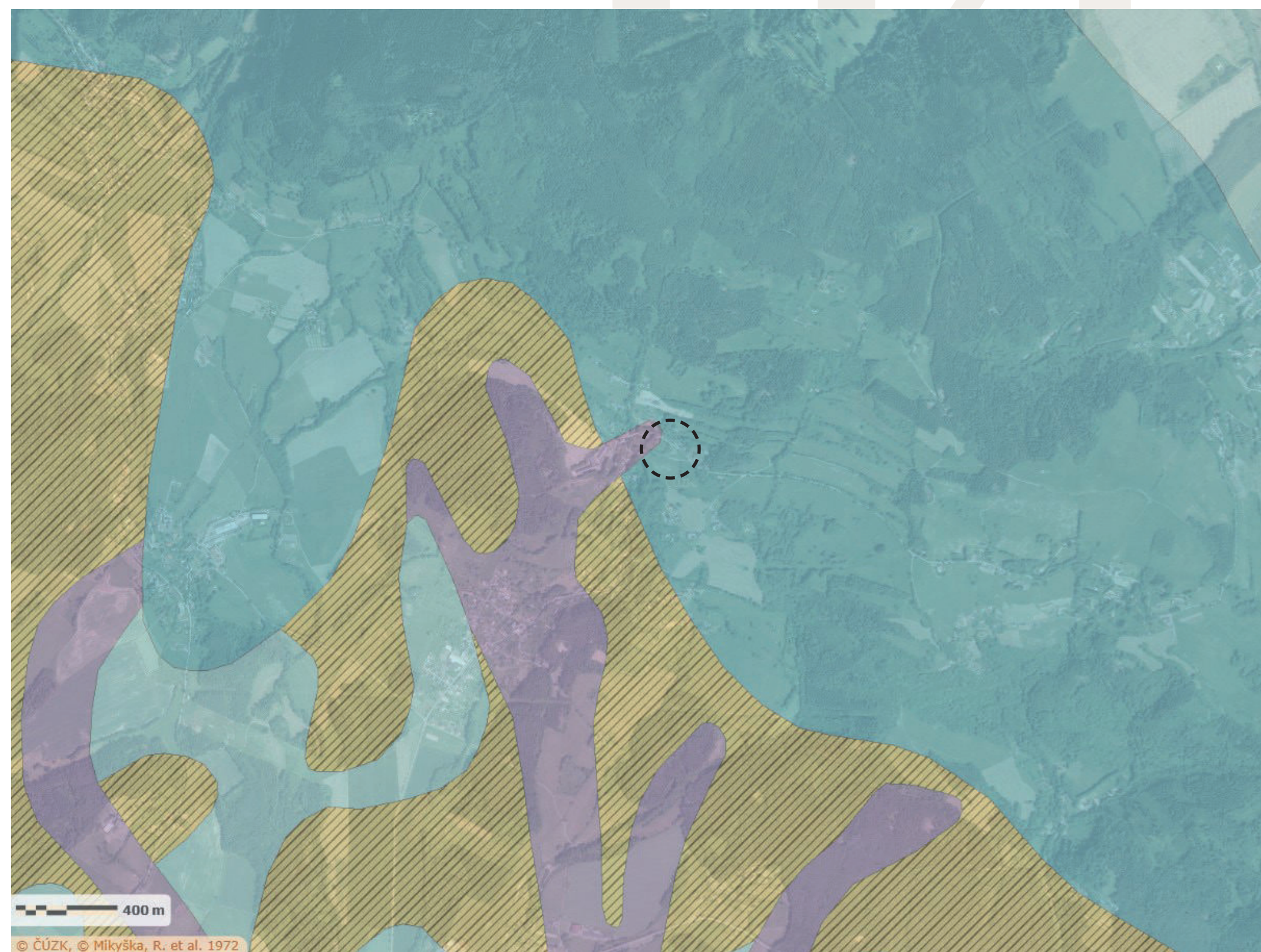

Obrázek č. 56: Mapa využití území, zdroj: MapoMat, úprava: autorka práce

- #### LEGENDA
- zastavěná plocha
  - trvalý travní porost
  - lesní plocha se stromy
  - dopravní síť

4.4.3 GEOBOTANICKÁ MAPA

Obrázek č. 57: Geobotanická mapa, zdroj: MapoMat

LEGENDA květnaté bučiny luhy a olšiny borové doubravy řešené území

FAGION SYLVATICAE

Abies alba, *Actaea spicata*, *Athyrium filix-femina*, *Carex sylvatica*, *Dentaria bulbifera*, *Dentaria enneaphyllos*, *Dryopteris filix-mas*, *Fagus sylvatica*, *Festuca altissima*, *Galeobdolon luteum* agg., *Galium odoratum*, *Hordelymus europaeus*, *Mercurialis perennis*, *Mycelis muralis*, *Oxalis acetosella*, *Prenanthes purpurea*, *Sanicula europaea*, *Senecio nemorensis* agg., *Viola reichenbachiana* („Pladias“ n.d.).

ALNION INCANAE

Svaz *Alnion incanae* zahrnuje druhově bohatá a vysoce produktivní lesní společenstva. Ve stromovém a keřovém patře se nejčastěji uplatňují *Alnus glutinosa*, *Fraxinus excelsior* a *Prunus padus*. Zejména v nižších luzích se vyskytují také *Quercus robur*, *Ulmus laevis* a *U. minor*, *Acer campestre* a *A. platanoides*. V horských luzích pak převládá *Alnus incana*. Bylinné patro tvoří nitrofyty snášející periodické záplavy, např. *Aegopodium podagraria*, *Ajuga reptans*, *Geum urbanum*, *Impatiens noli-tangere*, *Stachys sylvatica*, *Stellaria nemorum* a *Urtica dioica*. U většiny společenstev se vyvíjí výrazný jarní aspekt, tvořený např. druhy *Anemone nemorosa*, *Corydalis cava*, *Ficaria verna* a *Gagea lutea* („Pladias“ n.d.).

PINO QUERCETUM

Zapojená lesní společenstva s dominantní *Pinus sylvestris* a *Quercus petraea* na živinami chudých silně kyselých vysychavých půdách v oblastech se subkontinentálním klimatem. Keřové patro tvoří kromě mladých jedinců stromových dominant také *Frangula alnus*. V bylinném patře dominují keříčky jako například vřes obecný (*Calluna vulgaris*), borůvka (*Vaccinium myrtillus*), traviny jako např. metlička křivolaká (*Avenella flexuosa*) a kapradiny (*Pteridium aquilinum*) („Pladias“ n.d.).

4.4.4 POTENCIONÁLNÍ PŘIROZENÁ VEGETACE

DENTARIO ENNEAPHYLLI - FAGETUM

Listnaté lesy s převládajícím bukem lesním (*Fagus sylvatica*), který může být doprovázen příměsí listnáčů (*Acer platanoides*, *A. pseudoplatanus*, *Carpinus betulus*, *Fraxinus excelsior*, *Quercus petraea* agg., *Q. robur*, *Tilia cordata*, *T. platyphyllos* a *Ulmus glabra*). Ve vyšších polohách nebo na stinných severních svazích jsou v porostech zastoupeny jedle bělokora (*Abies alba*) a smrk ztepilý (*Picea abies*). Smrk je přirozenou příměsí montánních bučin, ale v nižších polohách se přirozeně vyskytuje jen na vlhčích půdách. Přirozené zastoupení jedle je dosti proměnlivé a závisí hlavně na historickém managementu konkrétních porostů („ISOP“ n.d.).

LUZULO FAGETUM

Jedná se o floristicky chudé acidofilní bukové porosty, které se vyskytují v nižších polohách. V bukovém prostu je přimíšen dub, ojediněle jedle. Vyskytují se na minerálně chudých horninách – žuly, ruly, křemence, fylity, krystalické břidlice, kyselá vulkanity. Půdy jsou většinou mělké, skeletovité rankery. Ve vyšších polohách se vyskytují smíšené bukové a smrko-jedlo-bukové lesy na všech geologických podložích, ale půdách minerálně nenasycených, náchylných k podzolizaci. Keřové patro je málo vyvinuté, tvoří ho zejména zmlazující jedinci hlavních dřevin. V bylinném patře převažují acidofilní a oligotrofní druhy, dominují tzv. graminoidy (biky, ostřice a trávy) („ISOP“ n.d.).

VACCINIO VITIS IDAEAE QUERCETUM

Asociace *Vaccinio vitis-idaeae-Quercetum* zahrnuje porosty dominantního dubu zimního (*Quercus petraea*) či i dubu letního (*Q. robur*) a bylin acidofilních stanovišť jako je brusnice borůvka (*Vaccinium myrtillus*), metlička křivolaká (*Avenella flexuosa*) a vřes obecný (*Calluna vulgaris*). Osidlují často extrémní stanoviště, chudá na živiny a minerály („ISOP“ n.d.).

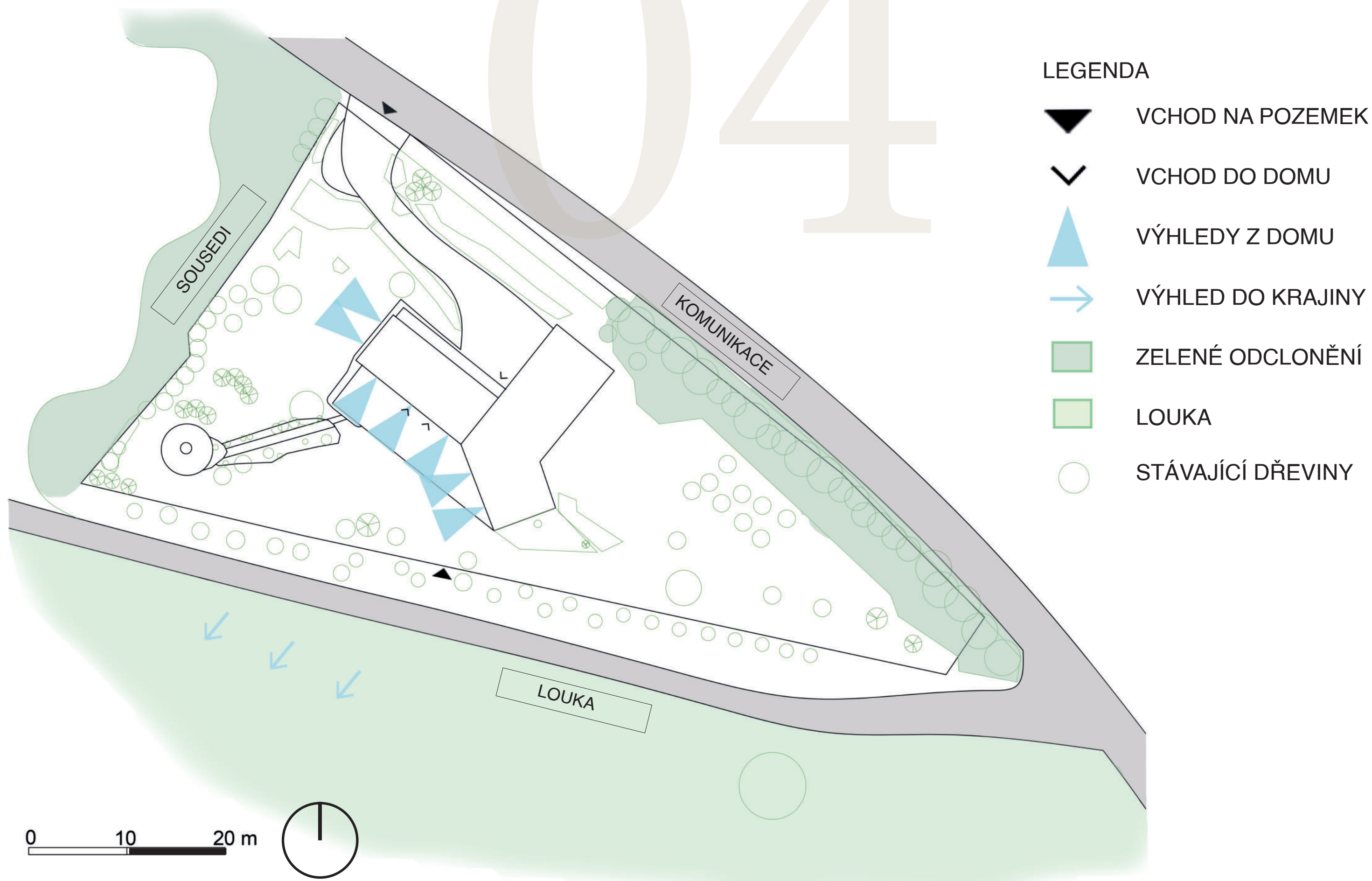

Obrázek č. 58: Mapa potencionální přirozené vegetace, zdroj: MapoMat

LEGENDA bučina s kyčelnicí devítilistou biková bučina brusinková borová doubrava

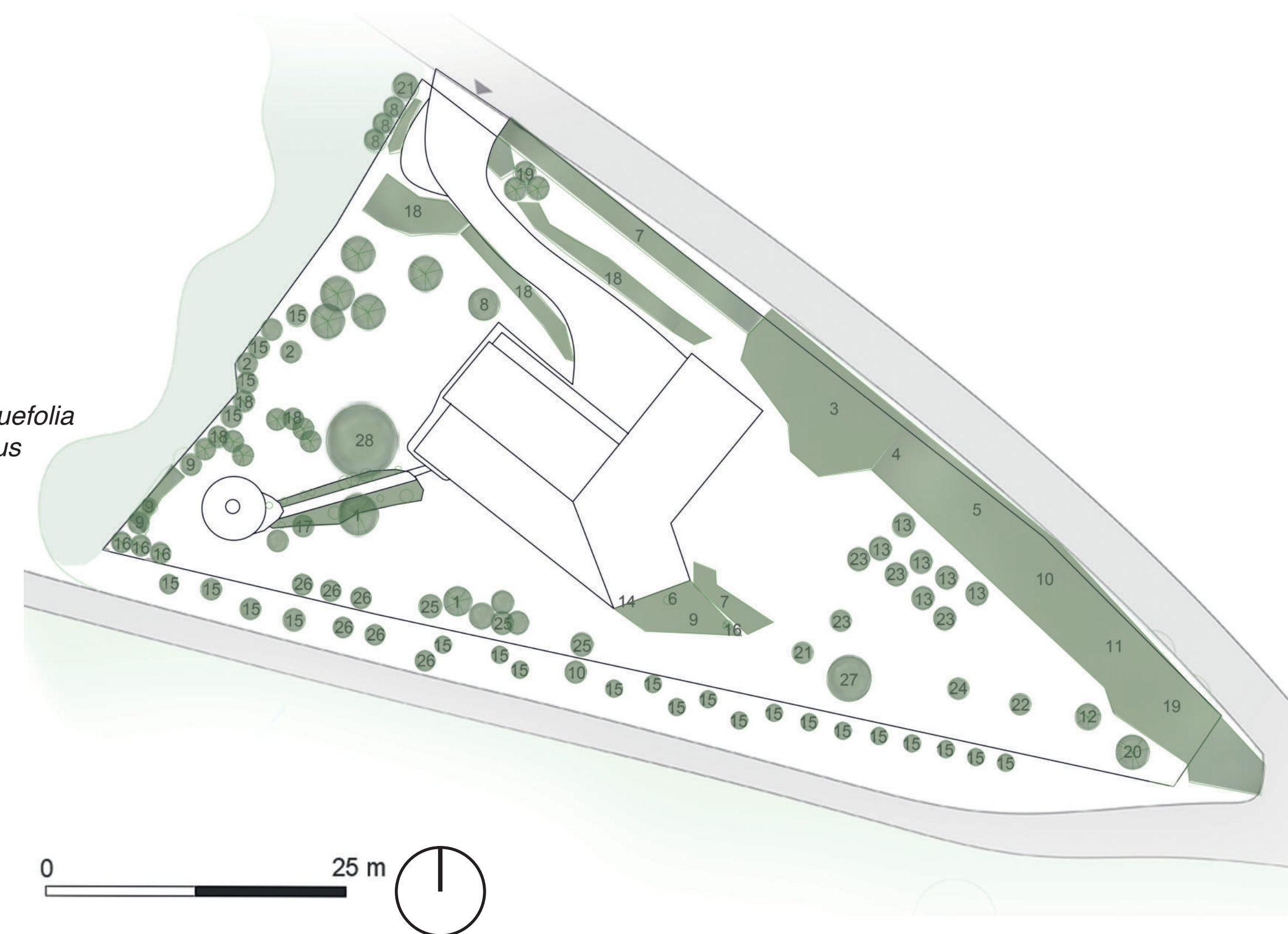
4.5 ANALÝZA POZEMKU

Obrázek č. 59: Analýza pozemku, zdroj: Autorka práce

4.5.1 SOUČASNÁ DENDROLOGIE

1. *Abies concolor*
2. *Acer palmatum*
3. *Acer platanoides*
4. *Acer pseudoplatanus*
5. *Betula pendula*
6. *Buxus sempervirens*
7. *Carpinus betulus*
8. *Cornus alba*
9. *Cotoneaster*
10. *Crataegus monogyna*
11. *Fraxinus excelsior*
12. *Larix decidua*
13. *Malus domestica*
14. *Parthenocissus quinquefolia*
15. *Physocarpus opulifolius*
16. *Picea abies*
17. *Picea glauca*
18. *Pinus mugo*
19. *Pinus parviflora*
20. *Pinus uncinata*
21. *Populus tremula*
22. *Prunus avium*
23. *Prunus domestica*
24. *Prunus padus*
25. *Rhododendron*
26. *Ribes aureum*
27. *Salix cinerea*
28. *Salix matsudana*
29. *Sambucus nigra*

Obrázek č. 60: Analýza současné dendrologie na pozemku, zdroj: Autorka práce

4.5.2 STÁVAJÍCÍ STAV POZEMKU

ZÁKLADNÍ INFORMACE O POZEMKU

Pozemek s domem se nachází v obci Proseč pod Ještědem s čp. 155.

Parcelní číslo: 228 – zastavěná plocha, výměra 236 m² + 882/1 – orná půda, výměra 1201 m², 882/4 – trvalý travní porost, výměra 887 m².

Celková výměra řešeného pozemku činí 2324 m².

Pozemek se nachází na jižní straně Ještědsko-kozákovského hřebene s výhledem na krajinu středních Čech. Zahrada má trojúhelníkový tvar s mírným svahem a jihozápadní expozicí.

Obrázek č. 61-67: Současný stav zahrady, zdroj: Autorka práce

4.5.3 DŮM NA JEŠTĚDSKÉM HŘEBENI

Autor: Vladimír Balda, Jiří Jandourek

Realizace: 2005-06

Užitná plocha: 165 m²

Zastavěná plocha: 235 m²

Dům je umístěn uprostřed mírně svažitého trojúhelníkového pozemku. Po horní straně pozemku vede komunikace.

Dům má půdorysný tvar široce rozevřeného „V“ a rozděluje dům na dvě části (hmotově, funkčně i materiálově).

- Západní křídlo - dřevostavba, hlavní obytné místnosti

- Zbývající část stavby vyzděna z betonových bloků

Strop z betonových panelů je zakončen extenzivní zelenou střechou, která navazuje na okolní terén, aby došlo k optickému zmenšení poměrně velké jednopodlažní stavby („Archiweb“ n.d.).

Obrázek č. 68-72: Dům na Ještědském hřebeni, zdroj: Archiweb

ROZHOVOR S ARCHITEKTEM V. BALDOU

Před začátkem tvorby návrhu zahrady jsem co nejvíce chtěla porozumět architektuře a koncepci domu na pozemku. Jelikož dům a zahrada by na sebe měli reagovat a být v zájemném souladu, bylo pro mě seznámení se s domem velmi důležité. Na internetu jsem dostatek informací nenašla, proto jsem kontaktovala autora - architekta Vladimíra Baldu a požádala ho o setkání.

Moje otázky se týkaly:

- celkového konceptu
- Výběru použitých materiálů - proč jedno křídlo dřevo a jedno beton
- Konstrukce s terasou - její atypický tvar a zda byla určena i zamýšlenému satřešení
- Zelená střecha, je pochozí? A jaký byl její původní záměr

Od pana architekta jsem se dozvěděla následující informace: Dům je jednopodlažní na požadavek zadavatele a je poměrně velký.

- Z toho důvodu vzniklo materiálové složení - 1 křídlo dřevostavba, 2. z betonových bloků.
- Je to proto, aby došlo k hmotovému rozčlenění a dům nepůsobil obrovským dojmem.
- Z toho důvodu je také betonová část skryta v terénu se zelenou střechou a návazností na terén.
- Pobytová funkce střechy je možná, nebyl to však původní požadavek.

Terasa

- Terasa vznikla ve stejné výškové úrovni s podlažím domu, to způsobilo velký rozdíl terénu s terasou.
- Ta nemůže být přikryta zeminou, došlo by ke hnití dřeva terasy.
- Dřevěná konstrukce u domu - "pergola" vznikla až dodatečně a nebyla součástí původního návrhu domu. Vznikla na požadavek klienta, který chtěl mít na terase zastřešení.

Co nedělat v návrhu zahrady:

- Barikády ve výhledu
- Další stavby (dům u domu)

(Děkuji panu architektovi za jeho čas se semnou sejit a ochotu poskytnout mi informace o jednom z jeho projektů.)

05 VLASTNÍ PROJEKT

„Díla krajinářské architektury se vyznačují proměnlivostí danou tím, že jejich materiálem je živá hmota, jejíž esenciální vlastnost je růst. Projevuje se v nich nejen lineární běh času, ale také cyklické střídání ročních období a proměny počasí. Přes veškerou proměnlivost je základem úspěšného krajinářského díla autorský vklad, koncept, který je dostatečně silný a zároveň bere v úvahu neustálou a dynamickou povahu života na Zemi“ (Tichá 2017).

Proseč pod Ještědem

05 VLASTNÍ PROJEKT

Rodina zadavatele

Koncepty

Návrh kácení a bourání

Moodboard

Finální studie

Axonometrie

Řezopohled

Vizualizace

Vegetační studie

Proměnlivost v ročních obdobích

Technický detail

Průvodní zpráva

Orientační rozpočet

Model

05 VLASTNÍ PROJEKT

05

5.1 RODINA ZADAVATELE

3 členná rodina – otec (47) , matka (44), dcera (15)

Původně z Prahy

Oba rodiče po studiu zahájili kariéru, s postupem času je město omrzelo a chtěli se usadit v klidném prostředí blízko přírody.

Z důvodu přesunutí se z města na vesnici chtějí trávit co nejvíce času venku a proto se rozhodli investovat do úpravy zahrady a okolí domu.

Koupili si dům v Proseči a se současným a zanedbaným stavem zahrady nejsou spokojeni a chtějí si ji přizpůsobit vlastním potřebám a vkusu.

Žena – je grafická designérka, která po zahájení úspěšné kariéry v Praze začala pracovat na sebe a nyní přesunula své studio do Liberce, pracuje částečně na homeoffice a částečně v LB, podle zakázek – to ji umožňuje strávit čas prací na zahradě, která ji v Praze chyběla. Věnuje se i vlastní výtvarné tvorbě.

Muž – podnikatel v IT, nějaké dny pracuje z kanceláře a nějaké z domu, kvůli počítačové práci volný čas tráví venku, rád se otužuje.

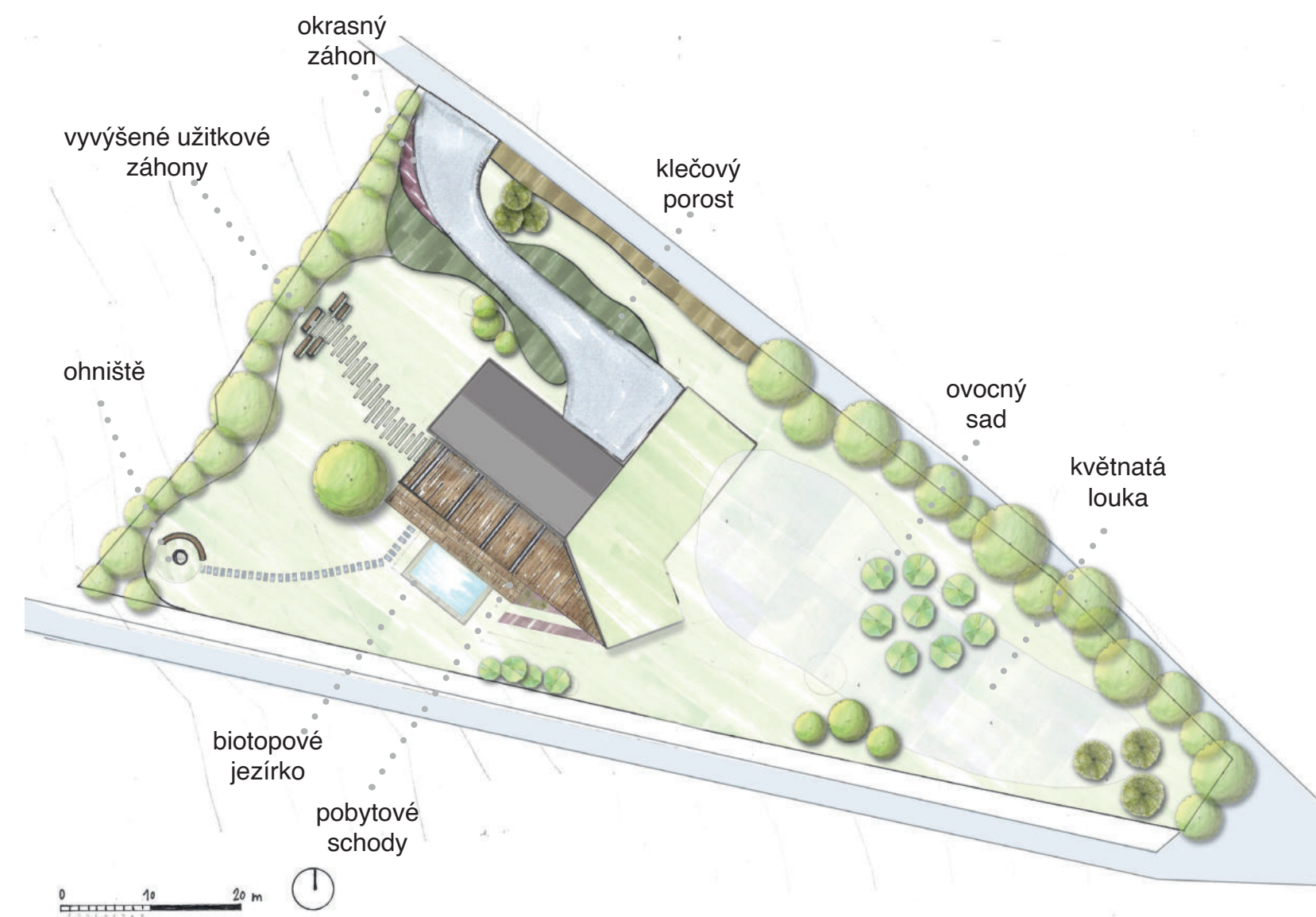
Dcera – studuje střední školu v Liberci, ráda tráví čas s přáteli, na zahradě by ocenila místo, kde s kamarády můžou trávit čas, grilovat, koupat se...

Peníze na realizaci nové zahrady pro ně nejsou problém, oba jsou ve své práci úspěšní a mají úspory, zahradu berou jako investici pro rodinu.

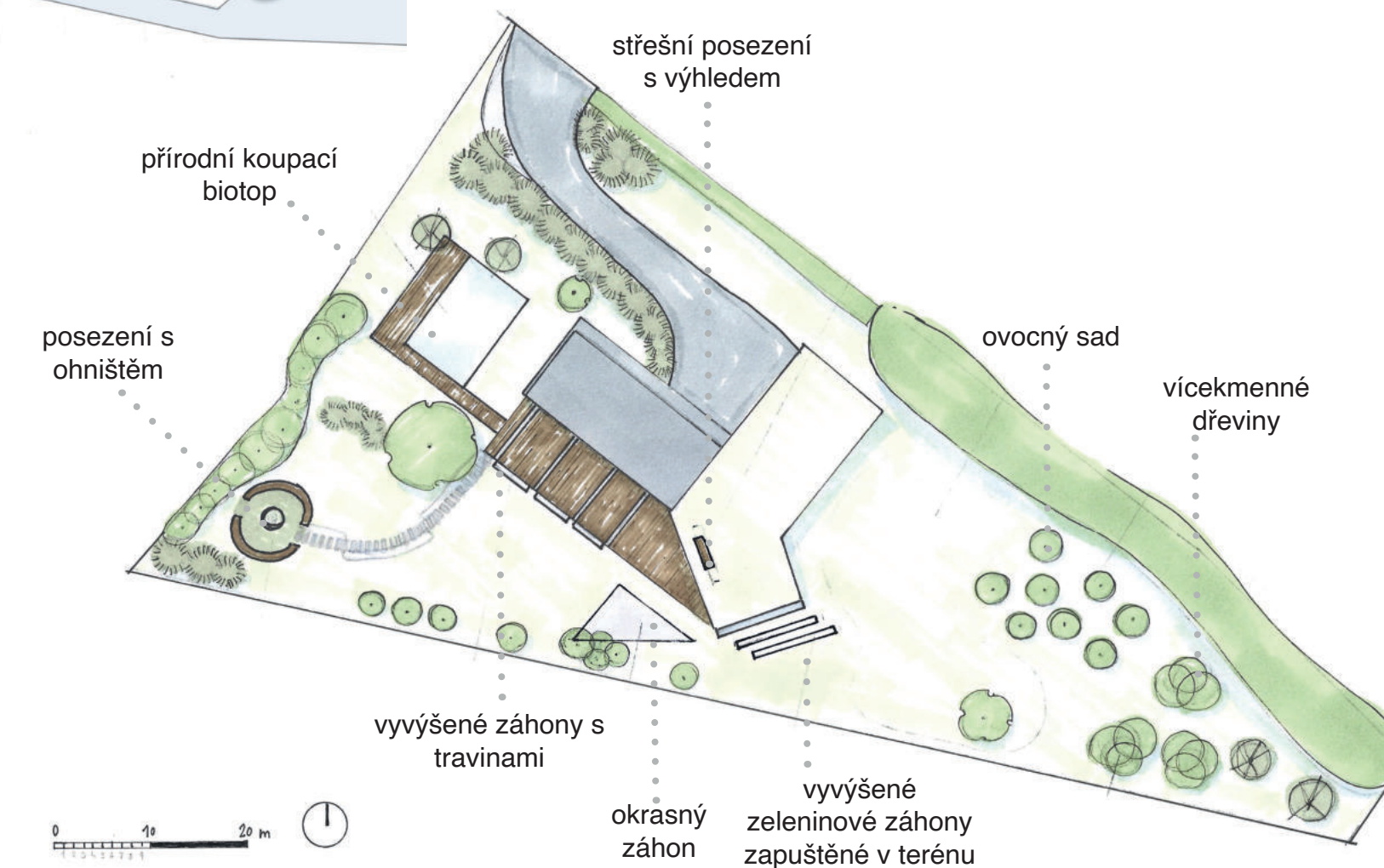

Obrázek č. 73: Rodina zadavatele, zdroj: Pinterest

5.2 KONCEPTY

Obrázek č. 74: Koncept č. 1, zdroj: Autorka práce

53 Obrázek č. 75: Koncept č. 2, zdroj: Autorka práce

5.3 NÁVRH KÁCENÍ A BOURÁNÍ

Ke kácení byly navrženy druhy nepůvodní podhorskému prostředí Ještědského hřbetu, vzhledově se nehodící či na daném stanovišti neprosperující. Při ponechání současného stavu by nebyl prostor pro nový návrh. Současný stav dřevin na zahradě je nesjednocený a dle mého názoru nemá žádnou jednotnou myšlenku, nejsou udržovány a zahrada působí nedbalým zarostlým dojmem.

54

Obrázek č. 76–79: Současný stav vegetace na zahradě, zdroj: Autorka práce

Obrázek č. 80: Návrh kácení a bourání, zdroj: Autorka práce

KÁCENÍ A BOURÁNÍ
 DŘEVINY K PONECHÁNÍ

1. *Abies concolor*
2. *Acer palmatum*
3. *Acer platanoides*
4. *Acer pseudoplatanus*
5. *Betula pendula*
6. *Buxus sempervirens*
7. *Carpinus betulus*
8. *Cornus alba*
9. *Cotoneaster*
10. *Crataegus monogyna*
11. *Fraxinus excelsior*
12. *Larix decidua*
13. *Malus domestica*
14. *Parthenocissus quinquefolia*
15. *Physocarpus opulifolius*
16. *Picea abies*
17. *Picea glauca*
18. *Pinus mugo*
19. *Pinus parviflora*
20. *Pinus uncinata*
21. *Populus tremula*
22. *Prunus avium*
23. *Prunus domestica*
24. *Prunus padus*
25. *Rhododendron*
26. *Ribes aureum*
27. *Salix cinerea*
28. *Salix matsudana*
29. *Sambucus nigra*

55

5.4 MOODBOARD

Obrázek č. 88: Dům s terasou a jezírkem, zdroj: Atelier Flera

Obrázek č. 89: Jabloňový sad ve svahu, zdroj: Krajina a přírodou východních Čech

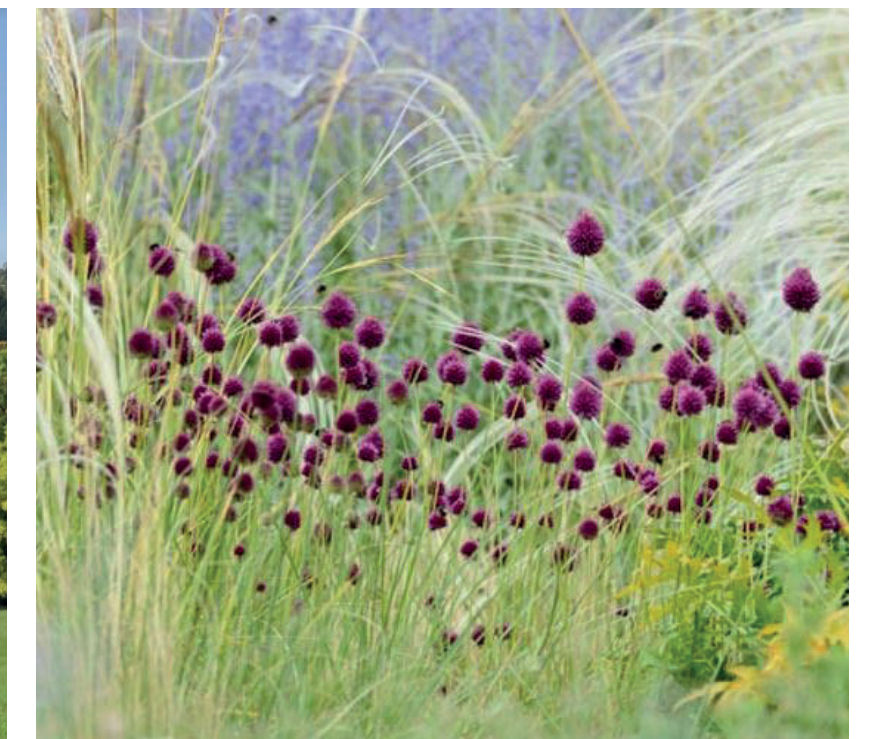
Obrázek č. 81-87: Inspirační fotografie, zdroj: Pinterest

Obrázek č. 90: Inspirační fotografie, zdroj: Pinterest

Obrázek č. 91: Výhled do krajiny od domu, zdroj: Autorka práce

Obrázek č. 92: Inspirační záhon, zdroj: Gardenia

5.5 FINÁLNÍ STUDIE

CÍLEM

bylo vytvořit studii návrhu rodinné zahrady v Proseči pod Ještědem. Zahrada se nachází v podhorském prostředí Ještědsko-kozákovského hřbetu v okrese Liberec na severu Čech.

POPIS NÁVRHU

Návrh se inspiroje se krajinou, výhledy a nedalekými Jizerskými horami. Výběrem sortimentu respektuje přirozenou potencionální vegetaci a snaží se původní krajinu napodobit. Důležité bylo zahradu pročistit od rozrostlých náletů, uvolnit a podpořit výhledy do krajiny, které se ze zahrady naskýtají. Návrh je v celku jednoduchý, zahrada nabízí několik hlavních prvků:

BIOTOPOVÉ JEZERO

je hlavním prvkem zahrady. Je předsazeno těsně k terase a nabízí tak krásný pohled do krajiny se zrcadlením. Rodina ho může využít k celoročnímu koupání.

STŘEŠNÍ POSEZENÍ S OHNIŠTĚM

mimo terasu u domu hlavní místo pro setkávání rodiny, přátel a příležitosti. Na jednoduché mlatové ploše se nacházejí dřevěné lavice a ohniště. Celý prostor je zapuštěn v rozsáhlém travinovém záhonu.

OVOCNÝ SAD S KVĚTNATOU LOUKOU

původní sad byl upraven a doplněn o různé ovocné dřeviny a podsazen květnatou loukou.

VYVÝŠENÉ ZÁHONY

nabízejí místo pro pěstování bylinek, zeleniny a různých plodin. Dostaneme se k nim po dřevěných nášlapech vedoucích z terasy domu.

OKRASNÉ ZÁHONY

dodávají zahradě estetickou působnost především v létě záplavou vonných květů. Zajímavé budou ale i na jaře díky cibulovinám či na podzim odvetlým květenstvím.

LEGENDA

- PŘÍJEZDOVÁ CESTA
- TRÁVNÍK
- DŘEVĚNÁ TERASA
- MLATOVÁ PLOCHA
- KVĚTINOVÝ ZÁHON
- TRAVINOVÝ ZÁHON
- KVĚTNATÁ LOUKA
- VODA
- BETONOVÉ ŠLAPÁKY
- DŘEVĚNÉ NÁŠLAPY
- LISTNATÝ STROM
- OVOCNÝ STROM
- JEHLIČNATÝ STROM
- ŽIVÝ PLOT
- KLEČOVÝ POROST

Obrázek č. 93: Barevná studie zahrady, zdroj: Autorka práce

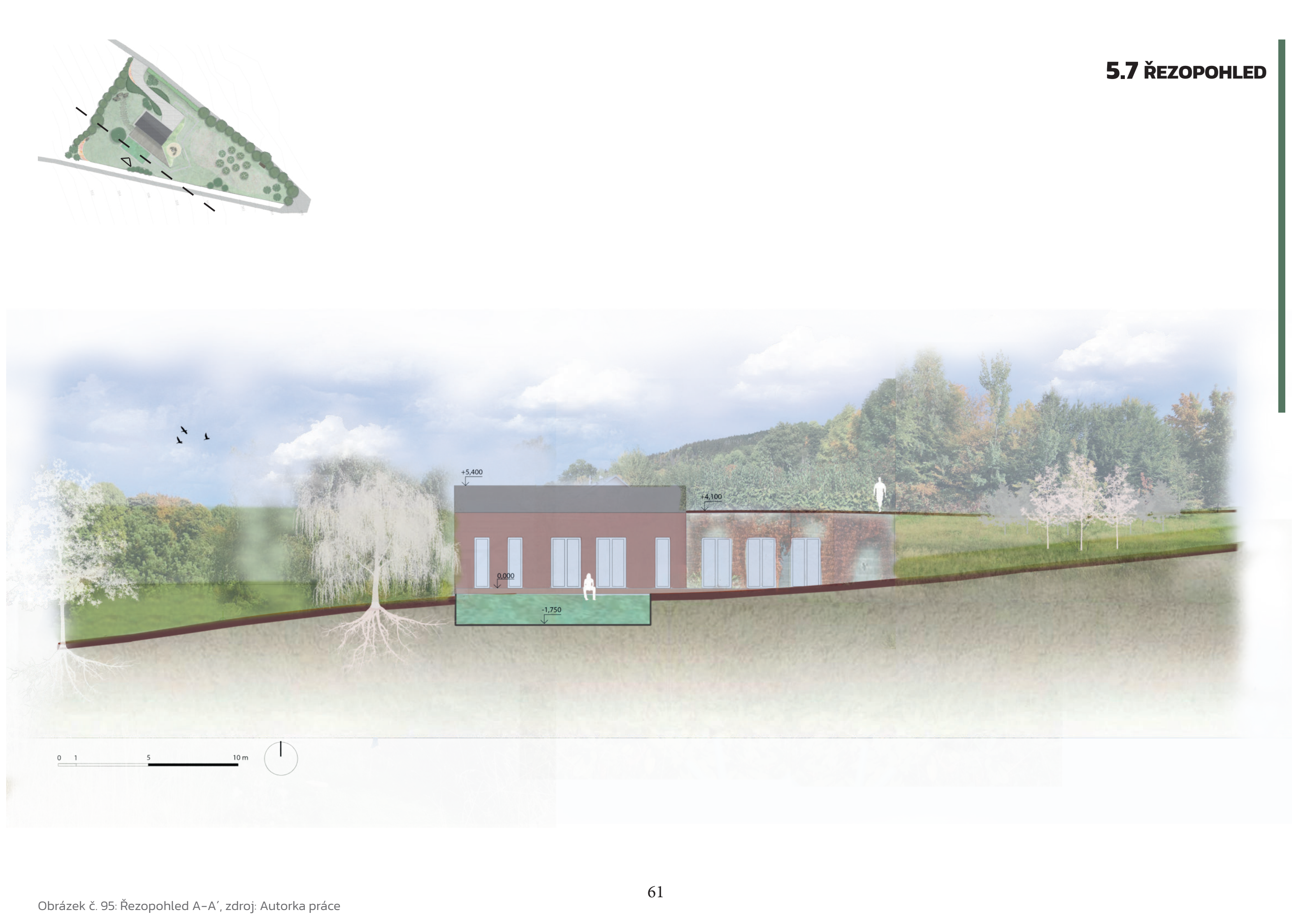

5.6 AXONOMETRIE

Obrázek č. 94: Axonometrie, zdroj: Autorka práce

5.7 ŘEZPOHLED

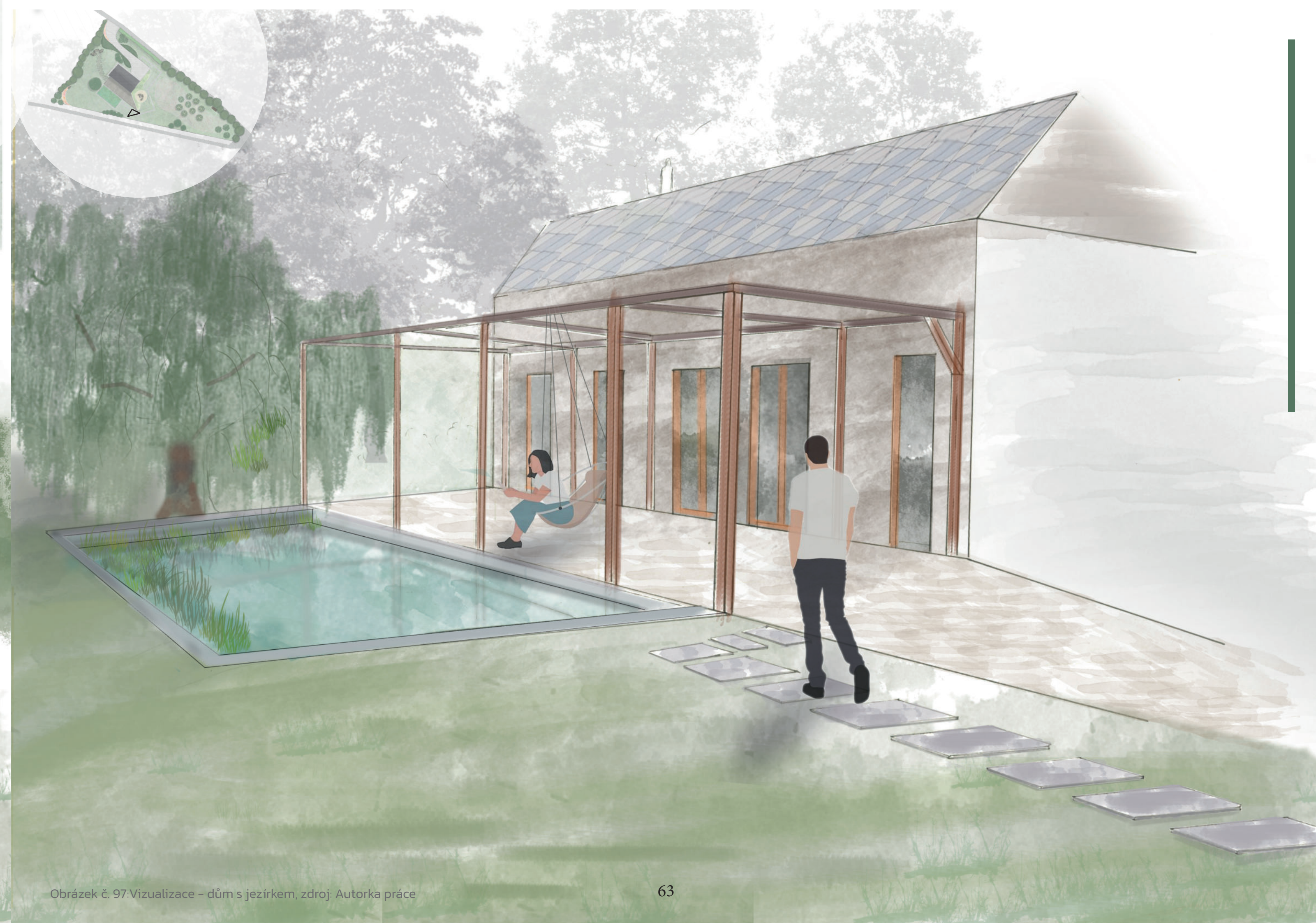
Obrázek č. 95: Řezopohled A-A', zdroj: Autorka práce

5.8 VIZUALIZACE

Obrázek č. 96: Vizualizace – vyvýšené záhony, zdroj: Autorka práce

Obrázek č. 97: Vizualizace – dům s jezírkem, zdroj: Autorka práce

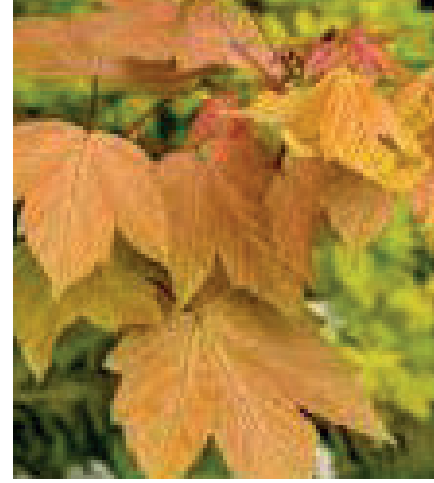

5.9 VEGETAČNÍ STUDIE

5.9.1 SOUČASNÝ PONECHANÝ SORTIMENT

1 - *Acer platanoides*

2 - *Acer pseudoplatanus*

3 - *Betula pendula*

4 - *Carpinus betulus*

5 - *Fraxinus excelsior*

6 - *Larix decidua*

7 - *Malus domestica*

8 - *Parthenocissus quinquefolia*

9 - *Picea abies*

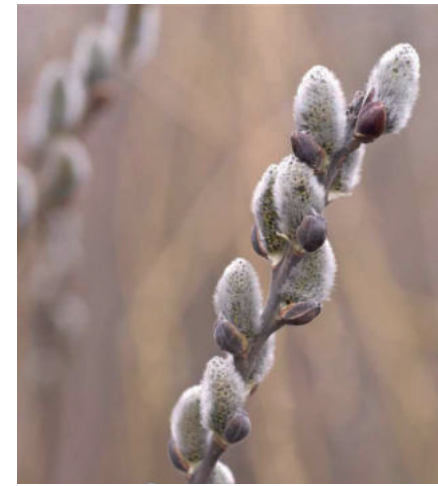
10 - *Pinus mugo*

11 - *Pinus parviflora*

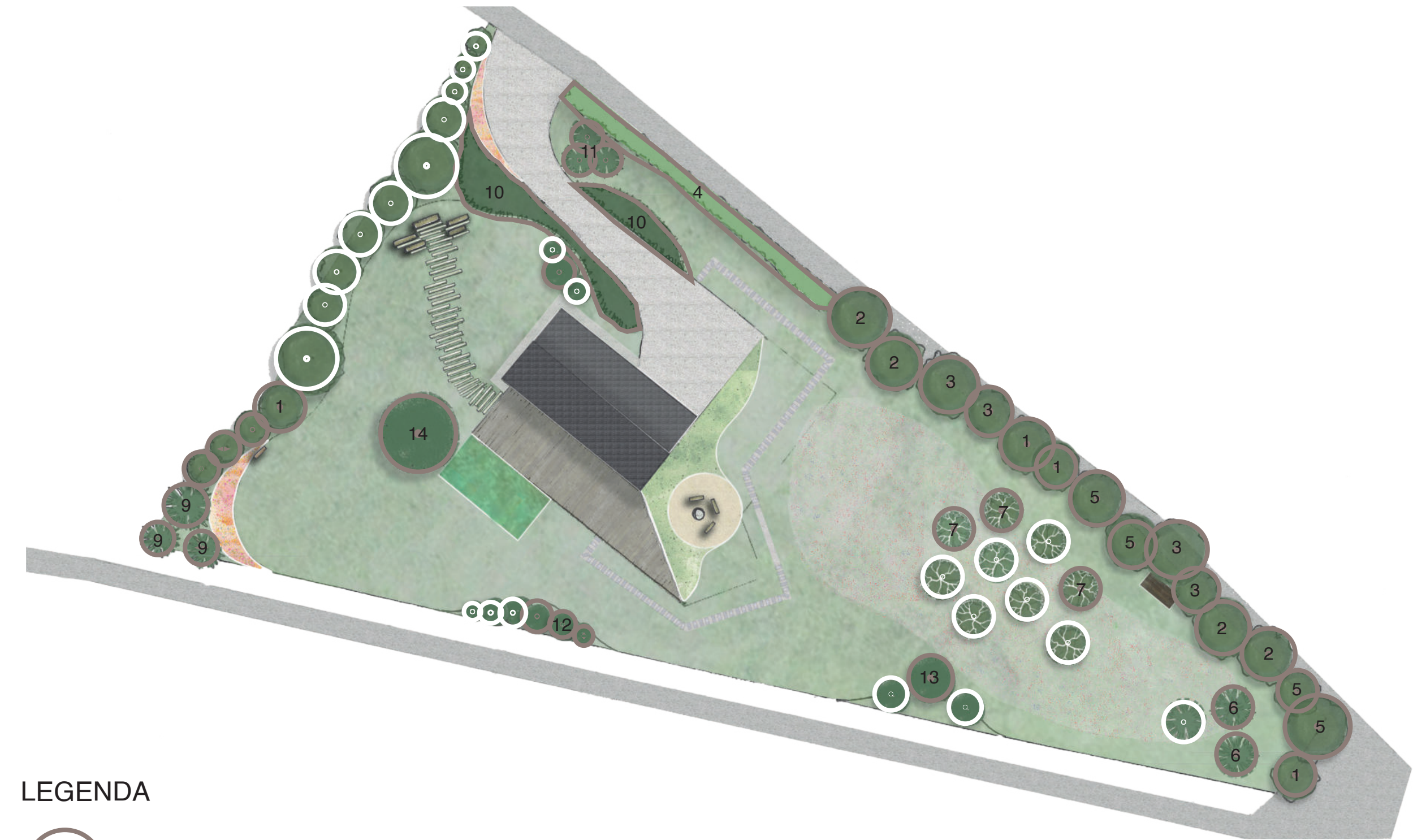
12 - *Rhododendron*

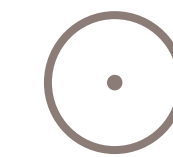
13 - *Salix cinerea*

14 - *Salix matsudana*

LEGENDA

STÁVAJÍCÍ DŘEVINY

NAVRHOVANÉ DŘEVINY

Obrázek č. 112: Studie se současným sortimentem, zdroj: Autorka práce

0 10 20 m

5.9 VEGETAČNÍ STUDIE

5.9.2 NAVRHOVANÝ SORTIMENT

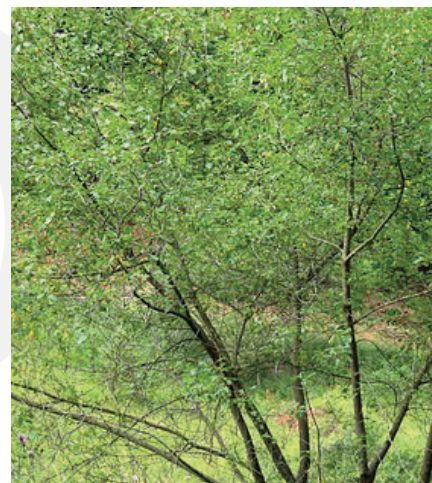
15 - *Alnus incana*

16 - *Cornus alba*

17 - *Fagus sylvatica*

18 - *Frangula alnus*

19 - *Malus domestica*

20 - *Populus tremula*

21 - *Prunus padus*

22 - *Pyrus domestica*

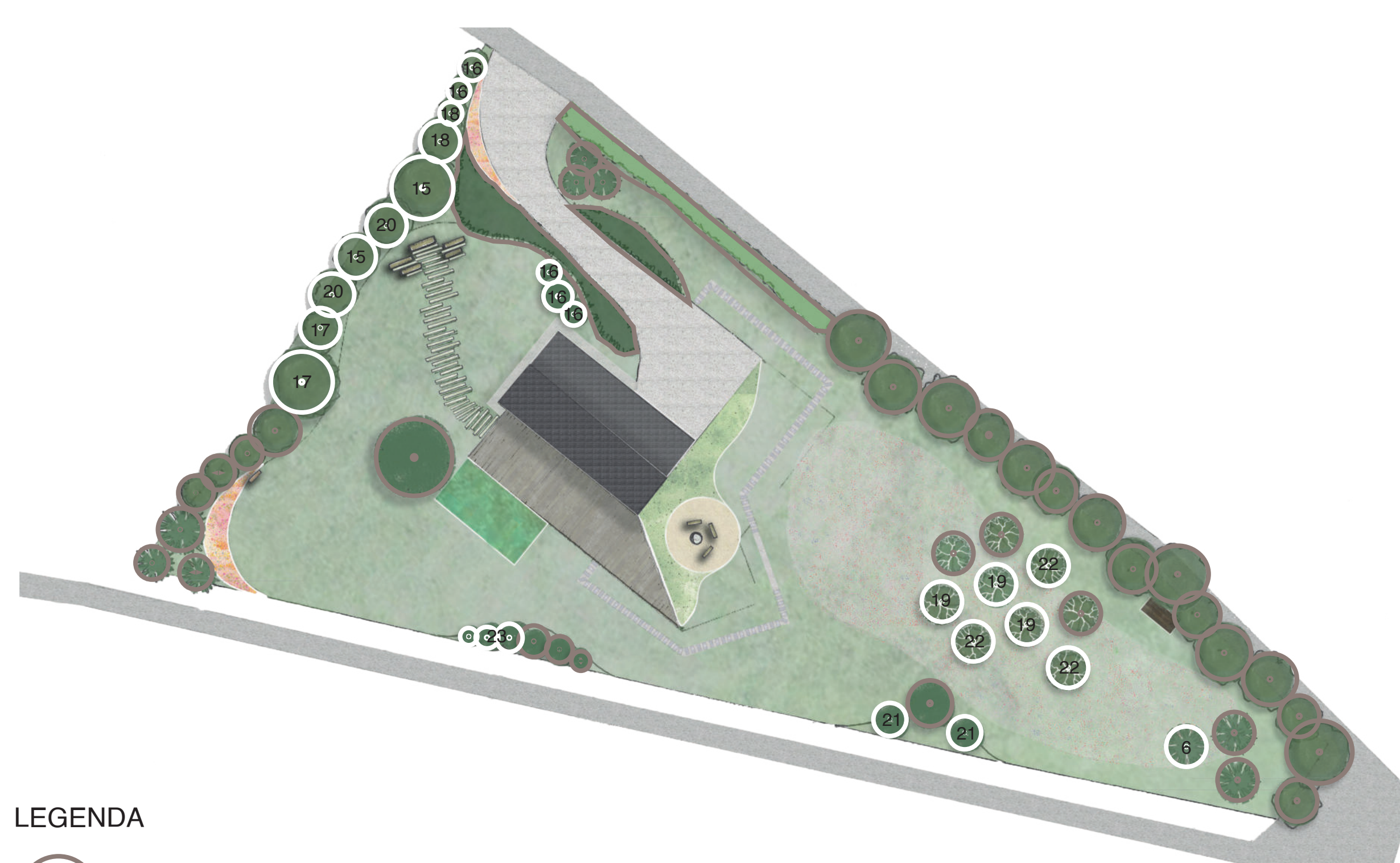

23 - *Ribes alpinum*

Tabulka č. 1: Tabulka kvetení navrhovaných dřevin, zdroj: Autorka práce

číslo	NÁZEV		počet kusů	výška (m)	DOBA KVETENÍ									
	Latinsky	česky			I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII		
DŘEVINY														
15	<i>Alnus incana</i>	olše šedá	2	10 - 20										
16	<i>Cornus alba</i>	svída bílá	5	1 - 3										
17	<i>Fagus sylvatica</i>	buk lesní	2	30 - 40										
18	<i>Frangula alnus</i>	krušina olšová	2	4 - 6										
19	<i>Malus domestica</i>	jabloň domácí	3	6 - 10										
20	<i>Populus tremula</i>	topol osika	2	15 - 20										
21	<i>Prunus padus</i>	střemcha obecná	2	6 - 10										
22	<i>Pyrus domestica</i>	hrušeň obecná	3	10 - 12										
23	<i>Ribes alpinum</i>	rybíz alpský	3	1,5 - 2										

Obrázek č. 113-121 Inspirační fotografie navrhovaného sortimentu, zdroj: Flos

LEGENDA

STÁVAJÍCÍ DŘEVINY

NAVRHOVANÉ DŘEVINY

Obrázek č. 122: Studie s navrhovaným sortimentem, zdroj: Autorka

0 10 20 m

5.9 VEGETAČNÍ STUDIE

5.9.3 TRAVINOVÝ ZÁHON

Calamagrostis acutifolia

Deschampsia caespitosa
'Pálava'

Festuca amethystina

Festuca ovina

Gaura lindheimeri
'Summer Breeze'

Stipa arundinacea

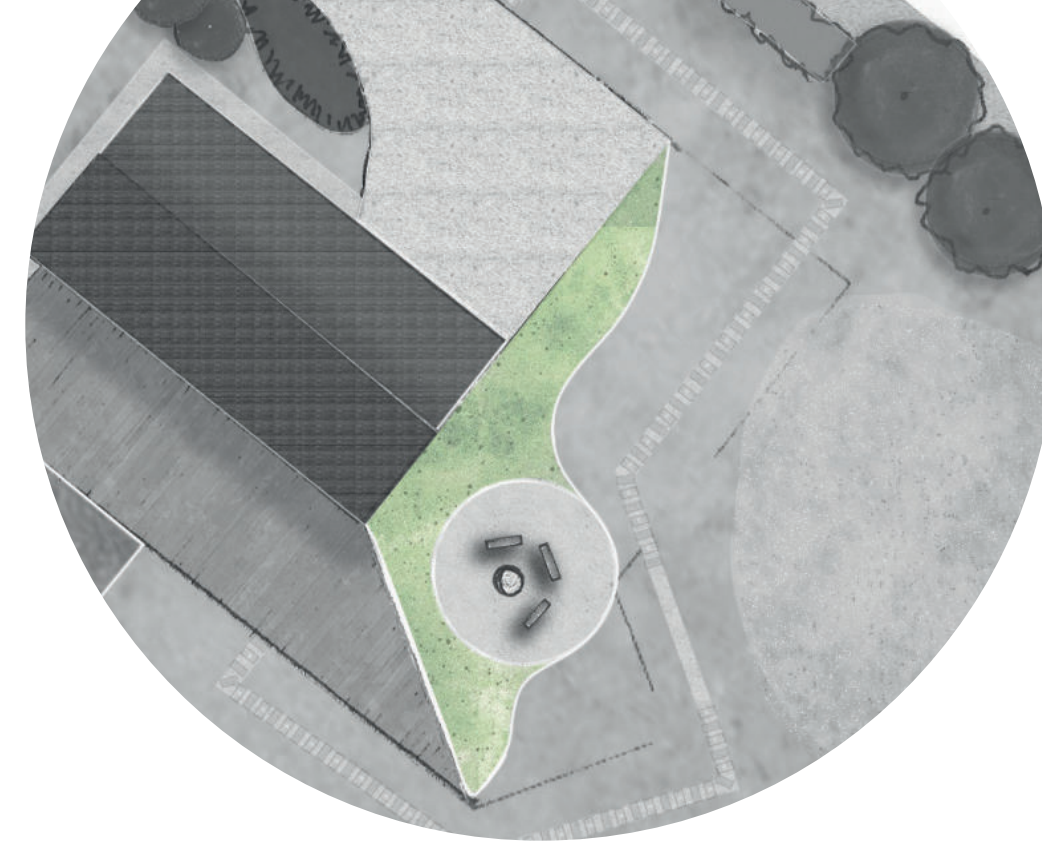

Stipa tenuissima

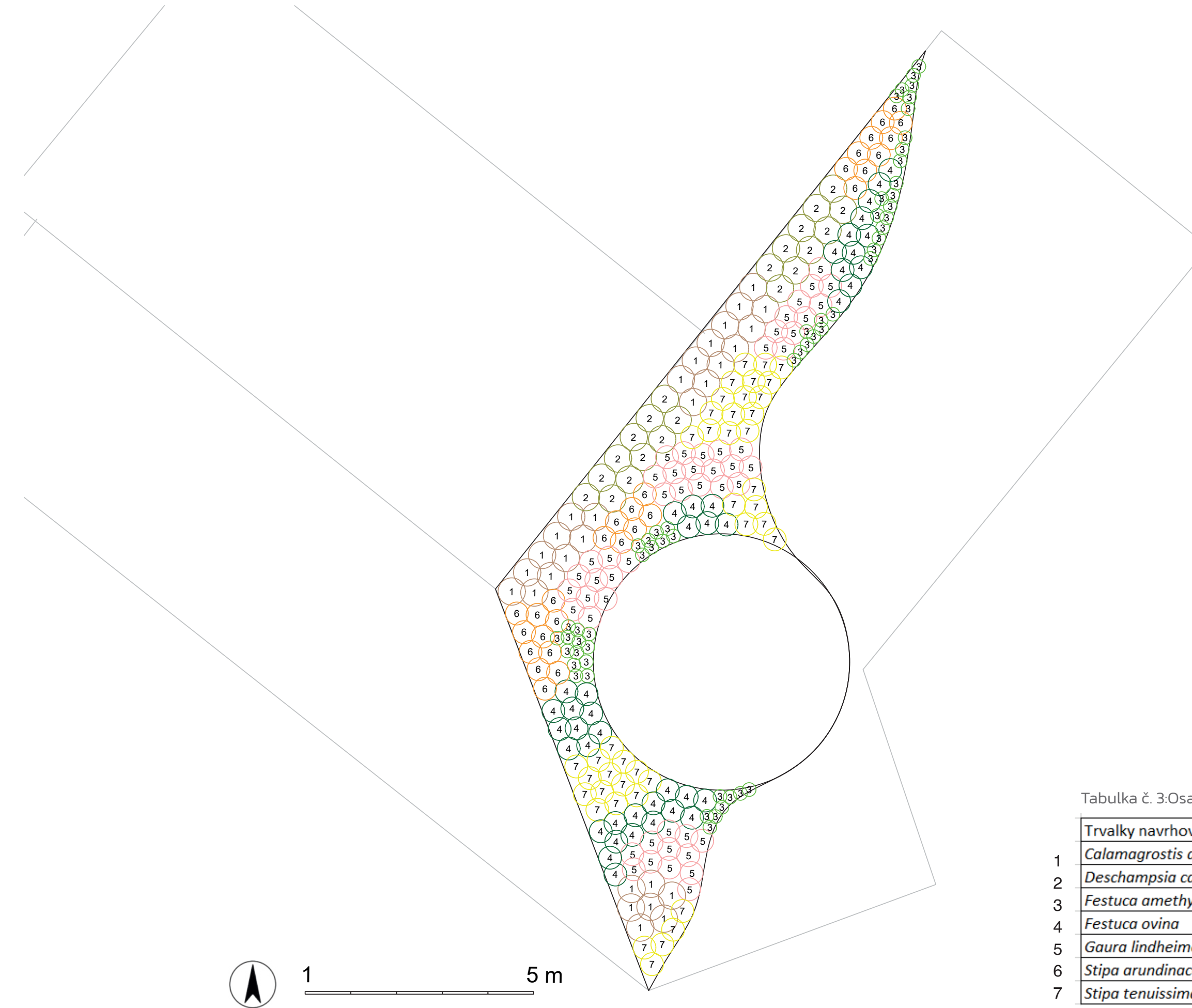
Obrázek č. 123-129: Inspirační fotografie navrhovaného sortimentu záhonu, zdroj: Flos

Tabulka č. 2: Informace o trvalkách, zdroj: Autorka práce

TRVALKY NAVRHOVANÉ	ČESKY	KVETENÍ	VÝŠKA	ŠÍŘKA	STANOVISŤE	PŮDA
<i>Calamagrostis acutiflora</i> 'Overdam'	třtina ostrokvětá	VII-VIII	1,3m	0,6m	slunce/polostín	vlhká
<i>Deschampsia caespitosa</i> 'Pálava'	třtina ostrokvětá	VII-VIII	1,3m	0,6m	slunce/polostín	vlhká
<i>Festuca amethystina</i>	kostřava ametystová	VI-VII	0,2m	0,3m	slunce	suchá
<i>Festuca ovina</i>	kostřava ovčí	VI-VII	0,3m	0,4m	slunce/polostín	suchá
<i>Gaura lindheimeri</i> 'Summer Breeze'	svíčkovec	VI-IX	0,9m	0,5m	slunce	suchá
<i>Stipa arundinacea</i>	kavyl	VII-IX	1m	0,4m	slunce/polostín	suchá
<i>Stipa tenuissima</i>	kavyl péřovitý	VI-VII	0,5m	0,4m	slunce/polostín	suchá

5.9.4 OSAZOVACÍ PLÁN - TRVALKOVÝ ZÁHON

Obrázek č. 130: Osazovací plán záhonu, zdroj: Autorka práce

Tabulka č. 3: Osazovací plán záhonu, zdroj: Autorka práce

Trvalky navrhované	česky
1 <i>Calamagrostis acutiflora</i> 'Overdam'	třtina ostrokvětá
2 <i>Deschampsia caespitosa</i> 'Pálava'	třtina ostrokvětá
3 <i>Festuca amethystina</i>	kostřava ametystová
4 <i>Festuca ovina</i>	kostřava ovčí
5 <i>Gaura lindheimeri</i> 'Summer Breeze'	svíčkovec
6 <i>Stipa arundinacea</i>	kavyl
7 <i>Stipa tenuissima</i>	kavyl péřovitý

5.9 VEGETAČNÍ STUDIE

5.9.5 CIBULOVINY

Allium caeruleum
'Azureum'

Allium sphaerocephalon

Crocus chrysanthus
'Ard Schenk'

Narcissus
'Ice Baby'

Obrázek č. 131-134: Inspirační fotografie navrhovaného sortimentu záhonu, zdroj:

5.9.6 TABULKA KVETENÍ

Tabulka č. 4: Tabulka kvetení – trvalky, zdroj: Autorka práce

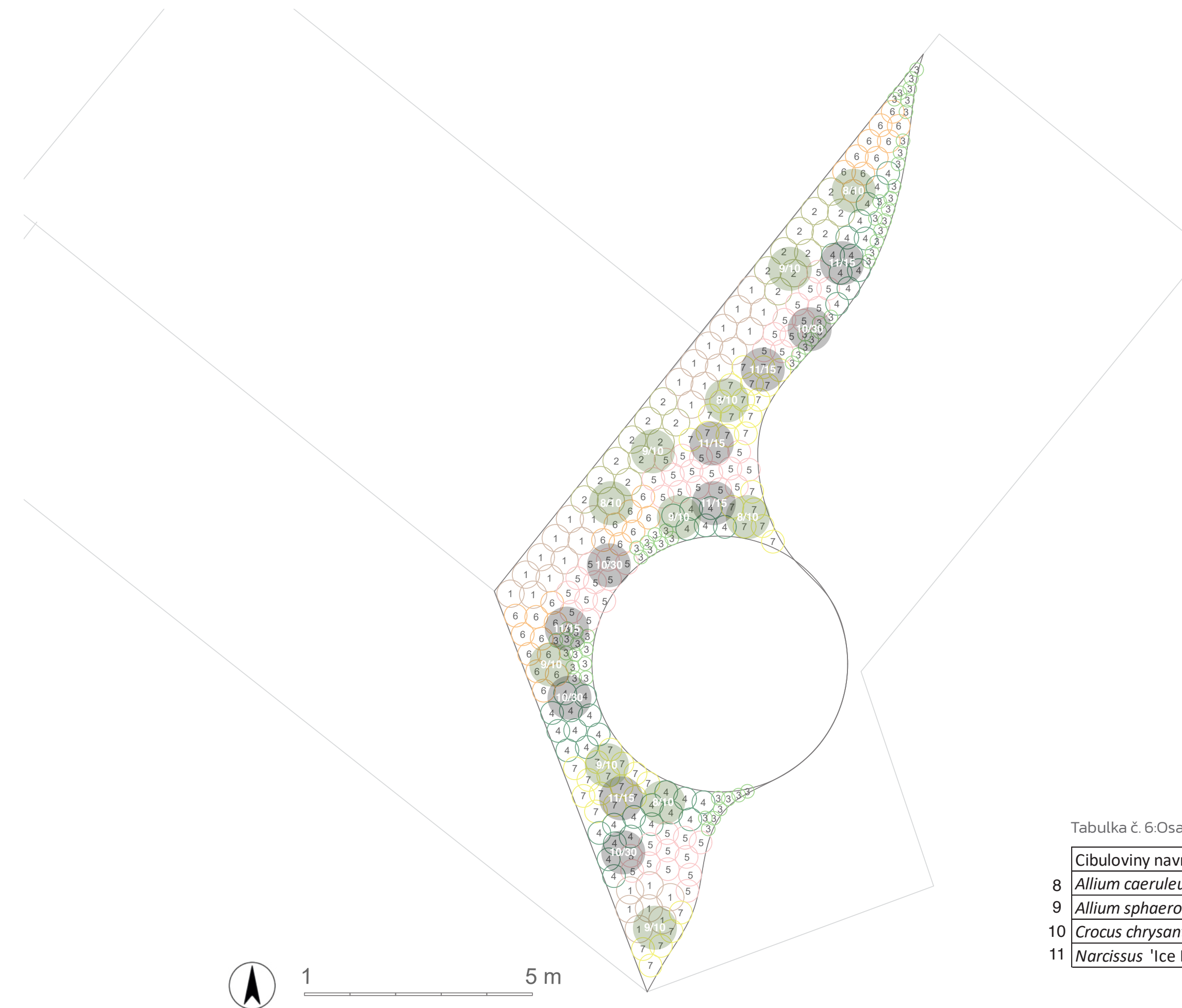
číslo	NÁZEV			počet kusů	DOBA KVETENÍ									
	Latinsky	kultivar	česky		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
TRVALKY														
1	<i>Calamagrostis acutiflora</i>	'Overdam'	bezkolenc rákosovitý	29										
2	<i>Deschampsia caespitosa</i>	'Pálava'	metlice trsnatá	21										
3	<i>Festuca amethystina</i>		košťava amethystová	57										
4	<i>Festuca ovina</i>		košťava ovčí	42										
5	<i>Gaura lindheimeri</i>	'Summer Breeze'	svíčkovec Lindheimerův	50										
6	<i>Stipa arundinacea</i>		kavyl	26										
7	<i>Stipa tenuissima</i>	'Ponytails'	kavyl péřovitý	41										

	kvetení
	estetická působnost

Tabulka č. 5: Tabulka kvetení – cibuloviny, zdroj: Autorka práce

číslo	NÁZEV			počet kusů	DOBA KVETENÍ									
	Latinsky	kultivar	česky		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
CIBULOVINY														
8	<i>Allium caeruleum</i>	'Azureum'	česnek azurovitý	50										
9	<i>Allium sphaerocephalon</i>		česnek kulatohlavý	60										
10	<i>Crocus chrysanthus</i>	'Ard Schenk'	šafrán zlatý	120										
11	<i>Narcissus</i>	'Ice Baby'	narcis	90										

5.9.7 OSAZOVACÍ PLÁN - CIBULOVINY

Tabulka č. 6: Osazovací plán záhonu – cibuloviny, zdroj: Autorka práce

Cibuloviny navrhované	česky
8 <i>Allium caeruleum</i> 'Azureum'	česnek azurovitý
9 <i>Allium sphaerocephalon</i>	česnek kulatohlavý
10 <i>Crocus chrysanthus</i> 'Ard Schenk'	šafrán zlatý
11 <i>Narcissus</i> 'Ice Baby'	narcis

Obrázek č. 135: Osazovací plán záhonu, zdroj: Autorka práce

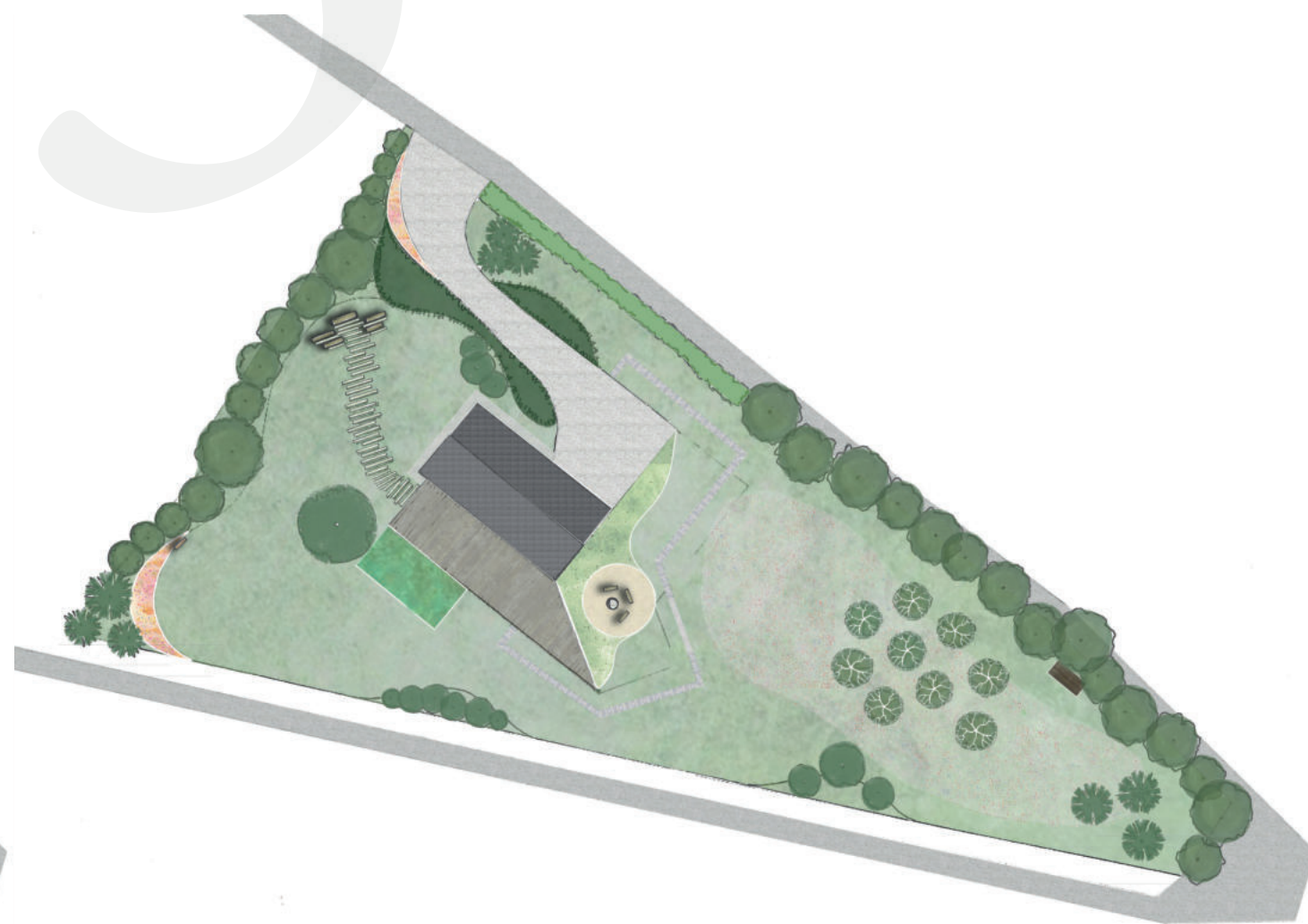

5.10 PROMĚNLIVOST V ROČNÍCH OBDOBÍCH

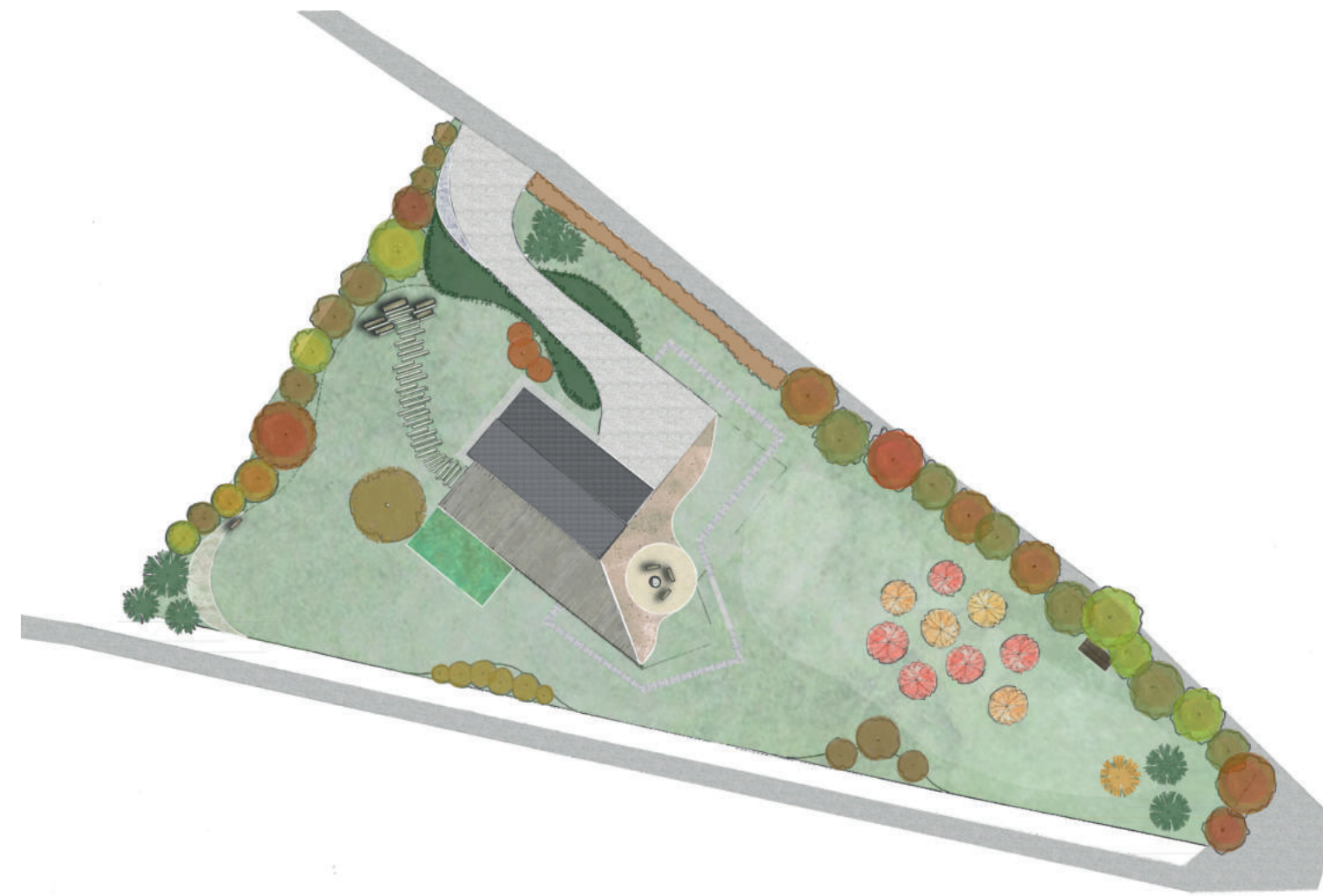
05

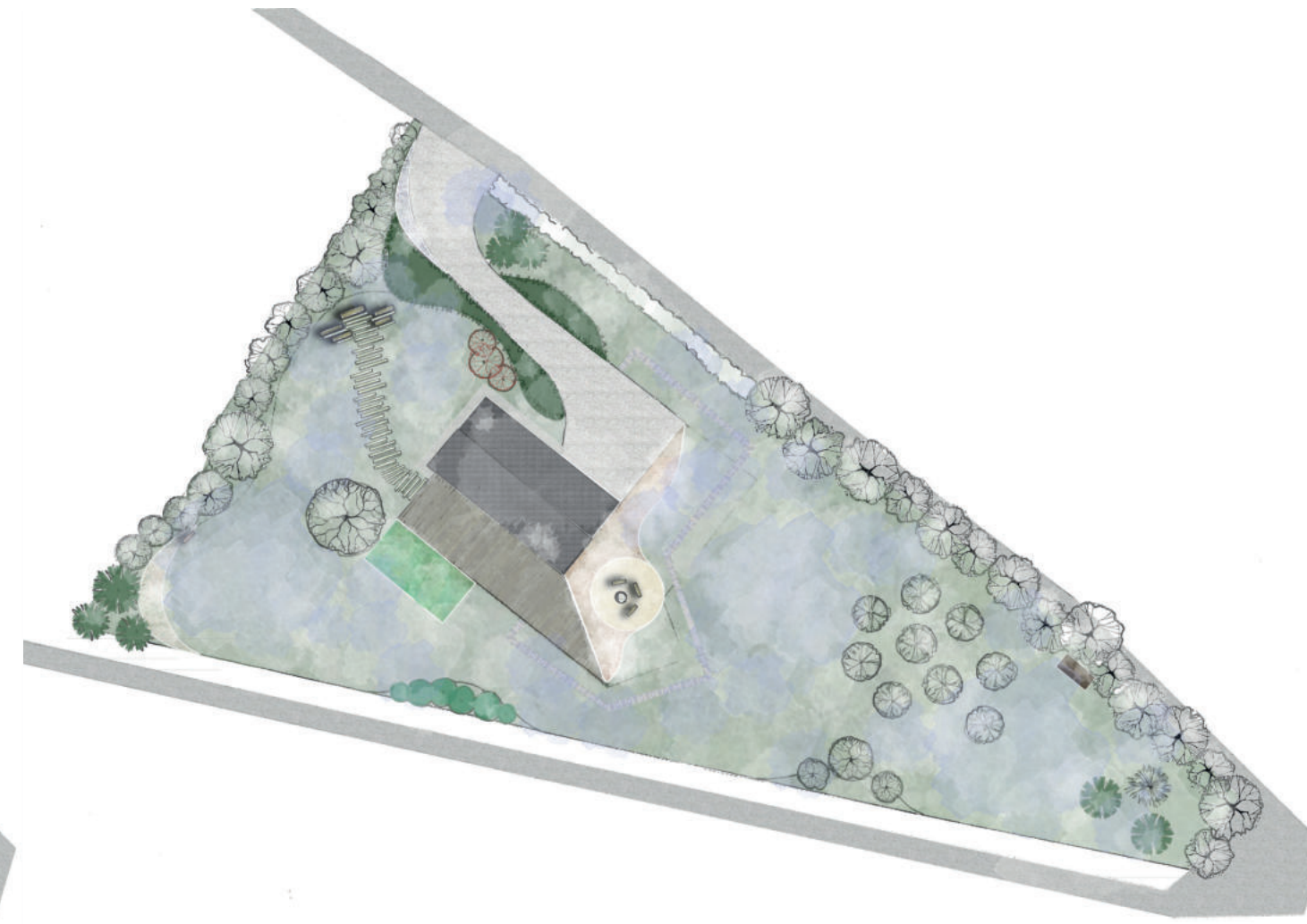
JARO

LÉTO

PODZIM

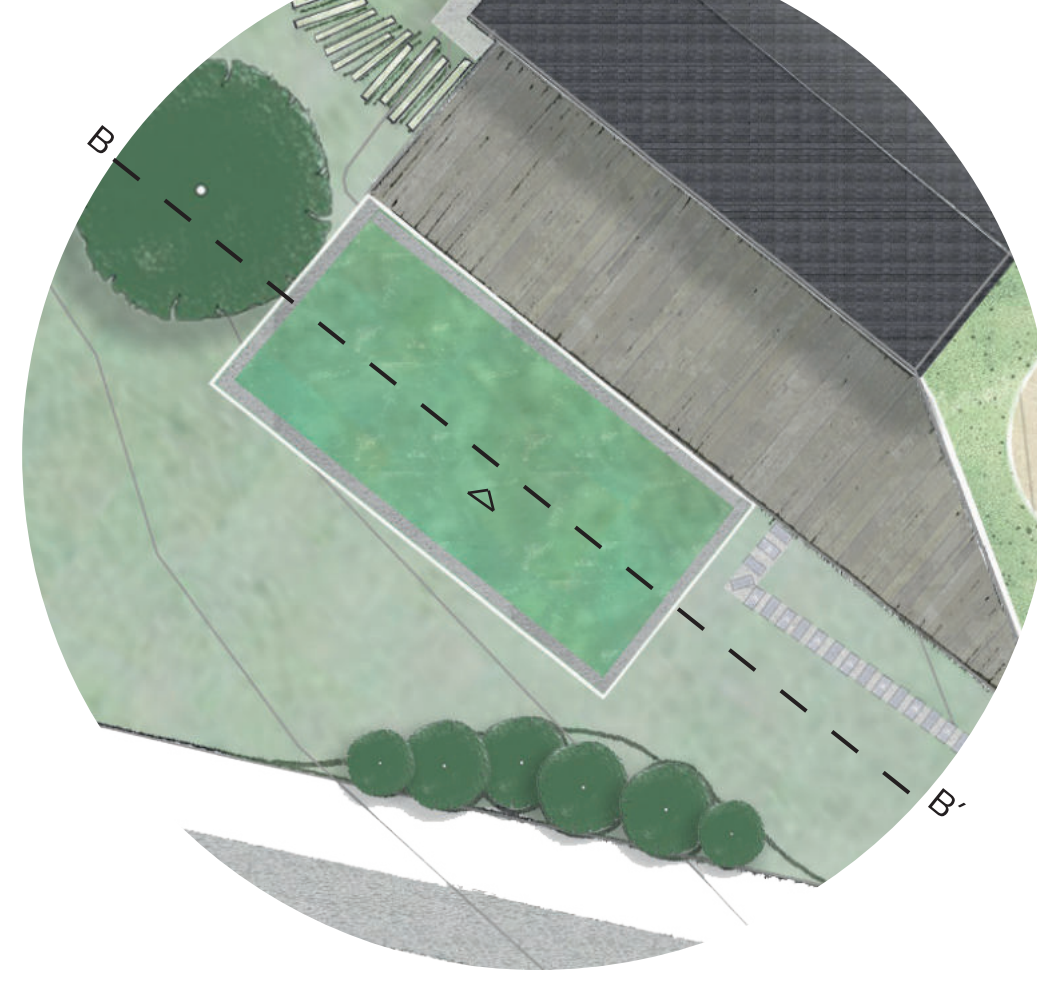
ZIMA

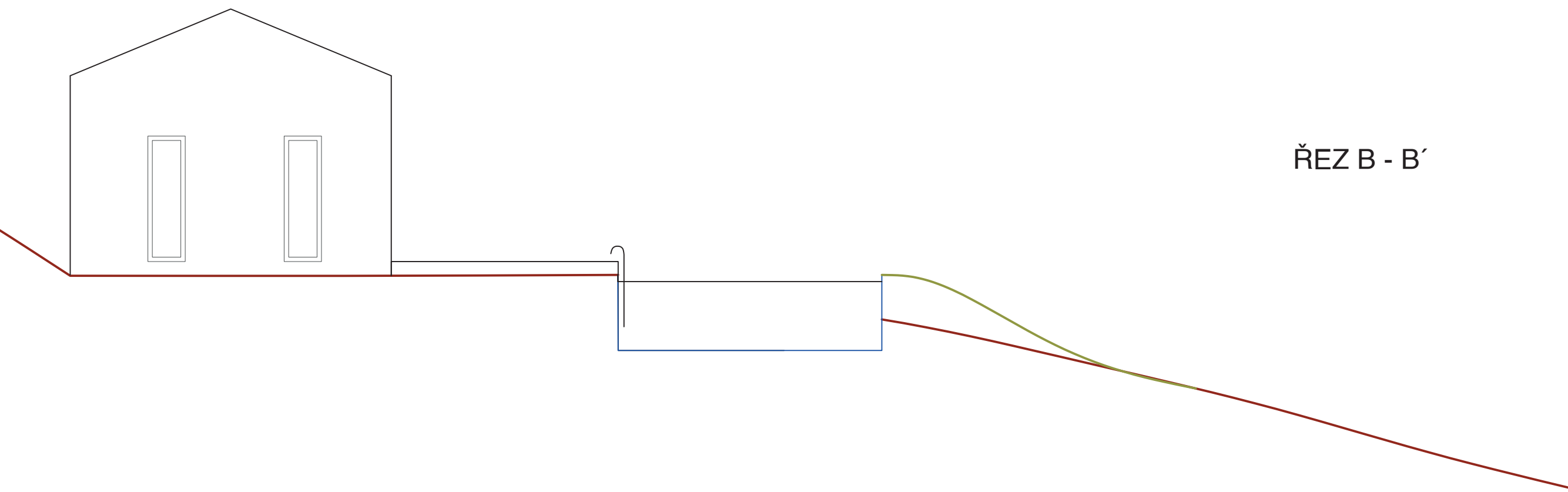

5.11 TECHNICKÝ DETAIL

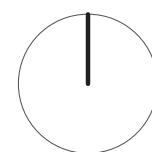
Kvalitu a čistotu vody zajišťují vodní rostliny a filtrační samočisticí systém. V průběhu čištění voda prochází následujícím procesem: z jezírka je nasávána skimmerem, který zadržuje hrubé nečistoty, potom ji v technické šachtě nasaje čerpadlo, odkud proudí do filtrační zóny, kde je přefiltrována přes různé oblázkové a minerální čisticí zóny a takto vyčištěná vytéká zpět do jezírka. Pokud vodní koloběh funguje tak jak má, voda v jezírku dosáhne biologické rovnováhy – nastane ideální stav, kdy je potřeba o čistotu vody pečovat naprosto minimálně. Veškerá údržba koupacího jezírka spočívá v doplnění odpařené vody, a na jaře a na podzim zbývá jen odstranit vrstvu usazených řas a napadané listy. Přebujelé rostliny je potřeba jednou za dva roky probrat, očistit a případně prořezat či rozsadit. Úplná výměna vody se provádí po pěti letech. („Bydlení pro každého“ n.d.).

ŘEZ B - B'

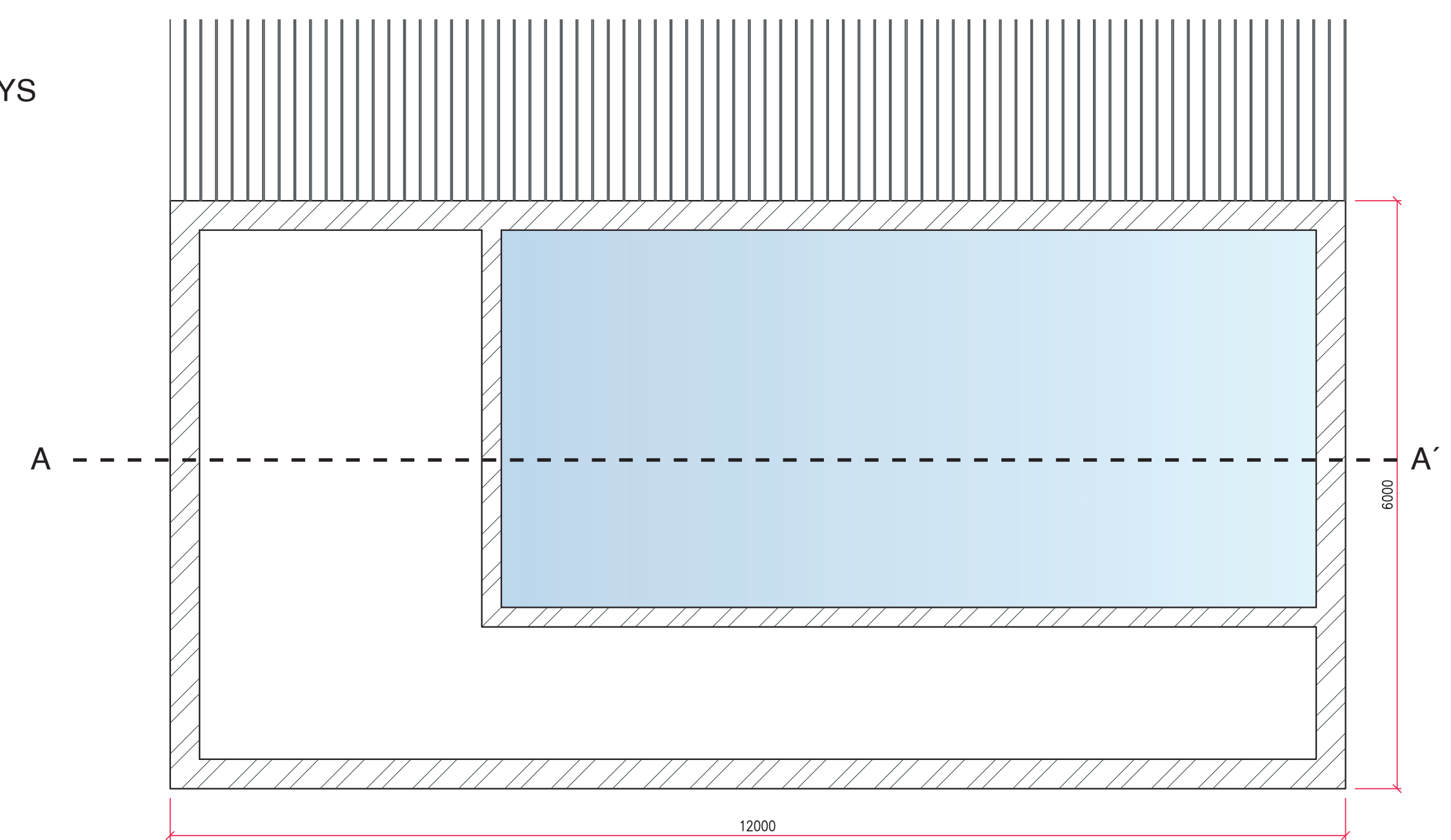
0 1 5 10 m

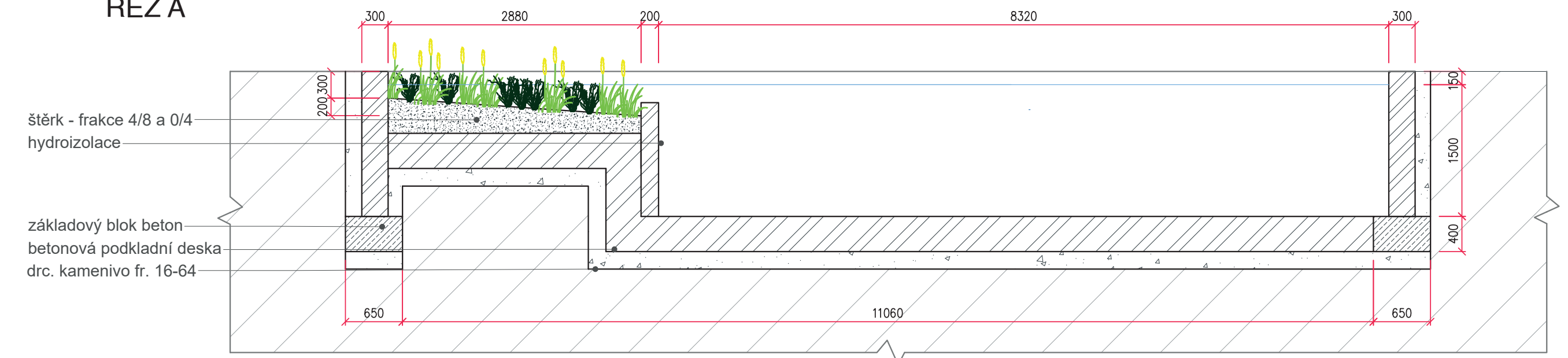
74

Obrázek č. 140: Řezopohled B-B', zdroj: Autorka práce

PŮDORYS

ŘEZ A

0 1 2 m 1:60

75

Obrázek č. 141: Technický detail, zdroj: Autorka práce

5.12 MOBILIÁŘ

Představa mobiliáře k zahradě byl vytvořen v rámci předmětu Výtvarná tvorba V, pod vedením pana doc. akad. soch Aleše Hnízdila

CÍLEM bylo vytvořit mobiliář v rámci návrhu rodinné zahrady v Proseči pod Ještědem, která se nachází v podhorském prostředí Ještědsko-kozákovského hřbetu v okrese Liberec na severu Čech.

DŮM je navržen architektem Vladimírem Baldou a byl postaven v roce 2006. Má půdorysný tvar široce rozevřeného „V“ a rozděluje dům na dvě části – hmotově, funkčně i materiálůvě.

- západní křídlo – dřevostavba, hlavní obytné místnosti
- zbývající část stavby vyzděna z betonových bloků

MATERIÁLY byly vybrány s ohledem na lokalitu a její tradice. Jako hlavní prvek jsem zvolila libereckou žulu, která se v oblasti těží a je velmi zajímavým materiálem.

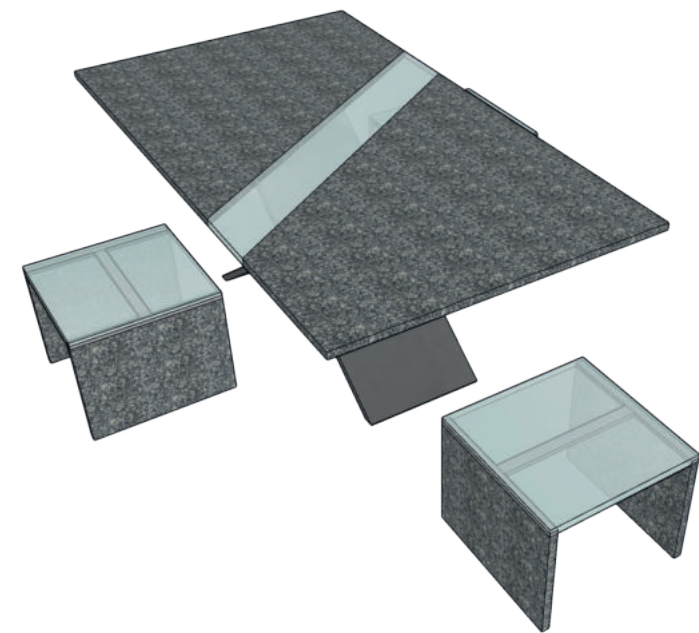
Druhým hlavním materiálem je sklo, s odkazem na tradici průmyslu kraje. Spojení těchto materiálů reaguje na specifika architektury domu, kdy jsou propojeny na první pohled odlišné a neslučitelné materiály – dřevo a beton.

PROVEDENÍ – hlavní deska stolu je z jizerské žuly, kontrastně prořezána sklem. Tyto desky budou propojeny systémem drážky a rybiny. Nohy stolu jsou pro zachování jednoduchosti z tmavého basaltu, provrtány a slepeny. K použití basaltu mě inspirovala národní přírodní památka Čertova zeď, nacházející se nedaleko místa návrhu – Proseče pod Ještědem. Dvě žulové desky sedáku pod sklem jsou zpevněny ocelovým zavětrováním tvaru H, pro udržení pevnosti.

Jedná se spíše o představu mobiliáře. V případě realizace mobiliáře by k vymyšlení provedení byli přizváni odborníci.

Obrázek č. 142: Stůl a sedáky – pohled z boku, zdroj: Autorka práce

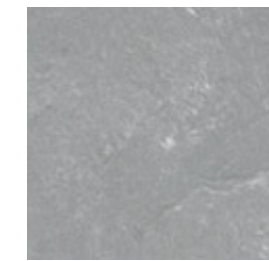
Obrázek č. 143: Stůl a sedáky – horní pohled, zdroj: Autorka práce

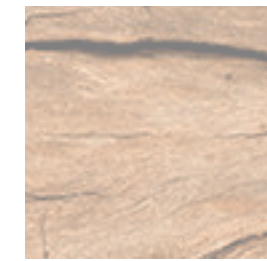
liberecká žula

sklo

basalt

dřevo

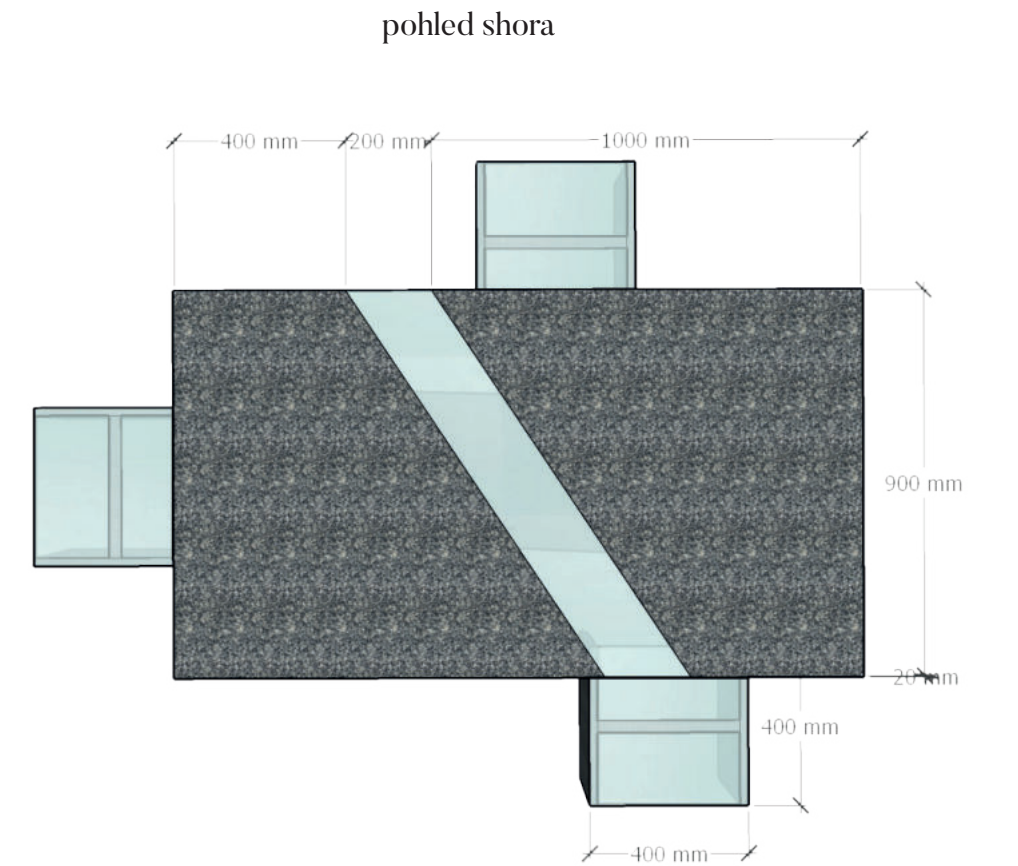

beton

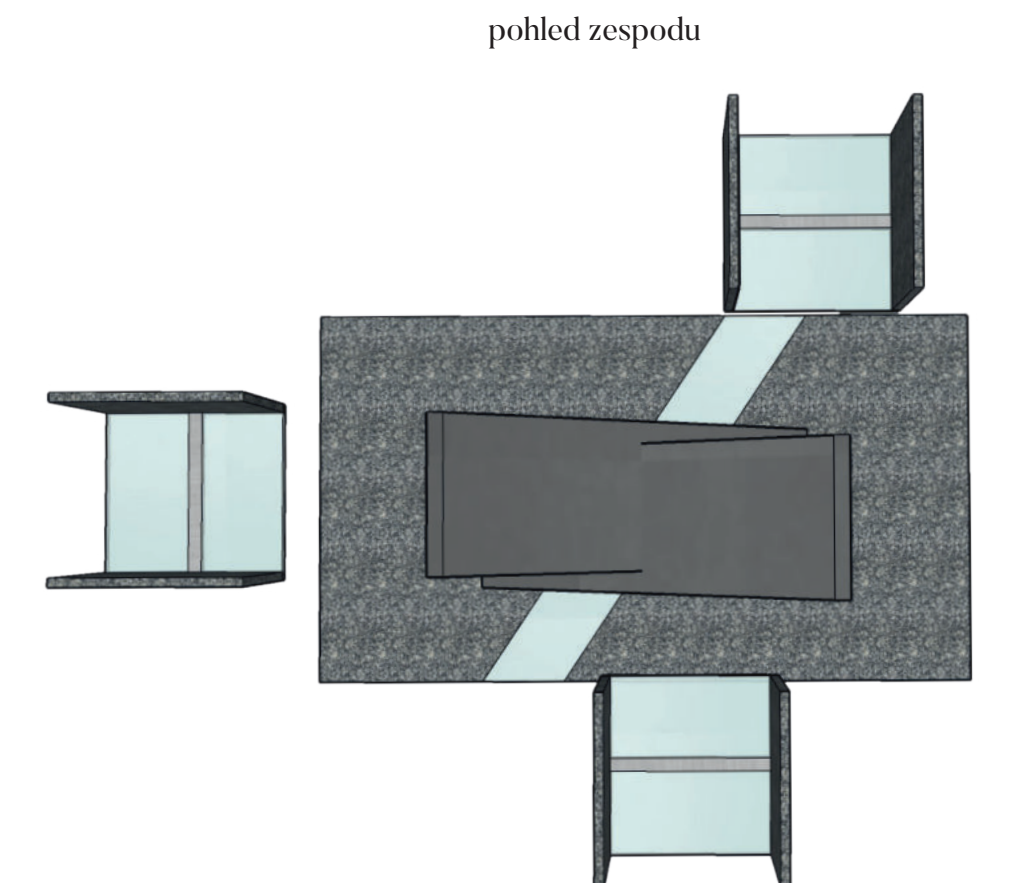
Obr. č. 144–148 : Materiály, zdroj: Pinterest

Obrázek č. 149: Vizualizace – stůl a sedáky, zdroj: Autorka práce

Obrázek č. 150: Stůl a sedáky – pohled shora, zdroj: Autorka práce

Obrázek č. 151: Stůl a sedáky – pohled zespodu, zdroj: Autorka práce

5.13 PRŮVODNÍ ZPRÁVA

ČSN 83 9041 Technologie vegetačních úprav v krajině,

PŘÍSLUŠNÉ NORMY

- ČSN 83 9011 – Technologie vegetačních úprav v krajině – Práce s půdou

- ČSN 83 9062 – Ochrana stromů, porostů a vegetačních ploch při stavebních pracích

- ČSN 83 9001 – Sadovnictví a krajinářství – terminologie – Základní odborné termíny a definice

- ČSN 83 9021 – Technologie vegetačních úprav v krajině – Rostliny a jejich výsadba

- ČSN 83 9051 – Technologie vegetačních úprav v krajině – Rozvojová a udržovací péče o vegetační plochy

- ČSN 83 9031 – Technologie vegetačních úprav v krajině – Trávníky a jejich zakládání

- SPPKA 01 002 2014 – Ochrana dřevin při stavební činnosti

- SPPKA 02 001 2013 – Výsadba stromů

- SPPKA 02 002 2013 – Řez stromů

- SPPKA 02 003 2014 – Výsadba a řez keřů a lián

- ČSN 46 4701 Malé rostliny květin pro venkovní výsadbu

- ČSN 46 4920 – Listnaté dřeviny

- ČSN 46 4930 – Listnaté keře

- ČSN 46 4750 – Trvalky a skalničky

- ČSN 46 4751 – Cibule a hlízy květin

- SPPK D02 003 01: 2014 Péče o travní společenstva,

- SPPK D02 004:2015 Kosení

OCHRANA STÁVAJÍCÍCH DŘEVIN

Při stavebních pracích probíhajících v blízkosti vzrostlých dřevin dbáme příslušných norem a určených postupů, aby se zajistila jejich řádná ochrana, aby nedošlo k možným poškozením, jako třeba narušení kořenového systému či utužení půdy v oblasti zasakovacího radiu kořenového balu. Bude vytyčena ochranná zóna stromu, vyplývající z rozměrů koruny stromu a chráněný kořenový prostor dřevin, který určíme rozšířením okapové linie koruny o 1,5 m (vyplývá z normy ČSN 83 9061 – Ochrana stromů, porostů a vegetačních ploch při stavebních pracích). Dřeviny ochraňujeme instalací oplocení a stavebními pracemi. Veškerá manipulace s materiály na pozemku se nesmí odehrávat blíže, než 1 metr od náběhů kořenové zóny. Tato ochrana oplocením nesmí být v průběhu prací přemístěna či odstraněna. Při výkopových pracích nesmí být přerušeny kořeny nad tloušťku 30 mm, ale pokud k tomu dojde, je třeba ránu ošetřit následujícím způsobem: rána musí být hladká, případně dodatečně začištěná, zamazaná růstovým stimulem a zabezpečená proti hnilobě, vyschnutí a vymrzání. Při obnažení řezu déle než 24 hodin se doporučuje kořen mulčovat, aby se udržela jeho přirozená vlhkost. Všechny postupy se řídí pravidly, která vyplývají z ČSN a v případě nejasností postupu je vhodné kontaktovat specialistu v tomto oboru. V případě nedodržení těchto pokynů dochází k poškození, ztrátě vitality, prosychání, onemocnění nebo uhynutí dřeviny. Veškeré práce budou dozorovány odborným pracovníkem.

Ochranná pásma se stanoví ve směru evidentně stranově limitovaného prokořenitelného prostoru – v blízkosti stávající pevné překážky. Stanoví se jako kruhová plocha o poloměru daném násobkem průměru kmene ve výčetní výšce a následujícího koeficientu, daného zařazením stromů do kategorie:

Kategorie dřevin pro stanovení ochranných pásem kolem jednotlivých dřevin:

A – stromy vysoké hodnoty a kvality, určené jednoznačně pro zachování a ochranu, koeficient 10 (jednostranné ovlivnění) a 13 (z více stran)

B – stromy střední hodnoty a kvality s doporučením jejich zachování, koeficient 7 pro obě možnosti

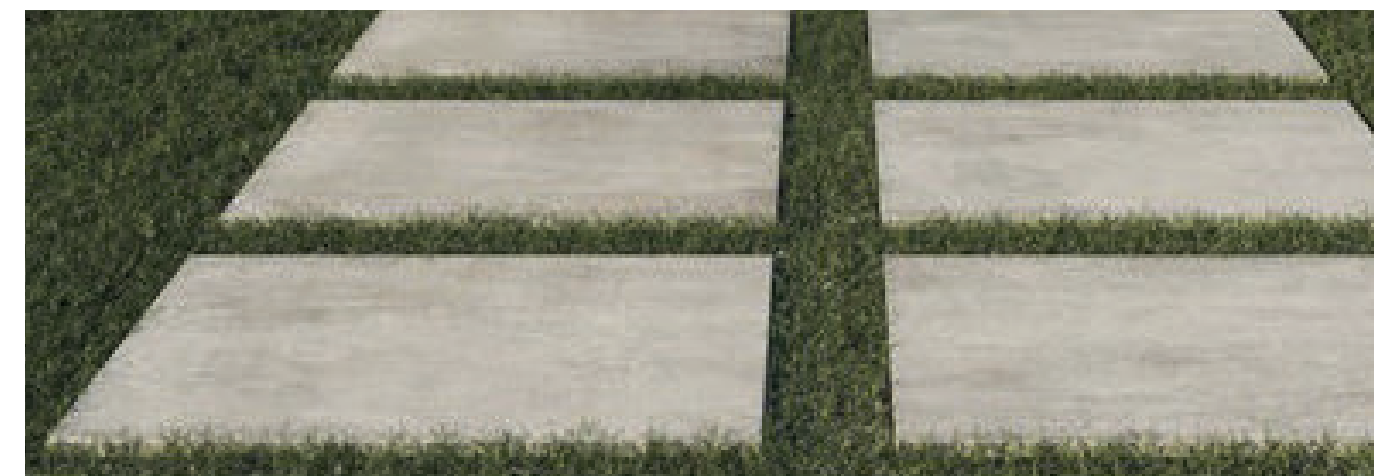
C – stromy nízké hodnoty a kvality s možností přesazení, případně odstranění dle požadavků stavebního záměru, koeficient 5 pro obě možnosti

D – stromy doporučené pro odstranění bez ohledu na stavební záměr

(„Standard – Ochrana dřevin při stavební činnosti“ n.d.)

CESTY Z NÁŠLAPŮ

Vyznačíme místa, kam šlapáky budeme pokládat, měříme 60–70 cm od středu šlapáku – na délku kroku. Odstraníme travní drn, podklad vyčistíme, urovnáme a zhutníme zemní pláň. Položíme vrstvu cca 10 cm hrubšího štěrku, poté jemnějšího štěrku a písku. Každou vrstvu hutníme. Nakonec položíme šlapáky tak, aby plocha nášlapu byla cca 2 cm pod úroveň trávníku.

Obrázek č. 152: Betonové šlapáky, zdroj: Hornbach

Obrázek č. 153: Dřevěné šlapáky, zdroj: Bydlo

MLATOVÁ PLOCHA OHNIŠTĚ

Nejprve připravíme podloží budoucí mlatové plochy. Je nutné odstranit zeminu z vyznačené plochy, vyčistit ji, urovnat a dokonale zhutnit. K ohraničení prostoru bude použita obruba ocelová pásovina. Je-li potřeba, vytvoříme drenáž na odvod vody. Na zhutěnou zeminu položíme geotextilii, která zabrání vzniku nepropustného jílu. Nanese první nosnou vrstvu štěrkodrti frakce 0–32 mm o celkové tloušťce 15 cm, urovnáme postupně hutníme. Nakonec nanese lomovou prosívku frakce 0–4 mm v tloušťce 4 cm a opět uhtníme.

Obrázek č. 154: Mlatový povrch, zdroj: Zahrada Web

Tabulka č. 7: Výkaz výměr, zdroj: Autorka práce

Položka	MJ	Výměra
Původní asfaltová cesta	m ²	145
Betonové šlapáky	m ²	16
Dřevěné nášlapy	m ²	20
Mlatová plocha ohniště	m ²	24,6
Dřevěná terasa	m ²	80
Trávník	m ²	1100
Květnatá louka	m ²	400
Plocha trvalkových zvisadeb	m ²	75
Počet nových dřevin	ks	23
Vyvýšené záhony	m ²	10
Biotop	m ²	72

VÝSADBA STROMŮ

Všechny rostliny mají právo na dostatečný životní prostor, dostatek vody a živin, slunečního svitu, tepla, vzduchu a vhodnou péstební péči. Při veškeré manipulaci a práci s rostlinami je třeba vycházet z těchto práv. Vyberáme stromy, které byly přesazeny 3 – 7x a pěstované v klimatických podmínkách podobných našim. Kořenový bal nesmí jevit známky poškození, měl by být srpávně rokořeněný, koruna by měla být pravidelná. Celkově by rostlina neměla jevit žádné známky onemocnění. Dřeviny by měly být vysazeny co nejdříve po transportu do předem vyhloubených jam. Pokud to není možné, lze je na stanovišti uchovat po dobu 48h za určitých podmínek.

Výsadbová jáma a následná výsadba dřevin by měla vypadat následovně:

- Hloubka výsadbové jámy by měla odpovídat kořenovému balu, šířka by měla odpovídat 2 až 3 násobku balu.
- Strany by měly být vyhloubeny zkoseně (v poměru 1:2:5 a více). Povrch stran by měl být rozrušen, aby bylo kořenům usnadněno prorůstání.
- Na dno jámy bude je nasypána vrstva původní zeminy, na kterou bude uložen strom.
- Bal je usazen tak, aby kořenový krček stromu vyčníval těsně nad terénem.
- Kolem jámy budou zatlučeny dřevěné kůly, které zajistí stabilitu kořenového balu. – Jáma je zasypána směsí původní zeminy a substrátu, v poměru 1:1 (50% výměna půdy), přičemž je zemina neustále přihutňována před přisypáním nových vrstev a dostatečně prolévána vodou do otevřené jámy, aby bylo zamezeno vzniku vzduchových kapes.
- Mezi poslední vrstvy je možné přimíchat jediné šetrná hnojiva s postupně uvolňujícími účinky.
- Nad konečnou vrstvou je vytvořena závlahová mísa. Voda pro závlahu, je čerpána z vlastních zdrojů.
- Kmen stromu je obalen rohoží či jutou, aby bylo zabráněno výparu a poškození kmene.

VÝSADBA KEŘŮ

Výsadba keřů je obdobná, jako výsadba stromů a je podřízena stavu rostliny. Před výsadbou půdu řádně připravíme a odplevelíme, následně vysadíme sazenici do předem připravené jámy o velikost 1,5 násobku kořenového balu. Hloubka je podřizována potřebám jednotlivých druhů. Výsadbu provádíme nejlépe napodzim. Sazenice keřů musí být zdravé, bez známek poškození kmene a kosterních větví s vyzrálými výhony, bez chorob a škůdců. Musí odpovídat charakteristickým znakům daného taxonu. Zemní bal musí být přiměřeně velký, nerozpadavý. Obsah kontejneru musí být dostatečně prokořeněný. Kvalita a složení substrátu v balu či kontejneru musí odpovídat nárokům pěstovaných taxonů. Keře musí mít dobře rozvětvené hlavní výhony. Při výsadbě dochází k umístění kořenového krčku nebo rozvětvení rostliny do úrovně terénu nebo mírně pod něj. Dřeviny s balem i prostokořenné je zpravidla nutné vysazovat v době vegetačního klidu do nezamrzlé půdy. Vysazujeme na

podzim. Po výsadbě skupin keřů je nutno půdu mezi nimi nakypřit. Po výsadbě provedeme řádnou závlahu, na kterou je možné využít vodu na pozemku.

VÝSADBA TRVALEK

Hrnkované a kontejnerované rostliny se mohou vysazovat po celý rok, pokud není zmrzlá půda. Před výsadbou je nutno vytýčit záhon, a půdu smísit s kompostem a prokypřit. Vysazujeme do předem vyhloubených jamek s šířkou 1,5x větší než je kořenový systém rostliny. Hloubku výsadby musíme přizpůsobit danému rostlinnému druhu. Trvalky můžeme zamulčovat kůrou nebo říčním kamenivem a dostatečně zalijeme.

VÝSADBA CIBULOVIN

Cibuloviny budou rozmístěny v trvalkových výsadbách dle osazovacího plánu ve skupinách po minimálně 15 kusech. Cibule vysadíme do předem vyhloubených jamek, hloubka závisí na jednotlivém druhu –5 –10 cm. Výsadbu provádíme v období září/říjen.

ZALOŽENÍ KVĚTNATÉ LOUKY

Bude proveden ruční přímý výsev osiva na předem připravenou plochu. Součástí výsevu je také zapravení osiva do 10mm a následné uvalení povrchu. Při manipulaci se směsí semen je třeba ji průběžně míchat, aby nedošlo k samotřídění semen dle fyzikálních vlastností. Výsevní množství je závislé na typu směsi, pohybuje se mezi 2–20g/m². Založení provedeme na jaře nebo na podzim (Hamata 2014).

DOKONČOVACÍ PÉČE

Dokončovací péči provádíme do doby převzetí projektu zadavatelem. Tato péče je potřebná, aby se zaručil správný vývoj a zapojení provedené výsadby.

Jedná se o následující činnosti:

- Závlaha – brzy ráno, nebo po západu slunce, udržení celkové půdní vlhkosti
- Pletí rostlin
- Čištění rostlin
- Případná výměna uhynulých jednců
- Čištění záhonů
- Kontrola kotvicích prvků
- Srovnávací řez keřů
- Oprava případných nedostatků
- Případné hnojení, prováděné dle ČSN 839051

Předání provádíme po úspěšném ujetí rostlin – U dřevin úspěšné ujetí poznáme dle růstu letorostů. U trvalek dle růstu a jejich zakořenění nebo vyrašení nových kusů. První seč květnaté louky provedeme při výšce 20–30 cm na výšku 8–10 cm, aby došlo k potlačení jednoletých plevelů v porostu a vývinu pomaleji rostoucích druhů. K seči použijeme lištovou žací sekačku nebo ruční kosu, případně rotační žací sekačku, ale vždy s dobře naostřenými noži, aby nedošlo k vytažení rostlin z půdy.

ROZVOJOVÁ PÉČE

Tato péče se provádí od doby převzetí projektu zadavatelem, do plného rozvinutí výsadeb, aby bylo docíleno plné funkce navrhované výsadby. Provádí se kontrola výsadeb, hnojení, řez stávajících stromů (zdravotní, bezpečnostní, odstranění výmladků) a nově vysázených skupin keřů (tvarování řezem, výchovný řez), odstranění suchých částí rostlin nebo částí, které omezují jiné rostliny v jejich růstu, pravidelná závlaha, pravidelné přihnojování, pravidelné pletí (4x ročně) a kypření půdy, dosazení nových rostlin při odumření, pravidelné sečení travních ploch (3x ročně, hmotu po posečení kompostovat), ochrana rostlin před mrazem zakrytím. Průběžně kontrolujeme pevnost kotvení výsadeb, aby byl zabezpečen správný růst. Odstranění kotvení provedeme dva roky po výsadbě. V případě hnojiv musí být využito pouze pozvolně uvolňujících se látek, které po zálive nebudou splavovány do okolí krajiny,

Seč květnaté louky bude prováděna v červnu a v září 2–3x ročně se současným sběrem odstranění travní hmoty. U starších porostů se rývá na jaře vyhrabání stařiny hráběmi (Hamata 2014)..

MATERIÁLOVÁ SPECIFIKACE POUŽITÝCH PRVKŮ

LAVICE

Budou vyhotoveny sedací kvádry z dubového dřeva. Rozměry jednotlivých lavic se liší dle umístění. Nejčastěji budou v rozměrech 45x45 a délkou 200 cm. Ty budou umístěny kolem ohniště na mlatovou plochu a k záhonu.

Obrázek č. 155: Lavice z dubového dřeva, zdroj: S–bazar

VYVÝŠENÉ ZAHONY

Montáž záhonů proběhne dle návodu podle konkrétního výrobu. Do vnitřní strany bude následně přichycena nopová fólie. Výplň záhonu bude tvořit 1/6 dřevité hmoty, 1/6 hnoje, 1/3 výsadbového substrátu a 1/3 zeminy („Kokoza“ n.d.). Záhony následně budou osázeny sortimentem na přání klienta. Doporučuje se vysadit kuchyňské bylinky, drobné bobulovité ovoce, zelenina či květiny k řezu.

Obrázek č. 156: Vyvýšené záhony, zdroj: Pinterest

5.14 ORIENTAČNÍ ROZPOČET

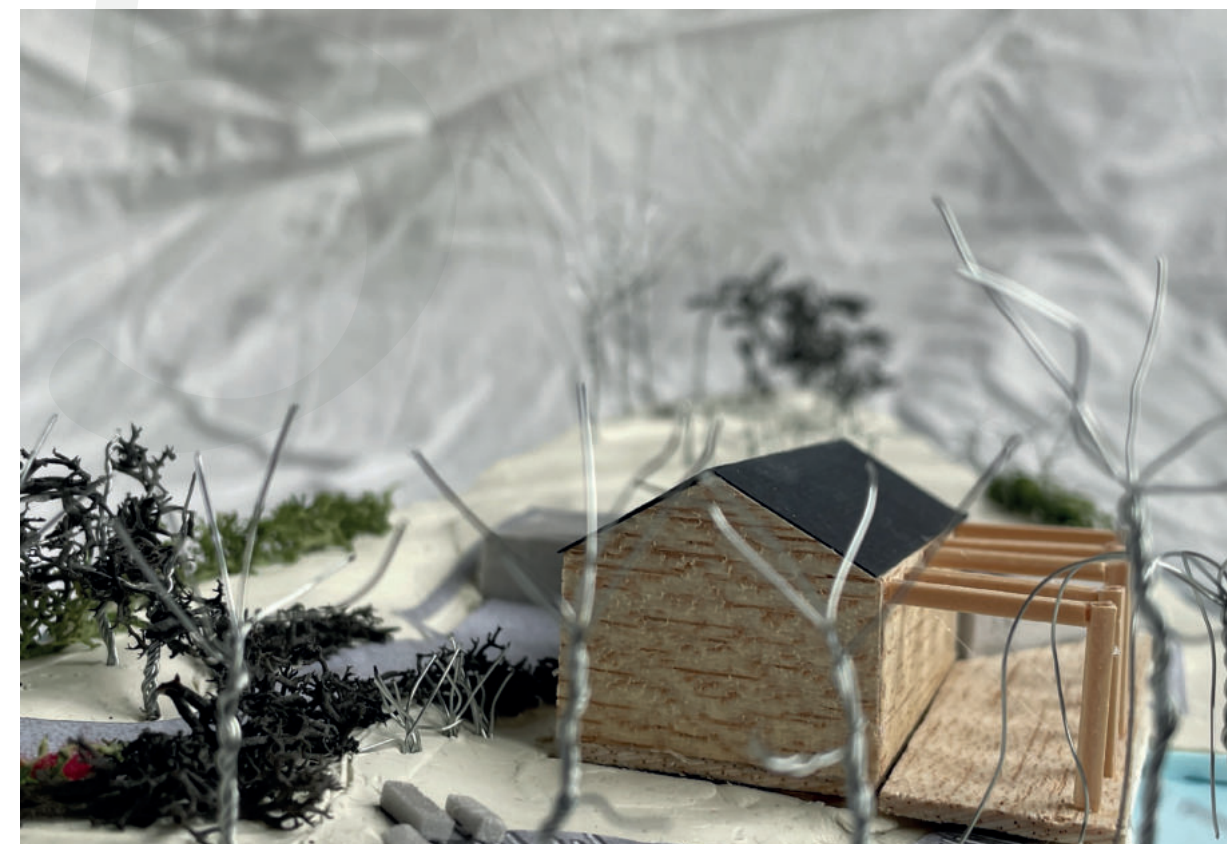
Tabulka č. 8: Orientační rozpočet, zdroj: Autorka práce

Popis	Poznámka	MJ	Množství	Cena celkem
KÁCENÍ A BOURÁNÍ				
Kácení stromů a keřů	Vč. Štěpkování, odstranění pařezu a kořenů	ks	49	80 000,00 Kč
Bourání	Schodišťových stupů	m	15	15 000,00 Kč
Skládkovné odpadu	Vč. Odvozu a uložení odpadu na skládku	t	95	41 000,00 Kč
TERÉNNÍ ÚPRAVY				
Založení šlapákových cest	Vč. Vytyčení, sejmutí drnu, výkopu zeminy, hutnění, kladení šlapáků	m ²	60	70 000,00 Kč
Založení mlatové plochy		m ²	25	20 000,00 Kč
Materiál (šlapáky, štěrk)		m ³	90	60 000,00 Kč
Založení jezírka	Vč. Terénních úprav a materiálu	m ²	72	500 000,00 Kč
ZALOŽENÍ VEGETAČNÍCH PLOCH				
Výsadba stromů a keřů	Vč. Vytyčení, hloubení jam, substrátu a ochranného materiálu	ks	23	35 000,00 Kč
Založení trvalkových záhonů	Vč. Vytyčení a rozmístění, sejmutí drnu, úpravy půdy, hloubení jamek, substrátu a ošetření rostlin	m ²	75	60 000,00 Kč
Založení trávníku na místech poškozených stavbou	Vč. Odplevelení, odstranění drnu, úpravy terénu, substrátu, osiva, povýševové péče a materiálu, odvozu odpadu	m ²	400	65 000,00 Kč
Založení květnaté louky	Vč. Odplevelení, odstranění drnu, úpravy terénu, substrátu, osiva, povýševové péče a materiálu, uložení a odvozu odpadu	m ²	400	150 000,00 Kč
ROSTLINNÝ MATERIÁL				
Dřeviny		ks	23	35 000,00 Kč
Trvalky		ks	266	25 000,00 Kč
Cibuloviny		ks	320	5 000,00 Kč
Výsadba do vyvýšených záhonů		m ²	10	50 000,00 Kč
DALŠÍ MATERIÁL				
Vyvýšené záhony		ks	5	35 000,00 Kč
Mobiliář				200 000,00 Kč

Celková orientační cena: 1 396 000,00 Kč

5.15 MODEL

06 DISKUZE

Neexistuje jednotný a jediný správný postup při návrhu rodinné zahrady. Metody a výstupy jednotlivých tvůrců se diametrálně liší, dle jejich preferencí, přístupu, ale i osobního kreativního způsobu vyjádření. Velkou roli vždy v návrhu hrají také zadavatelé a vlastníci zahrady. Často mají lidé nerealistické představy o návrhu zahrady, ceně jejího zpracování a realizace, či množství věcí, které by chtěli zkombinovat. Může se ale také stát, že mají svou jasnou představu, kterou nedokáží však sami vyjádřit, a proto s návrhem nikdy nebudou spokojeni. Je nemalým úkolem právě krajinářských architektů či zahradních designérů za těchto všech podmínek vytvořit návrh, který bude, pokud možno, vyhovovat všem těmto proměnným se svým autorským otiskem.

Přístupy k vytváření návrhu se napříč tvůrci může velmi lišit. Může to být ekologický přístup, přístup zaměřený na současné trendy, bezúdržbovost, či naopak okrasná zahrada vyžadující intenzivní péči. Zahrada může být přírodní, moderní, městská či venkovská... Vždy by ale zahrada měla vypadat tak, aby odpovídala potřebám jejího vlastníka, aby ji hojně využíval a miloval. Každá zahrada je jedinečná, postupem času se vyvíjí a mění. Ale především, zahrada je pro lidi.

V závěru literární rešerše jsou uvedeny další dva příklady návrhu rodinné zahrady v Proseči pod Ještědem od studentek, vypracované v rámci Ateliéru B4 (2020). Martina Holíková nahradila většinu jehličnatých dřevin listnatými a do dolního cípu zahrady navrhla oválné jezírko. To je však na okraji pozemku a blízko komunikace. Ve východní horní části zahrady navrhla samostatně stojící altán. Naproti tomu jsem ve svém návrhu umístila jezero přímo k terase domu, abych vytvořila hezký pohledový prvek přímo z interiéru domu. Poloha také umožňuje výhled do krajiny a zachování soukromí. Žádné další stavby jsem na pozemek neumísťovala.

Andrea Šupová se v návrhu zaměřuje na použití místní flóry a prvků z liberecké žuly. Do zahrady umísťuje několik velkých kamenů. Místo s ohništěm navrhla na západní stranu vedle domu. Ve svém návrhu jsem plochu s ohništěm umístila na střešní část zahrady, aby během setkávání u ohně byl poskytnut výhled do celé krajiny. Tuto plochu jsem zasadila do travinového záhonu, pro zvýšení estetické působnosti a vytvoření útulného odclonění.

07 ZÁVĚR

Na základě literární rešerše jsem vypracovala porovnání definic témat řešených v bakalářské práci a zabírala se tématy spojených s rodinnými zahradami.

V části zhodnocení podkladových údajů byl proveden rozbor dostupných podkladů území, přírodní podmínky okolí, širší vztahy, ale také analýza samotného pozemku návrhu, k němuž jsem vypracovala grafické přílohy.

Ve vlastním návrhu jsem s pomocí rad pana doc. Jebavého vypracovala studii návrhu rodinné zahrady v Proseči pod Ještědem u „Domu na ještědském hřebeni“ od pana Ing. Arch. Baldy. Tato studie je prezentována několika grafickými výstupy obsažených v této práci, plakátem formátu A1 a malým modelem zahrady.

08 LITERATURA

Balatka B, Demek J, Mackovčín P. 2006. Zeměpisný lexikon ČR: Hory a nížiny. 2. Aopk ČR, Brno.

Bína J, Demek J. 2012. Z nížin do hor: Geomorfologické jednotky České republiky. 1. Academia, Praha.

Bradley–Hole C, Griffiths M. 2007. Making the modern garden. First. The Monacelli Press, New York.

Cooper D. 2006. A Philosophy of Gardens. 1. CLARENDON PRESS, Oxford.

Člověk jako tvůrce a uživatel prostoru: Dny zahradní a krajinářské tvorby: 26.–28. listopadu 2008. 1. Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu, Praha.

Dee C. 2001. Form and Fabric in Landscape Architecture: Visual Introduction. 1st. Taylor & Francis, London.

Dlouhý B. 2004. Architektura zahrady. 1. Computer Press, Brno.

Hamata M. 2014. Zakládání a péče o vybrané vegetační prvky. první. Česká zemědělská univerzita v Praze, Praha.

Hartl P, Hartlová H. 2010. Velký psychologický slovník. 4. Portál, Praha.

Holden R, Liversedge J. 2014. Landscape Architecture: An Introduction. First. Laurence King Publishing Ltd, London.

Hutchison E. 2016. Drawing for Landscape Architecture: Sketch to Screen to Site. 2nd. Thames & Hudson, New York.

Kingsbury N, Browne N. 2009. Natural Garden Style: Gardening Inspired by Nature. 1st. Merrell Pub Ltd, London.

Kroupa J. 2004. Dějiny a teorie zahradního umění. 1. Masarykova univerzita v Brně, Filozofická fakulta, Brno.

Leffler F, Frcalová T. 2017. Žijte ve své zahradě:: inspirace pro současnou zahradu. První. Host, Brno.

Máchová J. 1974. Duševní hygiena rodinného života. Avicenum, Praha.

Mareček J. 1992. Zahrada. 2 edition. Nakladatelství NORIS, Praha.

McLeod V. 2008. Detail in Contemporary Landscape Architecture. 1st. Laurence King, London.

Miller M. 1993. The Garden as an Art. 1. SUNY Press, New York.

Naučný slovník zemědělský: w–ž. 1992. Naučný slovník zemědělský: w–ž. 1 edition. Ústav vědeckotechnických informací pro zemědělství, Praha.

Oudolf P, Kingsbury N. 2013. Planting: A New Perspective. 1st. Timber Press, Portland.

Petrusek M. 1996. Velký sociologický slovník: II. svazek P–Z. 1. Vydavatelství Karolinum, Praha.

Phaidon E, Musgrave T, Chivers R, Richardson T. 2021. The Garden Book: Revised & Updated Edition. 2nd. Phaidon, London.

Phillips J. 2020. Oxford studijní slovník: výkladový slovník angličtiny s českým překladem. 2nd. Oxford University Press, Oxford.

Richardson T. 2011. Futurescapes: designers for tomorrow’s outdoor spaces. 1st. Thames & Hudson, London.

Sobotková I. 2007. Psychologie rodiny. Vyd. 2., přepracované. Portál, Praha.

Sobotková I. 2012. Psychologie rodiny. 3. Portál, Praha.

Spirn A. 1985. The Granite Garden: Urban Nature And Human Design. 1985 edition. Basic Books, University of Pennsylvania.

Standard – Ochrana dřevin při stavební činnosti. (n.d.). Standard – Ochrana dřevin při stavební činnosti.

Stejskalová J, Řeháková I. 2015. Architektura moderních zahrad. 1. Grada Publishing, U Průhonu 22, Praha 7. Sydney Hornby A, Parkinson D, Phillips P, Ashby M, Turnbull J, Lea D. 2010. Oxford advanced learner’s dictionary. 8th. Oxford University Press, Oxford.

Šonský D. 2009. Moderní zahrady. 2. Computer Press, Brno.

Šupová A. 2020. Rodinná zahrada: Proseč pod Ještědem. Ateliér B4. Praha.

Thacker C. 1985. The History of Gardens. First. University of California Press, Berkeley and Los Angeles. Thomas R. 1963. The Bread of Truth. 1. Rupert Hart–Davis, London.

Trávniček F, Váša P. 1937. Slovník jazyka českého. František Borový, Praha.

Treib M. 1993. Modern Landscape Architecture: A Critical Review. 1st. The MIT Press, Berkeley.

Treib M, Tichá J. 2017. Architektura a krajina: texty o moderní a současné architektuře VII. 1. Zlatý řez, Praha.

Treib M, Gillette J, Herrington S, Olin L. 2011. Meaning in Landscape Architecture and Gardens: Four Essays, Four Commentaries. 1st. Routledge, Abingdon and New York.

Veličková M, Velička P, Pištěk P. 2020. České zahrady. 1. Kant, Praha.

Vernon S, Tennant R, Garmory N. 2009. Landscape Architect’s Pocket Book. 1st. Architectural Press, Oxford.

Výrost J, Slaměník I. 2008. Sociální psychologie. Grada, Praha.

Waterman T. 2015. The Fundamentals of Landscape Architecture. 2nd. Fairchild Books, London.

Waymark J, Tyssot G, Mosser M. 2000. The History of Garden Design: The Western Tradition from the Renaissance to the Present. 1st. Thames & Hudson, London.

Whiston Spirn A. 1998. The Language of Landscape. 1. Yale University Press, New Haven and London.

Wilhelmová D, Damec J. 2020. České zahradní umění a krajinářská architektura 19. a 20. století v kontextu světového vývoje (1850–2000): katalog výstavy. 1. Mendelova univerzita v Brně, Brno.

Wilson A. 2005. Influential Gardeners: The Designers Who Shaped 20th–century Garden Style. New edition. Mitchell Beazley, London.

Stibral K, Dadejík O, Staněk J, Zuska V. 2012. Zahrada: přirozenost a umělost: (krása, krajina, příroda IV). 1. Dokořán, Praha.

ELEKTRONICKÉ ZDROJE

Archiweb: Dům na ještědském hřebeni. (n.d.). Archiweb: Dům na ještědském hřebeni. Available from https://www.archiweb.cz/b/dum-na-jestedskem-hrebeni (accessed 2023–04–20).

Bydlení pro každého. (n.d.). Bydlení pro každého. Available from https://zahrada.bydleniprokazdeho.cz/zahrada/koupaci-jezirko-v-zahrade.php (accessed 2023–04–20).

Český statistický úřad. 2022. Český statistický úřad. Available from https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112022 (accessed 2023–04–20).

Holíková M. 2020. Autorská kniha: Ateliér B4 – rodinná zahrada. Ateliér. Praha. Available from https://0c09396b–8eb5–4509–9f4f–be6e44bf55d9.filesusr.com/ugd/905f6f_e6b40a297fe9400a9edbc1451e5fba87.pdf (accessed 2023–04–21).

ISOP. (n.d.). ISOP. Available from https://portal.nature.cz/redlist/v_cis_habitat.php?akce=view&id=45 (accessed 2023–04–20).

Kokoza. (n.d.). Kokoza. Available from https://eshop.kokoza.cz/vyvysene-zahony (accessed 2023–04–20).

Leffler F, Mrhálková E. (n.d.). Flera. Pagein . Available from https://www.flera.cz/nase-prace/zahrada-v-jizerskych-horach/ (accessed 2023–03–29).

Leffler F, Šindlarová M. (n.d.). Flera. Pagein . Available from https://www.flera.cz/nase-prace/zahrada-v-orlickych-horach/ (accessed 2023–03–29).

Moravcová M, Vybíralová L. (n.d.). Pagein TERRA FLORIDA. Available from http://www.terraflorida.cz/cs/realizace/rodinna-zahrada-bykovice/ (accessed 2023–03–22).

Obec Proseč pod Ještědem. 2023. Obec Proseč pod Ještědem. Pagein Obec Proseč pod Ještědem. Antee, Český Dub. Available from https://www.ppj.cz/ (accessed 2023–02–03).

Pelech L, Jiránek T, Velička P. (n.d.). new visit. Pagein . Available from https://www.newvisit.cz/trutnov-dum-nad-udolim-p18954/?cid=1278 (accessed 2023–03–22).

Pladias. (n.d.). Pladias. Available from https://pladias.cz/vegetation/overview (accessed 2023–04–20). Reid G. 1987. Landscape Graphics: From concept sketch to presentation rendering. 1st. The Architectural Press, New York.

Rodina. 2022. Rodina. Pagein Wikipedia: the free encyclopedia. Wikimedia Foundation, San Francisco (CA). Available from https://cs.wikipedia.org/wiki/Rodina#Definice_rodiny_v_pr%C3%A1vn%C3%ADm_%C5%99%C3%A1du_%C4%8Cesk%C3%A9_republiky (accessed 2022–09–21).

Šlapal F. (n.d.). hipposdesign. Pagein . Available from https://www.hipposdesign.com/projekty/rodinny-dum-tehov (accessed 2023–03–23).

Available from https://0c09396b–8eb5–4509–9f4f–be6e44bf55d9.filesusr.com/ugd/905f6f_83d86807dd1a4099b4e8d6894d53adb3.pdf (accessed 2023–04–21).

Význam slova. (n.d.). Význam slova. Available from https://www.vyznam-slova.com (accessed 2023–04–21). 89

09 SEZNAM OBRÁZKŮ

1: Podhůří Jizerských hor, zdroj: autorka práce
2: Podhůří Jizerských hor, zdroj: autorka práce
3: Vertikální zahrada, zdroj: www.slate.com
4: Zahrada se skleníkem, zdroj: www.pinterest.com
5: Zahradní postel, zdroj: www.pinterest
6: Přírodní zahrada, zdroj: www.pinterest
7: Pohled do zahrady – Býkovice, zdroj: terraflorida.cz
8: Půdorys zahrady v Býkovicích, zdroj: České zahrady
9: Zahradní jezero – Býkovice, zdroj: terraflorida.cz
10: Kamenná zídka – Býkovice, zdroj: terraflorida.cz
11: Půdorys zahrady v Trutnově, zdroj: České zahrady
12: Zákoutí zahrady – Trutnov, zdroj: České zahrady
13: Pohled do zahrady – Trutnov, zdroj: www.newvisit.cz
14: Dům se zahradou – Trutnov, zdroj: www.newvisit.cz
15: Terén u domu– Jindřichohradecko, zdroj: České zahrady
16: Půdorys zahrady na Jindřichohradecku, zdroj: www.mparch.cz
17: Vodní prvek – Jindřichohradecko, zdroj: České zahrady
18: Jezero u domu– Jindřichohradecko, zdroj: České zahrady
19: Jezírko s terasou – Tehov, zdroj: www.hipposdesign.com
20: Půdorys zahrady v Tehově, zdroj – České zahrady
21: Cesta z dřevěných palet- Tehov, zdroj: www.hipposdesign.com
22: Pohled na jezero – Tehov, zdroj: www.hipposdesign.com
23: Zahrada v krajině, zdroj: České zahrady
24: Půdorys zahrady ve Zdislavě, zdroj: České zahrady
25: Zahrada z ptačí perspektivy, zdroj: České zahrady
26: Pohled na rozkvetlý záhon, zdroj: České zahrady
27: Zákoutí s lavičkou – Jizerské hory, zdroj: www.flera.cz
28: Ohniště s lavičkou – Jizerské hory, zdroj: www.flera.cz
29: Dům se zahradou ve svahu– Jizerské hory, zdroj: www.flera.cz
30: Dům s okrasnými záhony, zdroj: www.flera.cz
31: Louka s toaletou, zdroj: www.flera.cz
32: Lavička u domu se záhonem, zdroj: www.flera.cz
33: Půdorys zahrady u roubenky – Orlické hory, zdroj www.flera.cz
34: Suchá zídka u roubenky – Orlické hory, zdroj www.flera.cz
35: Pohled na vyvýšené záhony– Orlické hory, zdroj www.flera.cz
36: Pohled na roubenku – Orlické hory, zdroj www.flera.cz
37: Axonometrie, zdroj: Martina Holíková
38–39: Vizualizace, zdroj: Martina Holíková
40: Vizualizace 3, zdroj: Andrea Šupová
41: Finální koncept – situace, zdroj: Andrea Šupová
42: Proseč pod Ještědem – letecký snímek, zdroj: https://www.ppj.cz/
43: Proseč pod Ještědem – umístění na mapě, zdroj: https://www.google.cz/maps
44: Bývalý hostinec U Jáchymů čp. 11, zdroj: www.wikipedie.cz
45: Starý pískovcový lom poblíž Hrubé skály, zdroj: www.wikipedie.cz
46: Pamětní deska Josefa Škody na budově sokolovny, zdroj: www.wikipedie.cz
47: Pohled na hoření Proseč, zdroj: www.ppj.cz
48: Hruškův hostinec Proseč čp. 89, zdroj: www.ppj.cz
49: Hostinec U Šámalů, zdroj: www.ppj.cz
50: Josef Škoda, zdroj: www.ppj.cz

51–52: Mapa dopravy, zdroj: Aplikace MapoMat, úprava: autorka práce
53: Územní plán obce Proseč pod Ještědem, zdroj: www.ppj.cz
54: Legenda územního plánu, zdroj: www.ppj.cz
55: Mapa klimatické oblasti, zdroj: Aplikace MapoMat, úprava: autorka práce
56: Mapa využití území, zdroj: Aplikace MapoMat, úprava: autorka práce
57: Geobotanická mapa, zdroj: Aplikace MapoMat
58: Mapa potencionální přirozené vegetace, zdroj: Aplikace MapoMat
59: Analýza pozemku, zdroj: Autorka práce
60: Analýza současné dendrologie na pozemku, zdroj: Autorka práce
61–67: Současný stav zahrady, zdroj: Autorka práce
68–72: Dům na Ještědském hřebeni, zdroj: www.archiweb.cz
73: Rodina zadavatele, zdroj: www.pinterest.com
74: Koncept č. 2, zdroj: Autorka práce
75: Koncept č. 2, zdroj: Autorka práce
76–79: Současný stav vegetace na zahradě, zdroj: Autorka práce
80: Návrh kácení a bourání, zdroj: Autorka práce
81–87: Inspirační fotografie, zdroj: www.pinterest.com
88: Dům s terasou a jezírkem, zdroj: www.flera.cz
89: Jabloňový sad ve svahu, zdroj: www.bohemiaorientalis.cz
90: Inspirační fotografie, zdroj: www.pinterest.com
91: Výhled do krajiny od domu, zdroj: Autorka práce
92: Inspirační záhon, zdroj: www.gardenia.net
93: Barevná studie zahrady, zdroj: Autorka práce
94: Axonometrie, zdroj: Autorka práce, podklad: www.mapy.cz
95: Řezopohled A–A', zdroj: Autorka práce
96: Vizualizace – vyvýšené záhony, zdroj: Autorka práce
97: Vizualizace – Dům s jezírkem, zdroj: Autorka práce
98–111: Inspirační fotografie současného sortimentu, zdroj: www.flos.cz
112: Studie se současným sortimentem, zdroj: Autorka práce
113–121: Inspirační fotografie současného sortimentu, zdroj: www.flos.cz
122: Studie s navrhovaným sortimentem, zdroj: Autorka práce
123–129 Inspirační fotografie navrhovaného sortimentu záhonu, zdroj: www.flos.cz
130: Osazovací plán záhonu, zdroj: Autorka práce
131–134: Inspirační fotografie navrhovaného sortimentu záhonu, zdroj: www.flos.cz
135: Osazovací plán záhonu, zdroj: Autorka práce
136–139: Proměna v ročních obdobích, zdroj: Autorka práce
140: Řezopohled B–B', zdroj: Autorka práce
141: Technický datil, zdroj: Autorka práce
142: Stůl a sedáky – pohled z boku, zdroj: Autorka práce
143: Stůl a sedáky – horní pohled, zdroj: Autorka práce
144–148: Materiály, zdroj: www.pinterest.com
149: Vizualizace – stůl a sedáky, zdroj: Autorka práce
150: Stůl a sedáky – pohled shora, zdroj: Autorka práce
151: Stůl a sedáky – pohled zespodu, zdroj: Autorka práce
152: Betonové šlapáky, zdroj: www.hornbach.cz
153: Dřevěné šlapáky, zdroj: www.bydlo.cz
154: Mlatový povrch, zdroj: www.zahradaweb.cz

155: Lavice z dubového dřeva, zdroj: www.sbazar.cz
156: Vyvýšené záhony, zdroj: www.pinterest.com
157–166: Fotografie modelu, zdroj: Autorka práce

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: Tabulka kvetení navrhovaných dřevin, zdroj: Autorka práce
Tabulka č. 2: Informace o trvalkách, zdroj: Autorka práce
Tabulka č. 3: Osazovací plán záhonu, zdroj: Autorka práce
Tabulka č. 4: Tabulka kvetení – trvalky, zdroj: Autorka práce
Tabulka č. 5: Tabulka kvetení – cibuloviny, zdroj: Autorka práce
Tabulka č. 6: Osazovací plán záhonu – cibuloviny, zdroj: Autorka práce
Tabulka č. 7: Výkaz výměr, zdroj: Autorka práce
Tabulka č. 8: Orientační rozpočet, zdroj: Autorka práce